

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EL SANATLARI EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
DEKORATİF ÜRÜNLER EĞİTİMİ BİLİM DALI

SAMSUN İLİ KIZ MESLEK LİSELERİNDEKİ EV AKSESUARLARI DERSİ
PROGRAMININ İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Meryem ALTUNER

Danışman : Prof. Dr. Mediha GÜLER

Ankara

Eylül, 2012

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAY SAYFASI

Meryem ALTUNER' e ait Samsun İli Kız Meslek Liselerindeki Ev Aksesuarları Ders Programının İncelenmesi başlıklı tezi 21.09.2012 tarihinde, jürimiz tarafından el Sanatları Eğitimi Bölümü Dekoratif Sanatlar Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Üye (Tez Danışmanı) :Prof. Dr. Mediha GÜLER.....

.....

Üye :Doç. Dr. Melda ÖZDEMİR.....

.....

Üye :Yrd. Doç. Dr. Meral BÜYÜKYAZICI.....

.....

Üye :.....

.....

Üye :.....

.....

ÖNSÖZ

Yaşam şartlarına ayak uydurabilmek, gelişen teknolojiyi takip edebilmek için insanoğlu eğitim ve öğretime ihtiyaç duymaktadır. Bu eğitim ve öğretimin ülkede belli sistem içerisinde yürütülmesi ise ancak örgün eğitimle mümkündür. Örgün eğitim, ise kademeler halinde yapılmaktadır. Kademeler halinde yapılan bu eğitimin içerisinde en önemli dönemlerden birisi de ortaöğretim dönemidir.

Özellikle kız çocuklarının eğitimine önem veren orta öğretim kurumlarının başında kız meslek liseleri gelmektedir. Kız meslek liseleri öğrencilerin her alanda yetişmelerini sağlamak ve ara eleman yetişmesine katkıda bulunmak için eğitim öğretim vermektedir.

Gelişen teknolojiyle birlikte kaybolmaya yüz tutmuş el sanatlarımızı zor şartlar altında da olsa yaşatmak amacıyla kız meslek liselerimizin el sanatları bölümlerinde eğitim ve öğretim verilmektedir. Geçmişten günümüze el sanatlarımızı aktarmak için uygulanan ders programlarından birisi de ev aksesuarları dersi programıdır.

Ev aksesuarları programı kız meslek liselerinin 11. ve 12. sınıflarında uygulanmakta, 15 farklı konudan oluşmaktadır. Geniş yelpazeye sahip olan ev aksesuarları programında yapılan ürünler aynı zamanda insanımızın zevkini, estetiğini, inançlarını ve duygularını yansıtan en güzel örneklerdendir.

Bu araştırmanın amacı Samsun Kız Meslek Liselerinin el sanatları bölümünde verilen ev aksesuarları programının incelenmesi, ev aksesuarlarının estetik boyutları açısından incelenmesi, burada öğrenim gören öğrencilerin bu dersten beklentileri ve aldıkları eğitim sonunda bu program hakkındaki düşüncelerinin belirlenmesidir.

Araştırmanın planlanıp yürütülmesinde yardımlarını hiçbir zaman esirgmeden beni yönlendiren sayın hocam **Prof. Dr. Mediha GÜLER'** e teşekkür ederim. Samsun'da yapılan araştırma kapsamındaki El Sanatları öğretmenlerine saygılarımı sunar, bu süreçte emeğini ve desteğini esirgemeyen ailemin tüm fertlerine ayrı ayrı teşekkür etmeyi borç bilirim.

Meryem ALTUNER

ÖZET

SAMSUN İLİ KIZ MESLEK LİSELERİNDEKİ EV AKSESUARLARI PROGRAMININ İNCELENMESİ

Altuner, Meryem

Yüksek Lisans, Dekoratif Ürünler Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Mediha GÜLER

2011-2012

Araştırmanın amacı Kız Meslek Liselerinin el sanatları bölümünde verilen ev aksesuarları programının incelenmesi, ev aksesuarlarının estetik boyutları açısından incelenmesi, öğrenim gören öğrencilerin bu dersten beklentileri ve aldıkları eğitim sonunda bu program hakkındaki düşüncelerinin belirlenmesidir.

Araştırmanın evrenini 2010-2011 eğitim öğretim yılı Samsun İli Kız Meslek Liselerinde ev aksesuarları dersini alan öğrenciler oluşturmaktadır. Bu evrenden rastgele seçilen 60 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilere uygulanan anketlerden elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarıldıktan sonra istatistiksel analizlerin yapılması için Microsoft Excel ve Spss 16 programlarından yararlanılmıştır.

Microsoft Excel ve Spss 16 programlarından faydalanılarak frekans (f) ve yüzde (%) değerleri hesaplanmıştır, bu değerler tablolar üzerinde gösterilmiştir. Bulgulardan elde edilen verilere göre tablolar yorumlanmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre tüm öğrencilerin ev aksesuarları dersine sevak katıldıkları ve programdaki konulardan en çok canlı çiçek tanzimini sevdikleri görülmüştür.

Yazılı kaynaklar arasında en çok dekorasyon dergilerini kullandıkları, programın uygulanması sırasında cendereyi çok kullandıkları ve araç-gereç donanımının teknolojik açıdan yetersizliğinden yakındıkları görülmüştür.

Malzeme teminini öğretmenleri aracılığıyla toplu olarak yaptıkları ve genel anlamda malzeme temininde sıkıntı çektikleri gözlenmiştir.

Programın uygulanması sırasında yaratıcılıklarını kullanabildikleri ve yaptıkları ürünlerle piyasadaki ürünler arasında benzerlik olduğu söylenebilir. Yapılan ürünleri çoğunlukla okul dışında da ilgi gördüğü, sergileyebildikleri veya satabildikleri görülmüştür.

Öğrenciler tarafından piyasadaki gelişmelere uyum sağlanabilmesi için programın amacının sürekli geliştirilmesi önerisi getirilmiştir.

Araştırmanın sonunda ortaya çıkan sorunlara dayalı olarak araştırmacı tarafından ortaya konulan önerilere yer verilmektedir.

ABSTRACT

THE EXAMINATION OF HOME ACCESSORY PROGRAMME AT GIRLS' VOCATIONAL SCHOOL IN SAMSUN

Altuner, Meryem

Master Degree, Decorative Products Science

Thesis Advisor: Prof. Dr. Mediha GÜLER

2011-2012

The broad objectives of the research are ; the examination of home accessory programme studied at handicrafts departments of Girls' Vocational Schools, the research of home accessory in terms of its aesthetic aspect, the determination of the expectations of the students studying there and their thoughts on the programme.

The target population of the study is the students studying home accessory at Girls' Vocational School in Samsun in 2010-2011 Academic year. Randomly Chosen 60 students form the sample of the study.

After the survey results computerized, Microsoft Excel and Spss 16 programs were used for statistical analyses.

Using Microsoft Excel and Spss 16 programs, frequency (f) and percentile (%) were calculated and showed on table. The tables were commented according to the datum obtained from the findings.

According to the survey results it is seen that all of the students attend the home accessory classes eagerly and the 'flower arrangement' is the best-loved subjects for them.

It was observed that among the written sources, they mostly use decoration magazines, they use mange during the programme and also complain about the technologically inadequacy of the equipment and supplies.

It was found that material acquisition is done as bulk purchase by the teachers and generally they have problems in procurement of the materials.

It is possible to say that during the programme they use their ingenuity and their productions are similar to the ones sold in the market. Their productions are mostly draw interest out of the school. They can also exhibit or sell them.

For students, in order to be attuned to the market, it was suggested that there must be a continuous improvement of the programme objective.

At the end of the study, researcher's suggestions -built on the problems- were stated.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar LİSTESİ	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xv

BÖLÜM I

GİRİŞ.....	1
1.1.Problem	1
1.2.Araştırmanın Amacı	4
1.3.Araştırmanın Önemi.....	4
1.4.Sınırlılıklar	5
1.5.Varsayımlar	5
1.6. Tanımlar	6

BÖLÜM II

ARAŞTIRMANIN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR 8

2.1.Eğitim Hakkında Genel Bilgiler.....	8
2.1.1. Eğitimin Tanımı	8
2.1.2.Eğitimin Amacı	8
2.1.2.1.Topluma Yönelik Amaçlar	9
2.1.2.2. Bireye Yönelik Amaçlar.....	9
2.1.3. Eğitimin İşlevleri.....	9
2.1.3.1. Eğitimin ekonomik İşlevleri	10
2.1.3.2. Eğitim Siyasal İşlevi	10
2.1.3.3. Eğitimin Toplumsal İşlevi	11
2.1.3.4. Eğitimin Bireysel İşlevi	12
2.1.4. Eğitimin Sınıflandırılması	12

2.1.4.1. Formal (Resmi) Eğitim.....	13
2.1.4.1.1. Örgün Eğitim	13
2.1.4.1.2. Yaygın Eğitim.....	13
2.1.4.2. İnfomal (Resmi olmayan) Eğitim.....	14
2.2.Örgün Eğitim Hakkında Genel Bilgiler	14
2.2.1. Örgün Eğitimin Tanımı ve Amacı.....	14
2.2.1.1. Okul Öncesi Eğitim	14
2.2.1.2. İlköğretim	15
2.2.1.3. Ortaöğretim.....	15
2.2.1.4. Yükseköğretim.....	16
2.2.2.Örgün Eğitimin Özellikleri.....	17
2.2.3.Örgün Eğitimin Tarihi Gelişimi	17
2.2.3.1.Cumhuriyet Öncesi Dönem	17
2.2.3.1.1.Sıbyan Mektebi	17
2.2.3.1.2.Medreseler.....	19
2.2.3.1.3. Enderun Mektepleri	21
2.2.3.1.4.Ordu	21
2.2.3.2.Cumhuriyet Sonrası Dönem	22
2.2.4.Örgün Eğitim Kurumları	24
2.3. Kız Meslek Liseleri Hakkında Genel Bilgi	25
2.3.1. Kız Meslek Lisesinin Tanımı	25
2.3.2. Kız Meslek Liselerinin Tarihi Gelişimi.....	25
2.3.3. Kız Meslek Liselerinin İlkeleri.....	27
2.3.4.Kız Meslek Liselerinin Amaçları	29
2.3.5.Kız Meslek Liselerinin İşlevleri	29
2.3.6.Kız Meslek Liselerindeki Bölümler	30
2.3.7.Kız Meslek Liselerindeki Ev Aksesuarları Dersi	30
2.3.7.1. Programın Tanımı.....	30
2.3.7.2.Programın Uygulanması İle İlgili Genel Açıklamalar.....	31
2.3.7.3.Genel Amaçlar	33
2.3.7.4. Modül Dağılım Tablosu.....	35
2.4.Sanat Hakkında Genel Bilgiler.....	36
2.4.1. Sanat	36

2.4.2. Sanatın Sınıflandırılması	37
2.4.3.Sanat ve Eğitim	38
2.5. El Sanatları Hakkında Genel Bilgiler.....	39
2.5.1. El Sanatlarının Tanımı	39
2.5.2.El Sanatlarının Tarihçesi	41
2.5.3.El Sanatlarının sınıflandırılması.....	43
2.5.3.1.Hammaddesi Hayvansal ve Bitkisel Lif Olan El Sanatları.....	43
2.5.3.2.Hammaddesi Ağaç Olan El Sanatları	43
2.5.3.3.Hammaddesi Taş Olan El Sanatları.....	43
2.5.3.4.Hammaddesi Toprak Olan El Sanatları	43
2.5.3.5. Hammaddesi Maden Olan El Sanatları	44
2.5.3.6. Hammaddesi Deri ve Hayvansal Atıklar Olan El Sanatları	44
2.5.3.7.Hammaddesi İnce Dal, Sap ve Ağaç Perlitleri Olan El Sanatları.....	44
2.5.3.8.Hammaddesi Kâğıt Olan El Sanatları.....	44
2.6.Ev Aksesuarları Hakkında Genel Bilgiler.....	45
2.6.1. Ev Aksesuarının Tanımı.....	45
2.6.2.Ev Aksesuarları Modülleri	45
2.6.2.1. Kumaş Abajur Modülü Hakkında Genel Bilgi	45
2.6.2.1.1.Kumaş Abajur Yapımında Kullanılan Kumaşlar	46
2.6.2.1.2.Kumaş Abajur Çeşitleri.....	46
2.6.2.1.3.Kumaş Abajur Yapım Aşamaları.....	47
2.6.2.1.4. Kumaş Abajur Örnekleri.....	50
2.6.2.2. Makrome Abajur Hakkında Genel Bilgi	51
2.6.2.2.1. Makrome Abajur Yapımında Kullanılan İpler.....	51
2.6.2.2.2. Makrome Abajur Çeşitleri	53
2.6.2.2.3. Makrome Abajur Yapım Aşamaları.....	53
2.6.2.2.4. Makrome Abajur Örnekleri.....	63
2.6.2.3. Makrome Gazetelik Hakkında Genel Bilgi	64
2.6.2.3.1.Makrome Gazetelik Yapımında Kullanılan İp Çeşitleri	65
2.6.2.3.2.Makrome Gazetelik Çeşitleri	65
2.6.2.3.3. Makrome Gazetelik Yapım Aşamaları	66
2.6.2.3.4.Makrome Gazetelik Örnekleri	72
2.6.2.4.Makrome Sarkaç Hakkında Genel Bilgi.....	73

2.6.2.4.1. Makrome Sarkaç Yapımında Kullanılan İpler.....	75
2.6.2.4.2. Makrome Sarkaç Çeşitleri.....	75
2.6.2.4.3. Makrome Sarkaç Yapım Aşamaları.....	76
2.6.2.4.4. Makrome Sarkaç Örnekleri.....	96
2.6.2.5. Tabii Kumaş Çiçek Hakkında Genel Bilgi.....	99
2.6.2.5.1. Yapma Çiçekte Kullanılan Kumaşlar.....	100
2.6.2.5.2. Yapma Çiçek Çeşitleri.....	100
2.6.2.5.3. Yapma Çiçek Yapım Aşamaları.....	101
2.6.2.5.4. Yapma Çiçek Örnekleri.....	108
2.6.2.6. Çuval Çiçek Hakkında Genel Bilgi.....	109
2.6.2.6.1. Çuval Çiçek Yapımında Kullanılan Çuvalın Sertleştirilmesi.....	109
2.6.2.6.2. Çuval Çiçek Kalıbı Çıkartma.....	110
2.6.2.6.3. Çuval Çiçekte Kullanılan Kalıp Çeşitleri.....	111
2.6.2.6.3.1. Yuvarlak Kalıplar(Taç Yaprakları Dörtten Fazla Olanlar).....	111
2.6.2.6.3.2. Artı Şeklinde Kalıplar (Dört Dilimli).....	111
2.6.2.6.3.3. Dipten Yapıştırılanlar (Uzun Kalıplar).....	111
2.6.2.6.4. Çuval Çiçek Yapım Aşamaları.....	112
2.6.2.6.5. Çuval Çiçek Örnekleri.....	131
2.6.2.7. Davul Derisi Nazarlık Hakkında Genel Bilgi.....	132
2.6.2.7.1. Davul Derisi Nazarlık Yapımı İşlem Basamakları.....	133
2.6.2.7.2. Davul Derisi Nazarlık Örnekleri.....	136
2.6.2.8. Davul Derisi Kukla Hakkında Genel Bilgi.....	137
2.6.2.8.1. Kukla Çeşitleri.....	138
2.6.2.8.1.1. Parmak Kuklaları.....	138
2.6.2.8.1.2. El Kuklaları.....	138
2.6.2.8.1.3. Sopalı Kuklalar.....	139
2.6.2.8.1.4. İpli Kuklalar.....	139
2.6.2.8.1.5. Canlı Kuklalar.....	139
2.6.2.8.1.6. Gölge Kuklaları.....	139
2.6.2.8.1.7. Levha Kuklaları.....	140
2.6.2.8.1.8. Vücut Kuklaları.....	140
2.6.2.8.1.9. Telli Kuklalar.....	140
2.6.2.8.1.10. Vant Kuklaları.....	140

2.6.2.8.1.11. Sünger Kuklalar	140
2.6.2.8.1.12. Özel Kuklalar	141
2.6.2.8.2.Davul Derisi Kukla Yapım Aşamaları	141
2.6.2.8.3. Davul Derisi Kukla Örnekleri.....	148
2.6.2.9.Davul Derisi Çiçek Hakkında Genel Bilgi	149
2.6.2.9.1.Davul Derisi Çiçek Yapımında Kullanılan Boyama Teknikleri .	150
2.6.2.9.2.Davul Derisi Çiçek Yapım Aşamaları	151
2.6.2.9.3.Davul Derisi Çiçek Örnekleri	161
2.6.2.10.Davul Derisi Abajur Hakkında Genel Bilgi	163
2.6.2.10.1. Davul Derisi Abajur Çeşitleri	163
2.6.2.10.2.Davul Derisi Abajur Yapım Aşamaları.....	163
2.6.2.10.3.Davul Derisi Abajur Örnekleri.....	166
2.6.2.11.Davul Derisi Pano Hakkında Genel Bilgi.....	168
2.6.2.11.1.Davul Derisi Pano Yapım Aşamaları.....	168
2.6.2.11.2. Davul Derisi Pano Örnekleri.....	178
2.6.2.12.Metal Çiçek Yapımı Hakkında Genel Bilgi	179
2.6.2.12.1.Metal Çiçek Yapımında Kullanılan Levhalar	180
2.6.2.12.2.Metal Çiçek Yapımım Aşamaları	180
2.6.2.12.3.Metal Çiçek Örnekleri.....	192
2.6.2.13.Deri Çiçek Yapımı Hakkında Genel Bilgi.....	193
2.6.2.13.1. Deri Çiçek Yapım Aşamaları.....	194
2.6.2.13.2.Deri Çiçek Örnekleri.....	200
2.6.2.14.Canlı Çiçek Tanzimi Hakkında Genel Bilgi.....	201
2.6.2.14.1.Çiçek Yerleştirmede Temel Bilgiler	202
2.6.2.14.1.1.Oranlar.....	203
2.6.2.14.1.2.Denge	203
2.6.2.14.1.3. Desen.....	204
2.6.2.14.1.4.Yapı Uyumu	206
2.6.2.14.1.5. Renk Uyumu	206
2.6.2.14.1.6.Vurgu Uyumu.....	207
2.6.2.14.1.7.Genel Uyum	207
2.6.2.14.2.Çiçek Tanzim Şekilleri	207
2.6.2.14.2.1.Hat Şeklinde Düzenlemeler.....	207

2.6.2.14.2.2.Kütle Şeklinde Düzenlemeler	209
2.6.2.14.3.Canlı Çiçek Tanzimi Yapım Aşamaları	211
2.7.İlgili Araştırmalar.....	214

BÖLÜM III

YÖNTEM	217
3.1.Araştırmanın Modeli	217
3.2. Evren ve Örneklem	217
3.3. Veri Toplama Tekniği.....	217
3.4.Verilerin Analizi.....	218

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR	219
4.1.Öğrencilerin Kişisel Niteliklerine İlişkin Bilgiler.....	219
4.2.Öğrencilerin Programın Uygulanmasında Kullandıkları Araç- Gereçlere İlişkin Bulgular.....	220
4.3.Ev Aksesuarları Dersi Programın Değerlendirilmesi.....	224
4.4.Ev Aksesuarları Programının Uygulanmasında Yapılan Ürünlerin Değerlendirilmesi.....	227

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER.....	233
5.1.Sonuç.....	233
5.2.Öneriler	236
KAYNAKÇA.....	237
EKLER	246
ANKET FORMU	247

TABLolar LİSTESİ

Tablo No	Sayfa No
Tablo 1. Eğitimin Sınıflandırılması	13
Tablo 2. Aksesuarları Modülleri	35
Tablo 3. Sanatın Sınıflandırılması	38
Tablo 4. Öğrencilerin Sınıflarını Gösteren Dağılım	219
Tablo 5. Öğrencilerin Ev Aksesuarları Dersine Katılma Durumunu Gösteren Tablo ..	219
Tablo 6. Ev Aksesuarları Dersindeki Konuların Hangisinin Daha Çok Sevildiğini Gösteren Dağılım	220
Tablo 7. Programın Uygulanmasında Kullanılan Araç- Gereç Sayısını Gösteren Dağılım	221
Tablo 8. Programın Uygulanmasında Kullanılan Araç-Gereçlerin Teknolojik Açıdan Yeterliliğini Gösteren Dağılım	221
Tablo 9. Programın Uygulanmasında Kullanılan Araç-Gereçlerin Dağılımı	222
Tablo 10. Atölyede Bulunması İstenilen Araç-Gereçleri Gösteren Dağılım	222
Tablo 11. Öğrencilerin Kullandıkları Yazılı Kaynakları Gösteren Dağılım	223
Tablo 12. Öğrencilerin Malzeme Temininde Çektiği Güçlükleri Gösteren Dağılım ...	223
Tablo 13. Öğrencilerin Süre Yeterliliğine İlişkin Görüşlerini Gösteren Dağılım	224
Tablo 14. Öğrencilerin Programın Amaçlarını Mesleki Becerilerin Kazanılmasının Yeterliliğine İlişkin Görüşlerini Gösteren Dağılım	224
Tablo 15. Öğrencilerin Programın İçeriğini Mesleki Becerilerin Kazanılmasının Yeterliliği Açısından Görüşlerini Gösteren Dağılım	225
Tablo 16. Programın Uygulanmasında Kullanılan Öğretim Yöntemlerinin Amaçların Gerçekleşmesi Bakımından Yeterliliğini Gösteren Dağılım	225
Tablo 17. Programın Değerlendirme Süreçlerinin Bilgi Ölçebilme Açısından Yeterliliğini Gösteren Dağılım	226
Tablo 18. Programın Değerlendirme Süreçlerinin Beceri Ölçebilme Yeterliliğini Gösteren Dağılım	226
Tablo 19. Programın Değerlendirme Süreçlerinin Alışkanlıkları Ölçebilme Açısından Yeterliliğini Gösteren Dağılım	227
Tablo 20. Programda Oluşturulan Ürünlerle Piyasadakilerin Arasındaki Benzerlikleri İlişkin Öğrenci Görüşleri	228

Tablo 21. Programda Oluşturulan Ürünlerle Piyasada Oluşturulan Ürünlerin Hangilerinin Daha Çok Benzerlik Gösterdiğinin Dağılımı	228
Tablo 22. Programa Piyasadaki Değişikliklerin Yansıtılma Durumunu Gösteren Dağılım	229
Tablo 23. Programda Gelişen Teknolojiye Bağlı Yeni Tekniklerin Kullanılma Durumunu Gösteren Dağılımı	229
Tablo 24. Programda Yapılan Ürünlerin Sergilenme veya Satış İmkânını Gösteren Dağılım	230
Tablo 25. Programda Yapılan Ürünlerin Okul Dışında İlgi Görme Durumunu Gösteren Dağılım	230
Tablo 26. Programın Uygulanmasında Alınan Eğitimin İş Hayatına Uygun Olma Durumu Gösteren Dağılım.....	231
Tablo 27. Programın Uygulanmasında Öğrencilerin Yaratıcılıklarını Kullanabilme Durumunu Gösteren Dağılım.....	231
Tablo 28. Programın Geliştirilmesine İlişkin Öğrenci Önerilerini Gösteren Dağılım..	232

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil No	Sayfa No
Şekil No 1: Abajur Telinin Sarılması	47
Şekil No 2: Kalıpların Tele İğnelenmesi	48
Şekil No 3: Süsleme Harçlarının Yapıştırılması	49
Şekil No 4: Abajurun Tamamlanması	49
Şekil No 5: Kumaş Abajur Örneği-1	50
Şekil No 6: Kenarları Boncuklarla Süslenmiş Abajur Örneği	50
Şekil No 7: Ayaklı Abajur Örneği	51
Şekil No 8: Telin İple Sarılması	53
Şekil No 9: Telin Sarılmasının Tamamlanması	54
Şekil No 10: Telin Ölçülmesi	54
Şekil No 11: Sarma Düğümün Yapılması.....	55
Şekil No 12:İpin Basit Düğümle Yanlardan Bağlanması	55
Şekil No 13: Belirli Aralıklarla İpin Bağlanması	56
Şekil No 14: Yan İplerle Kare Düğümün Yapılması	56
Şekil No 15: Örümcek Dokunun Oluşturulması.....	57
Şekil No 16: Sarma Düğümün Oluşturulması	57
Şekil No 17: Sarma Düğümün Bitmiş Hali	58
Şekil No 18: Jozefin Düğüm Aşaması-1	58
Şekil No 19: Jozefin Düğüm Aşaması-2.....	58
Şekil No 20: Jozefin Düğüm Aşaması-3.....	58
Şekil No 21: Jozefin Düğüm Aşaması-4.....	58
Şekil No 22: Sarma düğümle Baklava Dilimi Oluşturma.....	59
Şekil No 23: Alt Demire Paralel Sarma Düğüm Yapımı	59
Şekil No 24: Kare Düğümün Yapılması	60
Şekil No 25: Nohut Şeklinin Oluşturulması	60
Şekil No 26: İplerin Sarma düğümle Alt Demire Bağlanması	61
Şekil No 27: Boncukların Dikilmesi.....	61
Şekil No 28: Ayaklı Abajur Hali	62
Şekil No 29: Tavan abajuru Hali	62

Şekil No 30: Ayaklı abajur Örneği	63
Şekil No 31: Tavan abajuru Örneği-1	63
Şekil No 32: Tavan Abajuru Örneği-2.....	64
Şekil No 33: Tahtaya İplerin Geçirilmesi	66
Şekil No 34: İlk Sıranın Tamamlanması.....	67
Şekil No 35: Kare düğümün Yapılması	67
Şekil No 36: Boncuğun Yerleştirilmesi	68
Şekil No 37: Sarma Düğümün Yapılması.....	68
Şekil No 38: Sarma düğümle farklı desen çalışması	69
Şekil No 39: Düğüm teknikleriyle desen oluşturma.....	69
Şekil No 40: Kenar sabitleyecek örgünün yapılması	70
Şekil No 41: Kenar Şeridinin Karşı Tarafa Sabitlenmesi	70
Şekil No 42: Püskül Yapımı	71
Şekil No 43: Gazeteliğin Tamamlanması	71
Şekil No 44: Makrome Gazetelik-1	72
Şekil No 45: Makrome Gazetelik-2	72
Şekil No 46: Makrome Gazetelik-3	73
Şekil No 47: İp üzerine Başlama	74
Şekil No 48: Halka Üzerine Başlama	74
Şekil No 49: Sarkaç Malzemeleri	76
Şekil No 50: İpin Halkaya Sarılması	77
Şekil No 51: Halkanın sarılmasının tamamlanması.....	77
Şekil No 52: İpin Ölçülmesi	78
Şekil No 53: Geçici Düğüm Atılması	78
Şekil No 54: İplerin Tepe Noktasına Geçici Düğüm Atılması	79
Şekil No 55: İpin Tepe Noktasına Sarılmaya Başlanması	79
Şekil No 56: Tepe Noktasının Sarılmasının Birleştirilmesi.....	80
Şekil No 57: Tepe Noktasının Sarılmasının Tamamlanması.....	80
Şekil No 58: İplerin Dolaşmaması İçin Mekik Yapılması.....	80
Şekil No 59: İlk Kare Düğümün Atılması	81
Şekil No 60: Şeritlerin Aynı Hizaya Getirilmesi	81
Şekil No 61: Boncukların Takılması	82
Şekil No 62: Halkanın Takılması.....	82
Şekil No 63: Halkadan Sonraki Boncukların Takılması.....	83

Şekil No 64: Sarma Düğümün Yapılması.....	83
Şekil No 65: Boncuğun Sabitlenmesi	84
Şekil No 66: Örümcek Dokunun Oluşturulması.....	84
Şekil No 67: İkinci Halkanın İplerinin Takılması	85
Şekil No 68: İkinci Halkaya Kare Düğümün Atılması	85
Şekil No 69: Sık Örümcek Dokunun Oluşturulması	86
Şekil No 70: Örümcek Dokunun Devam Edilmesi.....	86
Şekil No 71: Küçük Halka	87
Şekil No 72: Küçük Halkanın Takılması	87
Şekil No 73: Küçük Halkadan Sonra Örümcek Doku Oluşturma	88
Şekil No 74: Verev Sarma Düğümün Yapılışı.....	88
Şekil No 75: Verev Sarma Düğümün Ortasına Boncuğun Yerleştirilmesi	89
Şekil No 76: Sarma Düğümle Baklava Diliminin Oluşturulması.....	89
Şekil No 77: Sarma Düğümlere Boncukların Yerleştirilmesi.....	90
Şekil No 78: Şeritlerin Aynı Hizaya Getirilmesi	90
Şekil No 79: Şeritlerin Halkaya Tutturulması	91
Şekil No 80: Şerit Aralarındaki Boşluklara İp Eklenmesi	91
Şekil No 81: Kare düğümle örümcek Dokunun Oluşturulması	92
Şekil No 82: Saçağın Oluşturulması	92
Şekil No 83: Saçak Boyunun Kesilmesi	93
Şekil No 84: Saçaklara Boncukların Takılması	93
Şekil No 85: Sarkaca Camın Yerleştirilmesi	94
Şekil No 86: Sarkacın Tamamlanması.....	95
Şekil No 87: Tavan Sarkacı -1	96
Şekil No 88: Köşe Sarkacı	97
Şekil No 89: Duvar Sarkacı-3	98
Şekil No 90: Taç Yapraklar	101
Şekil No 91: Çanak Yapraklar	102
Şekil No 92: Yeşil Yapraklar.....	102
Şekil No 93: Taç Yaprakların Boyanması	103
Şekil No 94: Taç Yaprakların Ütülenmesi.....	104
Şekil No 95: Ütülenerek Şekillenen Taç Yaprakları.....	104
Şekil No 96: Tohumun Oluşturulması	105
Şekil No 97: I. boy Taç Yaprakların Toplanması.....	105

Şekil No 98: Çanak Yapraklarının Ütülenmesi	106
Şekil No 99: Çanak Yapraklarının Toplanması	106
Şekil No 100: Yaprakların Toplanması	107
Şekil No 101: Kasımpatının Bitmiş Hali	107
Şekil No 102: Yapma Çiçek Örneği-1	108
Şekil No 103: Yapma Çiçek Örneği-2	108
Şekil No 104: Yapma Çiçek Örneği-3	109
Şekil No 105: Yuvarlak Kalıplar	111
Şekil No 106: Artı Şeklinde Kalıplar.....	111
Şekil No 107: Dipten yapıştırılanlar (uzun kalıplar).....	112
Şekil No 108: Kolanın ezilmesi	112
Şekil No 109: Kolanın Sıcak Suyla Karıştırılması	113
Şekil No 110: Kolanın Pişirilmesi	113
Şekil No 111: Kumaşın Küvete Bastırılması	114
Şekil No 112: Kumaşın Gerilmesi	114
Şekil No 113: Makara İpiyle Germe İşlemi.....	115
Şekil No 114: Fazlalıkların Temizlenmesi	115
Şekil No 115: Germe İşleminin Tamamlanması.....	115
Şekil No 116: Hazır Çiçek Kalıbının Parşömen Kâğıdına Çizilmesi	116
Şekil No 117: Parşömen Kâğıdının Kartona Yerleştirilmesi.....	116
Şekil No 118:Karton Kalıpları Kesme	117
Şekil No 119: Kumaşın Verevini Bulma	117
Şekil No 120: Artı Şeklindeki Kalıbın Kumaşa Uygulanışı	117
Şekil No 121: Dipten Yapışan Kalıpların Kumaşa Uygulanışı	118
Şekil No 122: Boya.....	119
Şekil No 123: Parmakla Boyayı Kaynaştırarak Lekeleme Yapma.....	119
Şekil No 124: Yeşil Yaprığı Boyama.....	120
Şekil No 125: Telin Yakılarak Oksitlenmesi	120
Şekil No 126: Telin Kesilmesi.....	121
Şekil No 127: Krepon Kâğıdının Kesilmesi	121
Şekil No 128: Kreponun Yapıştırılması.....	122
Şekil No 129: Tele Krepon Sarılması	122
Şekil No 130: Tellerin Sarılması	123
Şekil No 131: Kükürtlenmiş Tohum.....	123

Şekil No 132: Üzerine Bez Örtülmüş Ütü Yastığı.....	124
Şekil No 133: Ütülerin Isıtılması	124
Şekil No 134: Kenarların Ütülenmesi.....	125
Şekil No 135: Kenarların Burun Ütüsü İle Ütülenmesi	125
Şekil No 136: Yeşil Yaprakların Ütülenmesi	125
Şekil No 137: Çiçeğin Toplanmış Hali.....	126
Şekil No 138: Tel Yapıştırılmış Taç Yapraklar	126
Şekil No 139: Bağlayarak Grublama	127
Şekil No 140: Çiçeğin Yaprığının Birleştirilmesi.....	127
Şekil No 141: İki Çiçekle Yapılan Dallama	128
Şekil No 142: Üç Çiçekle Yapılan Dallama	128
Şekil No 143: Tanzim Kabı	129
Şekil No 144: Dalların Tanzim Kabına Yerleştirilmesi.....	129
Şekil No 145: Çiçeğin Dip Kısımına Yosun Yerleştirilmesi	130
Şekil No 146: Tanzimin Bitirilişi.....	130
Şekil No 147: Çuval Çiçek Örneği-1	131
Şekil No 148: Çuval Çiçek Örneği-2	131
Şekil No 149: Çuval Çiçek Örneği-3	132
Şekil No 150: Halkanın Yerleştirilmesi.....	133
Şekil No 151: Halkanın Üzerine Derinin Kapatılması	133
Şekil No 152: Derinin Bağlanması	134
Şekil No 153: Uçların Düzeltilmesi.....	134
Şekil No 154: Uçların Makasla Düzeltilmesi	134
Şekil No 155: Davul Derisi Nazarlık	135
Şekil No 156: Davul Derisi Nazarlık Örneği-1	136
Şekil No 157: Davul Derisi Nazarlık Örneği-2	136
Şekil No 158: Davul Derisi Nazarlık Örneği-3	137
Şekil No 159: Derinin Islatılması	141
Şekil No 160: Derinin Sıkılması	141
Şekil No 161: Kalıbın Deriye Uygulanması	142
Şekil No 162: Kalıbın Kesim Şekli.....	142
Şekil No 163: Derinin Büzülmesi	143
Şekil No 164: Kol Büzgüsünün Yapılması.....	143
Şekil No 165: Kız Palyaço Kıyafeti.....	144

Şekil No 166: Erkek Palyaço Kıyafeti	144
Şekil No 167: Pimpon Topunun Yerleştirilmesi.....	144
Şekil No 168: Topun Bağlaması.....	145
Şekil No 169: Kûlahın Hazırlanması	145
Şekil No 170: Yamaların Elbiselere Yapıştırılması	146
Şekil No 171: Yüzün Boyanması.....	146
Şekil No 172: Palyaçonun Süslenmesi	147
Şekil No 173: Parlatılmış Kuklalar	147
Şekil No 174: El Kuklası-1	148
Şekil No 175: El Kuklası-2	148
Şekil No 176: Hacivat Karagöz Kuklası	149
Şekil No 177: Kalıbın Kartona Yapıştırılması.....	151
Şekil No 178: Kalıbın Kesilmesi	151
Şekil No 179: Derinin Temizlenmesi	152
Şekil No 180: Kalıbın Deriye Uygulanması	152
Şekil No 181: Islatma Banyosunun Yapılması	153
Şekil No 182: Taç Yaprakların Boyanması	154
Şekil No 183: Yaprakların Islatma Banyosu Yaptırılması	154
Şekil No 184: Yeşil Yaprakların Boyanması.....	155
Şekil No 185: Çiçeğin Yapraklarının Ütülenmesi	155
Şekil No 186: Papatyanın Ortasının Ütülenmesi	156
Şekil No 187: Yeşil Yaprakların Ütülenmesi	156
Şekil No 188: Ütülen Çiçeğin Tohum Etrafında Toplanması.....	156
Şekil No 189: Yaprığın Kalıba Yerleştirilmesi	157
Şekil No 190: Cendere Kalıbının Sıkıştırılması	157
Şekil No 191: Telin Kreponla Sarılması.....	158
Şekil No 192: Yaprığın Tele Bağlanması	158
Şekil No 193: İrmiğin Kurutulması	159
Şekil No 194: İrmiğin Düğmeye Yapıştırılması	159
Şekil No 195: Krepon Kâğıdının Tele Sarılması	160
Şekil No 196: Çiçeğin altına krepon kâğıdının sarılması	160
Şekil No 197: İkinci Çiçeğin Bağlanması.....	161
Şekil No 198: Çiçeğin Bitmiş Hali	161
Şekil No 199: Davul Derisi Çiçek Örneği-1	161

Şekil No 200: Davul Derisi Çiçek Örneği-2.....	162
Şekil No 201: Davul Derisi Çiçek Örneği-3.....	162
Şekil No 202: Abajur İskeleti	164
Şekil No 203: Abajur Telinin Boyanması.....	164
Şekil No 204: Büzgünün Alınması	165
Şekil No 205: Derinin İskeletin Üzerine Gerilmesi.....	165
Şekil No 206: Davul Derisi Abajurun Ayak Üzerine Oturtulması	166
Şekil No 207: Davul Derisi Abajur Örneği-1	166
Şekil No 208: Davul Derisi Abajur Örneği-2	167
Şekil No 209: Davul Derisi Abajur Örneği-3	167
Şekil No 210: Boncuğun Bağlanması	169
Şekil No 211: Salkım Şeklinin Oluşturulması	169
Şekil No 212: Salkımların Kesilmesi.....	170
Şekil No 213: Asma Yapağı Kalıbı	170
Şekil No 214: Yaprakların Kesilmesi	171
Şekil No 215: Yaprakların Boyanması	171
Şekil No 216: Yaprakların Kurutulması	172
Şekil No 217: Üzümlerin Boyanması	172
Şekil No 218: Üzümlerin Kurutulması	173
Şekil No 219: Yaprakların Katlanması	173
Şekil No 220: Yaprakların Kalıba Yerleştirilmesi.....	174
Şekil No 221: Kalıbın Cenderede Sıkıştırılması.....	174
Şekil No 222: Anten Telinin Yakılması	174
Şekil No 223: Yapağın Telle Birleştirilmesi	175
Şekil No 224: Kaplama Tahtasının Çizilmesi.....	175
Şekil No 225: Kaplama Tahtasının Dokunması	176
Şekil No 226: Sepet Şeklinin Verilmesi	176
Şekil No 227: Yaprakların Dallanması	177
Şekil No 228: Üzümlü Pano	177
Şekil No 229: Davul Derisi Üzerine Tezhip Örneği.....	178
Şekil No 230: Davul Derisinden Papatyalı Pano Örneği	179
Şekil No 231: Davul Derisinden Gelincikli Pano Örneği.....	179
Şekil No 232: Aliminyum, Pirinç Ve Bakır Levha.....	180
Şekil No 233: Levhanın Temizlenmesi	181

Şekil No 234: Kalıpların Levhaya Çizilmesi	181
Şekil No 235: Tellerin Kesilmesi.....	182
Şekil No 236: Kreponun Kesilmesi	182
Şekil No 237: Kreponun Yapıştırılması.....	183
Şekil No 238: Tohum Malzemeleri	183
Şekil No 239: Tohumlar	184
Şekil No 240: Tohumların Gruplanması.....	184
Şekil No 241: Tohumlara Krepon Kâğıdının Sarılması.....	184
Şekil No 242: Ateşe Tutulmuş Bakır	185
Şekil No 243: Kaymaması İçin Orta Nokta Oluşturulması	185
Şekil No 244: Cendere Kalıbına Yerleştirme	186
Şekil No 245: Kalıbın Cenderede Sıkıştırılması.....	186
Şekil No 246: Yaprığı Tohum Kenarına Alma	187
Şekil No 247: Makara İle Bağlama.....	187
Şekil No 248: Üçüncü Boy Taç Yaprığın Bağlanması	187
Şekil No 249: Taç Yaprakların Toplanmış Durumu.....	188
Şekil No 250: Tel Yapıştırılmış Yaprığın Önden Görünüşü.....	188
Şekil No 251: Yaprığın Önden Görünüşü	189
Şekil No 252: Dalın Pamuk Sarılarak Kalınlaştırılması	189
Şekil No 253: Çiçeğin Dibine Kreponun Sarılması	190
Şekil No 254: Yaprığın Bağlanması	190
Şekil No 255: Yaprakların Bağlanmış Hali	191
Şekil No 256: Yapraklı Bir Dal	191
Şekil No 257: Tanzimin Bitirilişi.....	192
Şekil No 258: Metal Çiçek Örneği-1	192
Şekil No 259: Metal Çiçek Örneği-2	193
Şekil No 260: Metal Çiçek Örneği-3	193
Şekil No 261: Anemon Çiçeği Taç Yaprığı Kalıpları	194
Şekil No 262: Anemon Çiçeği Çanak Yaprığı Kalıpları.....	195
Şekil No 263: Tohum Hazırlanışı	195
Şekil No 264: Tohumların Etrafına Liflerin Bağlanması	196
Şekil No 265: Boyanmayacak Kısım.....	197
Şekil No 266: Bıçak Ütüsünün Yapılması	197
Şekil No 267: Top Ütüsünün Yapılması.....	198

Şekil No 268: Yeşil Yaprak Kalıpları.....	198
Şekil No 269: Anemon Çiçeğinin Bitmiş Hali	199
Şekil No 270: On Bir Ay Çiçeği Örneği.....	200
Şekil No 271: Edelwals Çiçeği Örneği	200
Şekil No 272: Deri Gül Örneği	201
Şekil No 273: Oranlar	203
Şekil No 274: Simetrik Denge	204
Şekil No 275: Asimetrik Denge.....	204
Şekil No 276: Desen	205
Şekil No 277: Çiçeklerden Oluşan Renk Yelpazesi	206
Şekil No 278: Dikey Tanzim	207
Şekil No 279: L Şeklinde Tanzim.....	208
Şekil No 280: S Şeklinde Tanzim.....	208
Şekil No 281: Yarım Ay Şeklinde Tanzim	209
Şekil No 282: Yatay Tanzim	209
Şekil No 283: Üçgen Tanzim.....	210
Şekil No 284: Yuvarlak Tanzim	210
Şekil No 285: Oval Tanzim	211
Şekil No 286: Yelpaze Şeklinde Tanzim	211
Şekil No 287: Alt Yaprakların Temizlenmesi	212
Şekil No 288: Sapların Kesilmesi.....	212
Şekil No 289: Çiçek Takacı.....	212
Şekil No 290: Tanzim Kabı	213
Şekil No 291: Yelpaze Şeklindeki Tanzimin Tamamlanışı.....	213

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1.Problem

Eğitim bir insan varlığının yetişmesini ve değişmesini sağlamak üzere kendine özgü tüm imkânların onlar üzerinde kullanılması ve her birinin aslen kendisidir (Değirmencioglu, 1977: 3).

Eğitim, insanın biyolojik, psikolojik, sosyal ve kültürel yönleri ile ilgili ve bu yönlerle ilgilenen bir kavram haline gelmiştir. Eğitim bir anlamda da bireyin sosyalleşmesi sürecidir. Kişi, içinde bulunduğu toplumun örf adet ve geleneklerini yaşamak ve aktarılması gerekenleri yaşatmak durumundadır.

Eğitim toplumun yaratıcı gücünü ve verimini arttıran, bireye yeteneklerini geliştirme olanağı veren sosyal adalet, fırsat ve olanak eşitliği ilkelerini geliştiren en etkili araçtır (Türkoğlu, 1996: 5).

Eğitim denilen kavramın günümüze değin oldukça çeşitli tanımları yapıla gelse de temel olarak eğitim kavramının çeşitli kaygılarla eğitime ve eğitilme olgularını kapsadığı görülmektedir.

Eğitim formal ve informal eğitim olmak üzere ikiye ayrılır.

İnformal eğitim, eğitim etkinliklerinin bir kısmı gelişigüzel ve kasıtsız olarak düzenlenir. Aile içinde, akran gruplarında ve usta-çırak ilişkisi sonucu kazanılan davranışlar informal eğitim ürünleridir. Yeri ve zamanı kesin değildir. Öğrencilerin profesyonel olma şartı yoktur. Bireyin planlı olmayan ortamlarda gerçekleştirdiği öğrenmelerdir (Arslan, 2008: 22).

Formal eğitim, önceden belirlenen amaçlar doğrultusunda, hazırlanan program çerçevesinde planlı olarak yapılan eğitimidir. Örgün ve yaygın eğitim olmak üzere ikiye ayrılır;

Örgün eğitim, Belli yas grubundaki bireylere, ilgili eğitim sisteminin amaçlarına uygun olarak hazırlanmış eğitim programları aracılığıyla verilen, planlı, programlı ve okul çatısı altında düzenli olarak yapılan eğitimidir. Okul öncesi eğitim, ilköğretim, lise ve yükseköğretimi içine alır.

Yaygın eğitim, Örgün eğitim dışında kalan bireyleri kapsayan, bireyleri bir meslek sahibi yapabilmek için veya kişisel gelişimlerini sağlayabilmek için var olan eğitim türüdür.

Örgün eğitim uygulamaları, kademeler arasında bazı farklılıklar göstermekle birlikte, temelde insanın sahip olması gereken bireysel ve toplumsal niteliklerin kazandırılmasını hedeflemektedir. Bireysel gelişimin, toplumsal yaşama doğrudan yansıtacağı düşüncesi, bu hedefi daha da önemli ve karmaşık hale getirmektedir.(Ural, 2005: 3).

Günümüzde, eğitim sistemlerinde mesleki ve teknik eğitime önem veren doğrultu da gelişmeler göstermektedir. Bunun en önemli sebebi ise çağımızdaki bilimsel ve teknolojik gelişmelerin bireyin ve toplumların yaşam tarzlarını etkilemesidir. Bu durum sosyal, ekonomik ve kültürel alanlarda köklü değişimlere yol açmaktadır.

Bireye hayatını kazanması için belirli bir meslek alanına ilişkin bilgi, beceri ve alışkanlıkları kazandıran ve bireyin kabiliyetlerini çeşitli yönlerle geliştiren eğitim süreci olan mesleki eğitim meslek liseleri, meslek yüksek okulları ve mesleki teknik eğitim fakülteleri bünyesinde eğitim verilmektedir(Alkan, Doğan ve Sezgin, 1988: 82).

Mesleki eğitimde önemli bir yere sahip olan sanat insanlığın var oluşundan itibaren oluşum göstermeye başlamıştır.

Sanat, insanların duygu ve düşüncelerini, heyecanlarını ve ruhsal dengelerini başkalarına aktarabilmesi duygu ve düşüncelerini biçimlendirebilmesidir (Züher, 1982: 10).

Sanat ve sanat ürünleri çağdan çağa, toplumdan topluma çok farklı biçimlerde değerlendirilmiştir; fakat buna karşın bütün insanlık tarihi boyunca var olmuştur. Sanat

(resim, heykel, müzik) gibi birçok dallara ayrılmıştır. Bunlardan birisi de “el sanatları“dır (Öztürk, 1984: 229).

El sanatları, kişinin bilgi ve becerisine dayanan, ananevi karakteri olan Milli sanatı temsil eden, ekonomik değer taşıyan bir üretim şeklidir(Şehirlioğlu, 1994: 435).

El sanatları milletin milli kültürlerinin önemli folklorik ürünlerinden biridir. Ortaya çıktığı yöre insanının çevre şartları, kültürel değerleri ile gelişip şekillenerek oluşmaktadır. El sanatlarının değerlendirilmesinde bütün bu doğal ortam göz önünde bulundurulmaktadır. El sanatları ürünleri, toplumun değişen değerleri karşısında orijinalinden desen, renk, malzeme ve teknik yönünden değişime uğramaktadır (Aydın, 1996: 62).

El sanatları özellikle orta çağlarda geliştirilmiştir. Yakın zamana kadar yalın araçlarla yürütülen el sanatları, gelişen teknoloji ile birlikte makineleşmenin içindeki yerini almıştır. XIX. ve XX. Yüzyıllarda türlü araçlarla, aygıtlar ve makineler, el sanatlarıyla uğraşanlara çeşitli kolaylıklar sağlamıştır. Teknoloji sayesinde ustalar, daha sağlam ve kaliteli işler ortaya çıkarmaya başlamışlardır (Fischer, 1993: 27).

İnsanların günlük gereksinimlerini karşılamak için daha çok süsleme, dekorasyon ve fayda sağlama amacıyla yapılan el sanatları ürünleri, bireyin yaratıcı yeteneği ile toplumun karakterini yansıtarak milli sanat zevkini ortaya koymaktadır. Bu ürünler tarihsel geçmişi içinde günlük kullanım eşyasından, hediyelik eşyaya pek çok ürün içine alan tüketim malları olarak tanımlanabilmektedir(Öztürk, 1998: 12).

Ev aksesuarları inceliğin, güzelliğin ve zarafetin sembolü olduğu kadar, insanı insana yaklaştıran araçlardır. Yaşantımızda önemli bir yeri olan ev aksesuarlarının güzelliğini, rahatlatıcılığını daima hissedebilmek için insanoğlu, onun renklerine ve şekillerine önem vermiştir.

Çağlar boyu ev aksesuarları insanoğlunun vazgeçilmez tutkularından biri olup çıkmıştır. Bu tutku kız meslek liselerinin el sanatları bölümünde ev aksesuarları dersi olarak eğitim dünyasında kendine yer bulmuştur.

Kız meslek liselerinde el sanatları programının içerisinde yer alan ev aksesuarları dersinin içeriği, işlenişi, ne kadar, nasıl, nerelerde uygulandığını, yeterli ve yetersiz yönlerinin neler olduğunun açıklanarak, kız meslek liseleri içinde sahip olduğu

yer hakkında bilgi edinilmesi ve daha sonra hazırlanacak olan ev aksesuarları programının gelişmesine katkı sağlaması planlanmıştır.

1.2.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı Samsun Kız Meslek Liselerinin el sanatları bölümünde verilen ev aksesuarları programının incelenmesi, ev aksesuarlarının estetik boyutları açısından incelenmesi, burada öğrenim gören öğrencilerin bu dersten beklentileri ve aldıkları eğitim sonunda bu program hakkındaki düşüncelerinin belirlenmesidir.

Bu genel amaç çerçevesinde araştırma kapsamında şu sorunlara cevap aranacaktır.

- Ev aksesuarları eğitim programının içeriği ve işleyişi nasıldır?
- Samsun iline bağlı kız meslek liselerinin el sanatları bölümünde eğitim gören öğrencilerin ev aksesuarları programına ilişkin görüşleri nelerdir?
- Ev aksesuarları programının eğitiminde kullanılan araçların yeterlilik durumları nelerdir?
- Samsun iline bağlı kız meslek liselerinin el sanatları bölümünde öğrenim gören öğrencilerin ev aksesuarları eğitiminde malzeme teminine ilişkin görüşleri nelerdir?
- Ev aksesuarları programının eğitiminde kullanılan teknikler nelerdir?
- Ev aksesuarları programında yapılan ürünler nelerdir?
- Samsun iline bağlı kız meslek liselerinin el sanatları bölümü öğrencilerinin ev aksesuarları programından beklentileri nelerdir?

1.3.Araştırmanın Önemi

El sanatlarının geçmişinde ve bu gününde çok önemli bir yere sahip olan ev aksesuarlarının, bugün temelini oluşturacak düzeyde eğitimini veren kız meslek liselerinde bu eğitimi incelemek, araştırmak, belgelemek, geliştirmek ve tanıtmak üzere planlanan bu araştırma, ev aksesuarları programının daha sağlıklı bir şekilde sürdürülmesi ve varsa eksik yönlerinin giderilmesinde faydalı olacaktır.

Öğrencilerin aldıkları eğitime ilişkin tutumları, verilen eğitim hakkındaki değiştirme ve geliştirme fikirleri, var olan sistemin geliştirilmesi ve değiştirilmesi için son derece önemlidir. Sistemin olumlu ya da olumsuz yönlerini ortaya çıkarabilecek, bu konuya ışık tutabilecek en önemli kişiler, öğrencilerdir. Verilen eğitimin geçerliliğini saptama açısından, öğrencilere yönelik olarak yapılan bu araştırma büyük önem taşımaktadır.

Bu araştırma ev aksesuarları programı eğitiminin sağlıklı olarak sürdürülmesi için öneriler getirmesi açısından önem taşımaktadır. Yapılan araştırma ileride yapılacak olan benzer araştırmalara da kaynak teşkil etmesi açısından önemlidir.

1.4.Sınırlılıklar

- Araştırma Samsun ilindeki kız meslek liseleri ile sınırlıdır.
- Araştırma 2010-2011 eğitim- öğretim yılı ile sınırlıdır.
- Araştırma, veri toplama aracı olarak geliştirilen anket ile sınırlıdır.
- Veriler literatür ile sınırlıdır.
- Araştırma Samsun ili kız meslek liselerinde uygulanan ev aksesuarları programı ile sınırlıdır.
- Araştırma, araştırmacının teknik, bilgi, zaman ve olanaklarıyla sınırlıdır.
- Araştırma belirlenen tez süresi ile sınırlıdır.

1.5.Varsayımlar

Bu araştırmanın temelinde aşağıdaki varsayımlar yer almaktadır.

- Ankette görüşlerine başvurulmuş uzmanların alan bilgileri yeterli ve güvenilirdir.
- Anketi cevaplayan kişilerin ankete objektif cevaplar verdiği kabul edilmiştir.
- Anketten elde edilen veriler objektiftir, araştırmaya hizmet edecek niteliktedir.
- Anketin içeriği araştırmaya hizmet eder niteliktedir.

1.6. Tanımlar

Eğitim: Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla planlı ve kasıtlı olarak istendik değişiklikler meydana getirme sürecidir(Yurtseven, 2006: 3).

Yaygın Eğitim: Örgün eğitim gibi planlı, programlı ve düzenli olan, yaş sınırı olmayan, örgün eğitim sistemine hiç girmemiş, bu sistemin herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademelerden birinden ayrılmış olan kişilere ilgi ve ihtiyaç duydukları alanda ya da mesleklerinde daha yeterli olmak isteyenlere bunu sağlamak amacıyla verilen eğitimidir(Fidan ve Erden, 1993: 14).

Örgün Eğitim: Belli yaş grubundaki bireylere, ilgili eğitim sisteminin amaçlarına uygun olarak hazırlanmış eğitim programları aracılığıyla verilen, planlı, programlı ve okul çatısı altında düzenli olarak yapılan eğitimidir. Okul öncesi eğitim, ilköğretim, lise ve yüksek öğretimi içine alır (Fidan ve Erden, 1993: 14).

Mesleki Eğitim: Bireyin iş hayatında belirli bir meslek ya da meslek ailesinde işe giriş yapabilmesi için gerekli olan asgari standartlar düzeyinde bilgi, beceri ve iş alışkanlıkları kazandıran, genel ve mesleki kültür kazandıran eğitimidir (Alkan, 1996: 7).

Teknik Eğitim: İleri düzeyde fen ve matematik bilgisi ile uygulamalı teknik yetenekleri gerektiren, meslek hiyerarşisinde orta ve yüksek kademeler arası düzey için gerekli bilgi, beceri ve alışkanlıkları kazandıran ileri düzeyde bir meslek eğitimidir. Temel mühendislik alanları yaygın olmakla birlikte bu alanla sınırlı değildir. Tarım, sağlıklı beslenme, ticaret ve diğer alanlarda da bilim ve teknolojiye paralel olarak gelişmektedir (Alkan, 1996: 8).

Kız Meslek Lisesi: İlköğretim okulu üzerine öğrenim veren kız meslek/meslek liselerinin öğretim süresi 4 yıldır. Bu okullarda orta öğretim düzeyinde ortak bir genel kültür kazandırmayı amaçlayan genel kültür dersleri ile birlikte, mesleki ve teknik alanlarda mesleki formasyon verilerek öğrencileri hayata, iş alanlarına ve yüksek öğretime hazırlayan programlar uygulanmaktadır. Bu okullardan “teknisyen” unvanı ile mezun olanlar, alanları ile ilgili iş yerlerinde çalışabilecekleri gibi isterse yüksek öğrenim kurumlarına da devam edebilirler (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2007: 12).

Program: Genel amaçlara ve bunlara bağlı özel hedeflere ulaşmak için belirli bir gruba hizmet eden bir okulun sunduğu öğrenme planıdır (Tertemiz, 1977: 186).

Program Geliştirme: Eğitim programlarının tasarlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda yeniden düzenlenme sürecidir (Varış, 1996: 5).

Sanat: İnsanoğlunun gerçekleştirdiği ürünlerin, doğanın ürünlerine oranla belirlenmesini sağlayan teknik, ustalık ve duygular aracılığıyla algıladığımız nesnelere bir beğeni yargısına göre seçip kademeleştirmeye yönelik özel duygu arasındaki ayrılmanın sonuçlarıdır (Büyük Larousse, 1986: 1136).

El Sanatları: bireyin bilgi ve becerisine dayanan, genellikle doğal hammaddelerin kullanıldığı, elle ve basit aletler dışında makine gücüne ihtiyaç duyulmadan yapılan ve toplumun kültürünü, gelenek ve göreneklerini, folklorik özelliklerini taşıyan, yapan kişinin zevk ve becerisini yansıtan, gelir sağlayıcı, üretime yönelik etkinliklerdir (Özdemir, Yetim, 1997: 191).

Dekorasyon: Bir yeri süslemek amacıyla yapılan düzenleme işi(Hançerlioğlu, 1992: 160).

Aksesuar: Parçayı bütünleyen ana işleve etkisi olmayan nesne olarak tanımlanmaktadır (Erçağ, 1989: 21).

Ev aksesuarı: İnsanları yaşadıkları ortamı tamamlayan abajur, tablo, kırlent, sehpa, biblo vb. gibi eşyalardır.

BÖLÜM II

ARAŞTIRMANIN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1.Eğitim Hakkında Genel Bilgiler

2.1.1. Eğitimin Tanımı

Doğaya, topluma, insana, kültüre, sanata, özetle tüm bilgi ve değerler alanına yönelik öğretim, tanıtım, tecrübe, eylem ve her türlü eğitsel etkinlik ve durumları ifade etmek üzere kullanılan eğitim kavramı zengin bir içeriğe sahiptir.

Eğitim bireylere istenilen davranışları kazandırma ve insan davranışlarında gerekli değişimleri elde etme sürecidir. Bu nedenle eğitimin, toplumun üretim ilişkileri, üretim dokusu ve bunların oluşturduğu ekonomik, toplumsal, siyasal yapı ve kurumlarla tutarlı olması gerekir (Kılıç, 1981:1).

Kültürleşmenin kasıtlı ve istendik bir biçimi olan eğitim, bireyin etkileşimde bulunduğu çevre şartlarını daha geniş ve büyük ölçüde kontrol altında tutmasını sağlamaktadır.

Bir ülkede eğitim sisteminin temeli, eğitimin genel yapısını oluşturan “eğitim programları”dır.Eğitim sisteminde yapılan tüm düzenlemeler programlarla okullara yansıtılır.Eğitim programları genel olarak, varılacak hedefleri, bu hedeflere ulaşmak için gerekli içeriği ve eğitim durumları ile hedeflere ulaşım ulaşılmadığını belirlemek amacıyla değerlendirmeyi kapsar (Ertürk, 1984: 12-13).

2.1.2.Eğitimin Amacı

Eğitimin, topluma yönelik ve bireyi hedef alan olmak üzere iki çeşit amacı vardır (Er, 1997: 67-68).

2.1.2.1. Topluma Yönelik Amaçlar

- Toplumun yaşam geleneğini ve sürekliliğini sağlamak.
- İyi üretici ve tüketiciler yetiştirerek ekonomik verimi arttırmak ve toplumun rehaf düzeyini yükseltmek.
- Kültürü zenginleştirip biçimlendirerek toplumun yenileşmesine katkıda bulunmak.
- Siyasal bilinç uyandırarak yetiştirdiği bireyleri sorumlu vatandaşlar haline getirmek.

2.1.2.2. Bireye Yönelik Amaçlar

Eğitim geleneksel olarak, toplumsal açıdan kültürün aktarılması ve geliştirilmesini, bireysel açıdan ise ruh sağlığı dengeli insan yetiştirmeyi amaçlamaktadır (Türk, 1999: 107).

Bireyin karar alma yetilerini geliştirmek, olumsuz davranışlarını düzelterek, istenilen davranışları geliştirmek.

Değişik durumlara uyum sağlama ve farklı düzeylerdeki kişilerle etkileşim kurabilme yetisini kazandırmak.

Bireyleri sosyalleştirerek, onların toplumun fonksiyonel üyeleri olmalarını sağlamak.

Bireyi, kendi amaçlarını tespit edebilen, çevresini denetim altına almayı başarabilen, akılcı ve mantıksal davranışlara sahip olan ve kendisini objektif olarak ifade edebilen toplumsal bir varlık haline getirmek.

Bireye iyi bir yaşam tarzı sağlamak, yaratıcı ve yansıtıcı düşünceyi öğretmek, bedensel ve ruhsal gelişimini istenilen yönde oluşturmak.

2.1.3. Eğitimin İşlevleri

Toplumsal bir kurum olana eğitim; ekonomik, siyasal, sosyal, kültürel amaçları ve değerleri en mükemmel şekilde gerçekleştirmek üzere vardır. Eğitim toplumsal bir

ihtiyaçtan doğmuştur. Eğitim birey bakımından, öğrenme ve gelişmeyi, toplum bakımından, eğitim ihtiyacının karşılanmasını sağlayan bir kurumu ifade etmektedir. Eğitimden, bireysel ve toplumsal beklentiler en üst düzeydedir. Bu nedenle eğitimin işlevleri oldukça çeşitlilik göstermektedir.

2.1.3.1. Eğitimin ekonomik İşlevleri

Eğitim ekonomide önemli görevler üstlenir. Kalkınmanın temelinde iyi yetişmiş insan gücü vardır. Eğitilmiş insan gücü ekonomik büyümeyi hızlandırır, doğal kaynakların ve sermayenin en verimli şekilde kullanılmasını sağlar, teknolojik gelişmeye katkıda bulunur. Eğitimin ekonomik işlevini iki kısımda incelemek mümkündür.

Birey bakımından; eğitim insanlara kendilerini tanıma ve denetleme olanağı verir. Kendini denetleyebilen insan gerek tutumluluk gerekse harcamaları konusunda daha akılcı davranır. Eğitim bireylerin tutumlu olmalarını sağlar. Aynı zamanda eğitim sayesinde bireyler ihtiyaçlarını öncelik sırasına koyma ve ihtiyaçlarını buna göre karşılama becerileri de kazanırlar.

Toplum bakımından ise; eğitim kurumları ekonomi kurumlarının ihtiyaç duyduğu insan gücünü nicelik ve nitelik bakımından karşılar. Ekonomik kalkınmaya katkıda bulunur. Eğitim kurumu kendisinden talep edilen işgücünün nicelik bakımından yeterince karşılayamazsa kurumların verimliliklerinde düşüş olur. İstenilenden fazla miktarda karşılar o zaman da işsizlik ortaya çıkar. Nitelik konusu da bir o kadar önemlidir. İşlerini titiz ve kaliteli bir şekilde yapan elemanlar kaynak savurganlığını önlerler (Çağatay, 2009: 3).

2.1.3.2. Eğitim Siyasal İşlevi

Toplum tarafından kurulan eğitim kurumu, toplumun bireyelerine milli ideolojiyi, toplumsal değerleri, toplumun hedeflerini kazandırarak onları mevcut anayasal düzene bağlı yurttaşlar olarak yetiştirirler. Bütün toplumlar yurttaşlarının, toplumun menfaatlerine uygun olarak, vatanına, milletine, toplumsal değerlerine, anayasal ve viyasal düzenine bağlı davranışlar içinde olmalarını beklerler.

Eğitimin siyasal işlevinin ilk olarak Avrupa kıtasında önem kazanmaya başladığı söylenebilir. Nitekim uygarlık tarihine baktığımızda Avrupa toplumlarında devletin desteklediği eğitim hareketlerinin politik yaşamda ulusçuluk hareketi ile eşdeğer sayıldığını görürüz. Bu durumun günümüze geldiğinde daha büyük anlam ifade ettiği söylenebilir; çünkü çağdaş, modern toplumlarda eğitim bir devlet işi olarak ele alınmıştır. Bu doğrulukta eğitimin siyasal işlevi ile ilgili olarak iki temel unsurdan bahsedilebilir.

1.Mevcut siyasal sisteme sadakati sağlamak; toplumun bireylerine milli değerler kazandırarak mevcut siyasal düzeni korumaya yönelik eğitim vermektedir. İktidarlar planladıkları eğitimle toplumda birlik, bütünlük ve dayanışmayı hedeflemektedir.

2.Eğitimin bir siyasal işlevi de lider seçmen yetiştirmektir. Konun diğer boyutu seçmen yetiştirmek demokratik işleyişin gereği olarak seçme ve seçilme hakkını iyi kullanan bireyler vatandaşlar yetiştirmek şeklinde ifade edilebilir. Bu sayede eğitim düzeyi yükseldikçe toplumlardaki siyasi bilincin de yükseleceği belirtilmektedir (Çağatay, 2009: 4).

2.1.3.3. Eğitimin Toplumsal İşlevi

Toplumunu oluşturan bireyler arasındaki ilişkilerde ortaya çıkan farklılaşma olarak bilinmektedir. Toplumsallaşma ise; aileden başlayıp bireyin yaşamı boyunca devam eden bir süreçtir. Kültürel birikimin artması, bilimsel ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak, toplumdaki hızlı değişim gibi pek çok nedenle, artık aile çocuğun toplumsallaşmasında tek başına yeterli olamamaktadır. Çocuk aileden sonra okuldaki etkileşimleri sayesinde gerekli toplumsal normları ve kalıpları öğrenerek topluma uyumlu bir hale gelir. Topluma uyum çocuğun ve gencin yaşamasında kolaylıklar sağlar (Demirel, Kaya, 2011: 185).

Eğitim süreci kendi tanımında var olan toplumun sürekliliğini sağlamaya görevini yerine getirirken aynı zamanda toplumların değişme ve gelişme eğilimini de göz önünde bulundurur. “Dewey’e göre ‘yaşam’ bir gelişmedir, gelişme ve büyüme yaşamdır.” Bu durumda eğitimden beklenen yalnızca kültürel değerlerin yeni kuşaklara aktarılması değil aynı zamanda toplumda meydana gelen değişmelere uyum gösterebilecek bu değişme katkıda bulunacak bir biçimde yetiştirilmelerini sağlayacaktır.

Özetle, eğitimin toplumsal işlevi bir yandan bireye toplumun kültürel değerleri öğretecek bireyi geliştirmek ve bu kültürel değerlere uyum sağlaması amacıyla onu toplumsallaştırmak; diğer taraftan toplumsal gelişmeyi daha ileri noktalar taşımak için değişim, iş birliği iletişim yeteneklerini bireylere kazandırmak olarak tanımlanabilir (Çağatay, 2009: 1-2).

2.1.3.4. Eğitimin Bireysel İşlevi

Toplumsal yaşam içinde insanın kendisini tanıması, ifade etmesi, başkaları ile ilişki ve işbirliği içine girmesi diğer insanlarla etkili bir şekilde iletişim kurabilmesi, sağlıklı olması ve hayatını sürdürebilmek için geçimini sağlayacak bilgi birikimine sahip olması de gerekmektedir.

Bir bütün olarak bireyin gelişmesini sağlamak eğitimin görevidir. Bu nedenle eğitim kurumlarında öğrencilere çeşitli öğrenim yaşantıları planlanır. Onlara öğrenmeyi nasıl öğrenecekleri öğretilir. Uygun öğrenme ortamları sağlanarak onların yaşamları yolu ile bazı şeyleri farkına varmaları sağlanmaya çalışılır (Demirel, Kaya, 2011: 187).

Eğitim birey için gördüğü bu ana işlevler yanında aynı zamanda doğrudan gözlenemeyen bu alanda gizli olarak adlandırabileceğimiz bir takım işlevleri de içinde barındırır. Bunları kısaca; eş seçme, tanıdık sağlama ve statü sağlama olarak ifade edilebilir. Bunun yanında “eğitime olan saygı sadece eğitimin sağladığı olanaklardan gelmez. Bizzat kendisi, statü tevcih eder” (Çağatay, 2009: 5).

2.1.4. Eğitimin Sınıflandırılması

Süreç açısından eğitim, resmi (formal) ve resmi olmayan (informal) olmak üzere ikiye ayrılır (Fidan ve Erden, 1993: 13-14).

Tablo 1. Eğitimin Sınıflandırılması

EĞİTİM		
Formal Eğitim		İnformal Eğitim
Örgün Eğitim	Yaygın Eğitim	
Okulöncesi eğitim İlköğretim Ortaöğretim Yükseköğretim	Hizmet içi eğitim etkinlikleri Kurslar	

2.1.4.1. Formal (Resmi) Eğitim

Önceden hazırlanmış bir program çerçevesinde planlı ve amaçlı olarak, öğretim yoluyla yapılan eğitime denir. Örgün ve yaygın eğitim olmak üzere iki boyutu vardır (Er, 1997: 65-66).

2.1.4.1.1. Örgün Eğitim

Belli yaş grubundaki bireylere, ilgili eğitim sisteminin amaçlarına uygun olarak yapılan eğitimidir. Okul öncesi eğitim, ilköğretim, lise ve yükseköğretimi içine alır.

Örgün eğitim, okul ya da okul niteliği taşıyan yerlerde milli eğitimin amaçlarına göre hazırlanmış eğitim programlarıyla düzenli olarak yapılan eğitimidir. Örgün eğitim, okulöncesi eğitimden lisansüstü düzeyine değin bütün süreci kapsar (Türkoğlu, 1996: 223).

2.1.4.1.2. Yaygın Eğitim

Her yaş grubuna yayılmış formal eğitim türüdür. Örgün eğitim sistemine hiç girmemiş ya da bu sistemin herhangi bir basamağından ayrılmış olan ya da örgün eğitime devam edip bir meslek kazanmak isteyen kişilere, ilgi ve gereksinim duydukları alanlarda yapılan eğitimidir (Komisyon, 2009: 14).

2.1.4.2. İnfomal (Resmi olmayan) Eğitim

Hayat içinde amaçlı ve planlı olmayan, gelişigüzel yapılan eğitimidir. Pek çok şey farkına varmadan öğrenilir. İnfomal eğitim planlı ve kontrollü olmadığı için insanlar bu yolla zararlı davranışlar da edinebilirler (Yılar, 2006: 16).

Günümüzde ülkelerin kalkınmasında öncelikle iki unsur göze çarpmaktadır. Birincisi, bilgi ve beceri üretimine verdikleri değerdir. İkincisi ise; nitelikli eğitimidir. Bu nedenle eğitim etkinlikleri, bilgi toplumunun ve bilgi üretiminin temelini oluşturmakta, eğitimin önemi yükselen ve artan bir değer olmaktadır (Varış, 1988: 167).

2.2.Örgün Eğitim Hakkında Genel Bilgiler

2.2.1. Örgün Eğitimin Tanımı ve Amacı

Örgün eğitim, belirli yaş grubundaki ve aynı seviyedeki bireylere, amacına göre hazırlanmış programlarla okul çatısı altında yapılan düzenli eğitimidir. Örgün eğitim; okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarını kapsamaktadır (Milli Eğitim İstatistikleri [M.E.İ], 2008: 11).

2.2.1.1. Okul Öncesi Eğitim

Okulöncesi eğitim; isteğe bağlı olarak zorunlu ilköğretim çağına gelmemiş 3-5 yaş grubundaki çocukların eğitimini kapsar. Okulöncesi eğitim kurumları bağımsız anaokulları olarak kurulabildikleri gibi gerekli görülen yerlerde ilköğretim okullarına bağlı anasınıfları halinde veya ilgili diğer öğretim kurumlarına bağlı uygulama sınıfları olarak da açılmaktadır.

Okul öncesi eğitimin amacı; çocukların bedensel, zihinsel, duygusal gelişimini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını, onların ilköğretime hazırlanmasını, koşulları elverişsiz çevrelerden gelen çocuklar için ortak bir yetişme ortamı yaratılmasını, Türkçenin doğru ve güzel konuşulmasını sağlamaktır (M.E.İ, 2008: 11).

Çocuğun ilk görgü dönemini oluşturan bu dönemden sonraki davranışlarını önemli ölçüde etkiler. Çocuğun günlük yaşama uyumu bu dönemde başlar. Çocuğun

karşılanması zorunlu sosyal ve psikolojik gereksinimleri vardır. Çocuğun gereksinimleri ve uyumu rastgele yaşantılara bırakılırsa uyum sorunları yaşam boyu sürecektir. İyi bir okulöncesi eğitim çocuğun yaşama uyum sağlamasına yardım eder. Çocuklar kendi yaşantılarıyla yaşamı paylaşır, beceriler geliştirirler (Türkoğlu, 1996: 224).

2.2.1.2. İlköğretim

6-14 yaşlarındaki çocukların eğitim ve öğretimini kapsar. İlköğretimin kız ve erkek bütün yurttaşlar için zorunlu ve devlet okullarında parasızdır.

İlköğretimin amacı; her Türk çocuğun iyi birer yurttaş olabilmesi için, gerekli temel bilgi, beceri, davranış ve alışkanlık kazanmasını, milli ahlak anlayışına uygun yetişmesini, ilgi, yeti ve yetenekleri doğrultusunda hayata ve bir üst öğrenime hazırlanmasını sağlamaktır.

İlköğretim kurumları sekiz yıllık okullardan oluşur. Bu okullarda kesintisiz eğitim yapılır ve bitirenlere ilköğretim diploması verilir (M.E.İ, 2008: 12).

İlköğretim toplumsal ve ekonomik kalkınmanın önkoşuludur. Tüm dünyada ve ülkemizde ilköğretim zorunludur. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin 26. Maddesi “ Okul çağındaki çocukları, ekonomik durumları ve olanakları dikkate alınmaksızın ilköğretim görürler.” Demektir. Bu nedenle tüm çocukların ilköğretim görmesi ülkeler için önemlidir.

İlköğretim eğitim sisteminin en önemli halkasıdır. İlk eğitimde kazandırılan bilgi, beceri ve tutumlar yaşama uyumu, üretkenliği sağlar. İlk eğitim ileri eğitim kademelerinin temelini oluşturmaktadır (Türkoğlu, 1996: 226).

2.2.1.3. Ortaöğretim

İlköğretime dayalı, en az dört yıllık genel, mesleki ve teknik öğretim kurumlarının tümünü kapsar. 14-18 yaş grubuna eğitim verir.

Ortaöğretimin amacı; öğrencilere asgari ortak bir genel kültür vermek, birey ve toplum sorunlarını tanıtmak ve çözüm yolları aramak, ülkenin sosyo-ekonomik ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunacak bilinci kazandıracak öğrencileri ilgi, yeti ve

yetenekleri doğrultusunda hem yükseköğretime hem mesleğe veya geleceğe ve iş alanlarına hazırlamaktır.

İlköğretimi tamamlayan ve ortaöğretime girmeye hak kazanmış her öğrenci ortaöğretime devam etme ve ortaöğretim olanaklarından ilgi, yeti ve yetenekleri ölçüsünde yararlanma hakkına sahiptir (M.E.İ, 2008: 13).

Ortaöğretim öğrencinin kendisini tanıdığı, ergenlik sorunlarını yaşadığı devredir. Nitelikli ortaöğretim yarının gençliğini hazırlar. Araştırmacı, yapıcı, üretici elemanlarla toplumun dinamizmine katkıda bulunur. Ortaöğretimin ihmali yetersiz insan gücü, niteliksiz işçi, mühendis, doktor vs. yetiştirilmesine neden olur. Bu da bir çok çözümlenemeyen sorunlara yol açar. Bu nedenlerle orta öğretim önemli işleve sahiptir (Türkoğlu, 1996: 234).

2.2.1.4. Yükseköğretim

Ortaöğretime dayalı en az iki yıllık yüksek öğrenim veren eğitim kurumlarının tümünü kapsar.

Yükseköğretimin amacı; Ülkenin bilim politikasına, toplumun yüksek düzeyde ve çeşitli kademelerdeki insan gücü gereksinimine göre öğrencileri ilgi, yeti ve yetenekleri doğrultusunda yetiştirmek, bilimsel alanlarda araştırmalar yapmak, araştırma, inceleme sonuçlarını gösteren ve bilim-teknik ilerlemesini sağlayan her türlü yayını yapmak, hükümetçe istenecek inceleme ve araştırmaları sonuçlandırarak düşüncelerini bildirmek, Türk toplumunun genel seviyesini yükseltici ve kamuoyunu aydınlatıcı bilimsel verileri sözlü ve yazılıyla halka yaymak ve yaygın eğitim hizmetinde bulunmaktır.

Yükseköğretim kurumları;

- Üniversiteler
- Fakülteler
- Enstitüler
- Yüksekokullar
- Konservatuarlar
- Meslek yüksek okulları

Uygulama ve araştırma merkezleridir (M.E.İ, 2008: 13-14).

Yükseköğretim eğitim ve araştırmanın yanında topluma hizmet götürmekle yükümlüdür. Seminer, kurs, gezici ekipler, yaz okulları, deney ve araştırma merkezleri aracılığıyla topluma hizmet verilir. Yükseköğretim- toplum işbirliği tarım, sanayi alanlarında yeni bilgilerin kazanılmasını ve üretimin artmasını sağlar (Türkoğlu, 1996: 242).

2.2.2.Örgün Eğitimin Özellikleri

- Örgün eğitim kademelerden oluşur.
- Örgün eğitim süreklidir.
- Örgün eğitim belli yaş gruplarına yöneliktir.
- Örgün eğitim okullarda yapılıdır.
- Bir alanın sistemli ve düzenli bilgileri aktarılır.
- Eğitimde klasik öğrenci öğretmen ilişkisi vardır.

2.2.3.Örgün Eğitimin Tarihi Gelişimi

Selçuklulardan önceki döneme yani hunların ve Göktürklerin bulunduğu döneme eğitimle ilgili bulguların en az rastlandığı dönem denilebilmektedir. Bu dönemde çiraklık eğitimi (teşkilatsız eğitim) bulunmaktadır.

2.2.3.1.Cumhuriyet Öncesi Dönem

2.2.3.1.1.Sıbyan Mektebi

Osmanlıların ilköğretim seviyesindeki okullarına genel olarak sıbyan mektebi veya mahalle mektebi denilmektedir. Sıbyan okullarına mektep veya küttab, yoksul çocuklar için açılanlara da küttab-ı sebil veya mekteb-i sebil de deniyordu. Küttab veya mekteb, yazı öğretilen yer anlamına gelir. Önceleri burada sadece yazı öğretiliyordu. Ancak sonra temel İslami bilgiler de bu okullarda verilmeye başlanmıştır. Önceleri bu öğretim için özel olarak yetiştirilmiş öğretmenler olmadığı gibi, okul denebilecek binalar da yoktu. İmam Malik de, mescidleri kirletebilecekleri düşüncesi ile onlara

mescidler de yer vermeyince bu okullar özel evlerde, mescit ve cami kenarlarında vs. yer bulmuşlardır.

Sıbyan okulları her mahallede, oranın zengin ve hayırsever kişileri tarafından kurulur, zengin bulunmayan yerlerde ise halk el birliği ile okul yaptırıldı. Devletin ileri gelenlerinin okul yaptırması ise bir gelenektir. Sıbyan okulları özel kişiler tarafından kurulmuşsa, okula han, hamam, dükkân, zeytinlik gibi gelir kaynakları bağlanır ve öğretmen harçlığı, okulun bakımı gibi giderler bu gelirlerle karşılanırdı (Erden, 2001: 154).

Küttab veya Mekteb öğretmenlerine muallim deniliyordu. Muallimler genellikle o mahalle veya caminin imamı da olurlar; imamların eşleri de kız öğrencilere öğretmenlik yapabiliirdi. Çocukların küttaba başlama yaşı, 7 civarında idi. Bitirme ise 13-15 yaşları arasında, buluş çağında olurdu. Başlama, özellikle Osmanlılarda amin alayı denilen, çocukların ve öğretmenlerin katıldığı, ilahiler okuyarak o yerleşim yerinde yürüyüş yapılan bir törenle olurdu.

Genellikle, bir odalı küçük yapılar olan bu okullarda sıra yazı tahtası ve masa gibi araçlar yoktu. Çocuklar okula ait hasır, kilim ya da evlerinden getirdikleri yastık üzerine diz çökerek oturur, önlerindeki rahleler üzerindeki Kuran ve dua kitaplarını okurlardı (Erden, 2001: 154).

Öğretimin esası Kuran idi. Öğrenciden üç yılda Kuran'ın ezberlemesi istenirdi. Ama bu, çoğu zaman ezber olmaz, Kuran'ın hatmi (baştan sona bir kez yüzünden okunması ve bazı sayfaların ezberlenmesi) olurdu. Programın içinde yazı da vardı. Yazı, şiir ve atasözleri üzerinde olurdu, Küttablar da, bu derslere ek olarak hikâyeler ve aritmetik de vardı, ibadet şekilleri de öğretiliyordu. On yaşına kadar Kuran'ı hatmeden çocuk, daha sonra kelime bilgisi, hitabet, dilbilgisi, edebiyat, tarih gibi ek konular üzerinde üç yıl daha çalışabiliirdi. Perşembe öğleden sonra ve Cuma günleri tatildi.

Bizansda ve İslam âleminde temel öğretim, genel şartlar ve prensipler bakımından birbirlerine çok yakındı. Her iki taraf da, eğitilmiş iyi bir dindar kişi yetiştirmeyi amaç edinmişti. Her iki taraf da, eğitimin ailede verilmesi taraftarındı. Eğitim yaşı olarak 6 yaşın sonlarını alıyorlar. İslam âleminde okullar camilerle ne kadar içli-dışlı ise, Bizanslılarda da manastırlarda, narthexlerde veya büyük kiliselerde idi.

Öğrencilerin oturdukları yerlerde aynıydı; sıralar, toprak, koyun postları vs... Öğrencilerin kullandıkları malzemelerde birbirine yakındı: tabletler, taş tahta, yazı takımı, mürekkep şişesi, kamış kalemler, her iki tarafta da cevizden ezilerek yapılan mürekkepler kullanılıyordu.

Anadolu ve Doğu Akdeniz çevresinde ilköğretim alanında ayrı dinlerin, kültürlerin ve ulusların birbirine oldukça yakın, birbirinden etkilenmiş bir ilköğretim sistemleri olduğudur. Osmanlılar da uzun yüzyıllar boyunca bu sistemi yaygın olarak kullanmışlardır.

İlk Selçuklu medreseleri 1040 yıllarında Nişabur da Tuğrul Bey tarafından kurulmuştur. Alpaslan döneminde de 1067 de Bağdat da Nizamiye medreseleri adıyla önemli kurumlar açılmıştır.

2.2.3.1.2. Medreseler

İlk Selçuklu medreseleri 1040 yıllarında Nişabur da Tuğrul Bey tarafından kurulmuştur. Alpaslan döneminde de 1067 de Bağdat da Nizamiye medreseleri adıyla önemli kurumlar açılmıştır (Çelikkaya, 1997: 147).

Medrese sistemi, çok eski zamanlardan beri var olan cami okullarının bir devamıdır. Bir camide belli bir hücre derslere ayrılınca veya bir sütun dibinde öğretim halkası oluşturulunca, buraya medrese denirdi. Daha sonra medrese ve cami binaları da birbirinin fonksiyonlarını görmeye başlamıştır. Bazı binalar her iki isimle de anılıyordu.

Camilerdeki öğretim yeri ile medreselerdeki öğretim yeri arasında önemli farklar vardır. Camilerdeki ayrı ayrı halkalar, medreselerde ahenkli bir çalışma şekli haline dönüşüyordu. Mimarlık açısından da camiler medreselere değil, medreseler camilere yeni şekiller vermişlerdir. Medreselerin asıl memleketi, Horosan ve Maveraünnehir bölgesidir. Nizamül-Mülk den önce yöredeki okullar Gazneliler Karahanlılar ve Selçuklular tarafından destekleniyorlardı. Nizamül-Mülk, Selçukluların İranlı bir Sünni veziri idi. Pek çok meşhur alim için medreseler yapmıştır, ayrıca hemen her medreseye zengin vakıflar bağlanmış müderrislerin ve özellikle öğrencilerin devlete ve Sünni görüşlere bağlanması için para, yiyecek ve giyecek yardımı sağlanmıştır. Medreseler

devlet girişimi ve devlet parası ile yaptırılmıştır. Bu durum Nizamül-Mülk'ün hem bir başbakan hem de eğitim bakanı gibi çalıştığını göstermiştir.

Medreseler, ilköğretimden yükseköğretime kadarki eğitim kademelerini içine alırdı. Yetenekli bir öğrenci devre usulüne göre yüksek tahsilini de buralarda bitirebilirdi. Medreselerde diploma usulü uygulanırdı. Yani müderris, öğrencinin tam yetiştiğine kanaat getirdikten sonra diplomasını verirdi. Medrese hocası, bu konuda tam yetkiliydi. Öğrencisini her yönüyle iyi bir şekilde tanırdı. Günümüz ifadesiyle bireysel eğitim yapılırdı, denilebilir.

Medreseler genellikle vakıflar tarafından kurulur ve yönetilirdi. Her türlü masrafları vakıflar tarafından karşılanırdı. Öğretmen maaşları mahalli idareler tarafından ödenirdi. 1947'den itibaren ise devlet tarafından yani genel bütçeden ödenmeye başlanmıştır (Çelikkaya, 1997: 148).

Yüksek kademede belirli bilim dallarına göre ihtisaslaşma söz konusuydu. Ülkenin bürokrat, doktor, yargıç gibi aydın gurubunu yetiştiren bu kurumlarda ileri din bilgisinin yanı sıra mantık, metafizik, geometri, matematik dersleri de verilmekteydi (Erden,2001: 154).

Medreselere sıbyan okullarını bitirmiş ya da kendi kendini özel olarak yetiştirmiş Müslüman ve Sünni mezhebinden olan erkek çocukları alınırdı. Bu nedenle kız çocuklarının sıbyan mekteplerinden sonra örgün eğitime devam etme hakları yoktu (Erden, 2001: 155).

İstanbul'da Fatih medreseleri yapıldıktan sonra, Osmanlı Devleti sınırları içindeki medreseler de bir derecelenmeye, yeni bir teşkilata tabi tutuldu.

Fatih'in büyük külliyesi yaptırılınca, İstanbul'un ilk Türk yükseköğretim kurumları olan bu medreseler bütün öğrencileri, araç-gereçleri ve müderrisleriyle oraya taşınmışlardı. Fatih külliyesi, Ayasofya kadar muhteşem olan bir kilisenin yıkıntıları temizletilerek yaptırılmıştır. Külliyenin yapımı 1462'den 1470 yılına kadar sürdü. Külliye de bir cami, tetimme ve Semaniye medreseleri, türbe, Darüşşifa, hamam, imaret (aşhane, misafirhane), Tabhane (takat, kuvvet verilen yer), misafir odaları, 4 tane zaman ölçme yerleri ve bir de ilkokul vardı. Medresenin müderrisleri de bu civardaki evlerde

oturduğundan, daha sonraki yüzyıllar içinde İstanbul'un Fatih semti tam bir yükseköğretim semti olmuştur (Erden, 2001: 155).

2.2.3.1.3. Enderun Mektepleri

1455 yılında Fatih Sultan Mehmet tarafından kurulan bu okulların amacı, yönetici ve devlet adamı yetiştirmektir. Sıbyan okulları ve medreselere sadece Müslüman çocuklar kabul edilirken, Enderun okullarına devşirme kanunu gereğince Hıristiyan tebaanın çocukları alınmaktaydı (Erden, 2001: 155).

Bu okullarda din, edebiyat, tarih, matematik, müzik ve beden eğitimi alanlarında eğitim verilmekteydi, ayrıca bu okullarda öğretim Türkçe olarak yapılmaktaydı. Enderun okullarından Osmanlı dönemi boyunca 79 sadrazam, 3 şeyhülislam, 36 kaptan-ı derya olmak üzere çok sayıda mimar, şair, ressam ve tarihçi yetiştirdiği kaydedilmektedir. Amerikalı eğitimci kazamias'ın Platon'un idealindeki okul olarak nitelediği Enderun aynı zamanda üstün zekâlılara yönelik olarak açılan bir okul olarak görülmektedir.

Kişinin yeteneklerine değer verip onları en iyi biçimde geliştiren Enderun, Türklerin düzenli, kendine özgü bir eğitim sistemini kurup başarılı sonuçlar aldıklarını göstermekte ve dünya eğitim tarihinde de önemli bir yer tutmaktadır (Fındıkçı, 1996: 4).

2.2.3.1.4.Ordu

1773'de Askeri Deniz Okulu, 1784'de Askeri Kara Okulu, 1827'de Tıphane-i Amire gibi okullar açılmaya başlandı. Dolayısıyla batıdan esinlenerek oluşturulan ilk eğitim kurumları askeri okullar oldu (Erdoğan, 2002: 3).

Askeri okullarda yapılan değişikliklerden yaklaşık 65 yıl sonra ilk sivil okullar açılmaya başlanmıştır. Bu okulların en önemlisi Rüşdiye mektepleridir. Rüşdiye mektepleri sıbyan mekteplerinden sonra, öğrencileri askeri okullara hazırlayan bir ara okul olarak kurulmuştur. Daha sonra bu okullar dönemin ortaokullarına dönüşmüştür. Çocukların rüşt yaşına kadar bu yeni okullarda okumaları düşünüldüğü için bunlara Rüşdiye adı verilmiştir. Bu okullar yenileşme döneminde kurulmakla birlikte Tanzimat döneminde gelişmişlerdir.

Tanzimat döneminde ordunun güçlendirilmesi için Mühendishane (1975), Bahriye (1825), Tıbbiye (1826), Harbiye (1834) adlarındaki askeri teknik okullar açılmıştır.

Osmanlı döneminde eğitimde ilk köklü değişimi gerçekleştiren ordu, Cumhuriyet döneminde de her zaman yenilikleri izlemiştir (Erden, 2001: 156).

Tanzimat döneminde, Fransa eğitim sistemi örnek alınarak bugünkü eğitim sisteminin temeli atıldı. Yani eğitim kademeleri ilk, orta ve yükseköğretim olarak düzenlendi, bugünkü Milli Eğitim Bakanlığının başlangıcı olan Mekatibi Umumiye Nezareti kuruldu(1846). İlköğretim programı ve yönetmeliği yayınlandı (1847). Öğretmen okulu açıldı(1848). Kız rüşdiyeleri kurulmaya başlandı. Meslek eğitimine önem verilmeye başlandı (Çelikkaya, 1997: 151).

Osmanlı'nın son dönemlerini Türk Milli Eğitim sisteminin temellerinin atıldığı yıllar olarak görmek mümkündür. Ancak yine de Osmanlı döneminden Cumhuriyete kalan eğitim kurumu sayısı çok fazla değildir. Osmanlı döneminden Cumhuriyete 4194 ilkokul, 69 ortaokul, 13 lise, 20 öğretmen okulu, 17 sanat okulu, 1 Darülfunun, 6 yüksekokul ve birkaç meslek okulu kalmıştır. Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana ise 78 yıllık sürede Türkiye'nin nüfusu yaklaşık 5 kat artarken, okul sayısı 10 kat, öğrenci sayısı 44 kat ve öğretmen sayısı 46 kat artmıştır (Erdoğan, 2002: 5)

Özetlemek gerekirse İstiklal Savaşının başladığı 1919 yılına dek Türk eğitim sistemi, biçimsel olarak ileri uluslardaki sistemlerin temel niteliklerine kavuşturulmuştu. Devlet; bütün vatandaşlarına en azından ilköğretim verebilmek için sorumluluğunu resmen kabul etmişti. İlk, orta ve üniversite düzeyinde işleyen bir okul şebekesi yaratılmış, bir eğitim bakanlığı kurularak ulusal eğitim sistemi oluşturmakta deneyimli duruma getirilmişti (Kaya, 1990: 167).

2.2.3.2.Cumhuriyet Sonrası Dönem

Bağımsızlık savaşının en bunalımlı günlerinde Maarif Kongresi'ni ve Heyeti İlmiye adı altında da bilim kurullarını toplamıştır (1921, 1923, 1924 ve 1925). Bu danışma toplantılarında; ilköğretim programları, zorunlu eğitim, küçük yerleşim birimleri için yatılı bölge okullarının açılması, ilk, orta ve lise eğitim süreleri,

öğretmenlik mesleği, Talim ve Terbiye dairesinin kurulması gibi tarihimiz açısından önemli kararlar alınarak yürürlüğe konulmuştur. Her biri ayrı ayrı önemli ve değerli olan ve birbirinin tamamlayıcısı durumunda bulunan bu işlerin arasında en önde geleni, ülkenin insan gücünü hazırlayacak olan eğitim sistemini birleştirerek devletin gözetim ve denetimi altına alan o günkü adıyla Tevhid-i Tedrisat Kanunu'dur (Öğretim Birliği Yasası).

3 Mart 1924'de çıkarılan bu kanun ile tüm okullar Maarif Nezareti'ne bağlanmış ve böylece o zamana kadar süre gelen çok başlılık sorunu ortadan kaldırılarak eğitim ve öğretimde ulusal anlamda bir bütünlük sağlanmaya çalışılmıştır (Erdoğan, 2002: 6).

Öğretim Birliği Yasası'nın hemen arkasından çıkarılan 1924 Anayasası ile de her türlü eğitim ve öğretimin hükümetin gözetim ve denetiminde olacağı, yasa çerçevesinde yapılacağı ve serbest olduğu (Madde 80), her kadın ve erkeğin ilköğretimlerini yapmaları zorunluluğu (Madde 87) getirilmiştir. Öğretim Birliği Yasası ile;

- Lâik Cumhuriyetin dışında yönetim arayışında olanların hesaplarına son veren yasal engel getirilmiştir.
- Kadınlarımızın, geleneksel yapıdan da kaynaklanan nedenlerle dışlanmalarına son verilerek, toplum yaşamının her aşamasına aktif olarak katılabilecekleri eğitim ortamları açılmıştır.
- Okul sistemleri ve eğitim programlarında birliğe gidilerek insanımızın çağdaş bilgi ve becerilerle donatılmaları sağlanmıştır.
- Eğitim ortamlarında oluşturulan, kültürel çatışmaya son verilerek bilimi ve bilimsel yöntemleri esas alan demokratik, lâik eğitim programları geliştirilerek çağdaş insan gücünün yetiştirilmesine başlanmıştır.

Öğretim Birliği Yasası'nın gereği gibi uygulanabilmesi için de 1926 yılında Maarif Teşkilâtı Kanunu çıkarılmıştır.

1933'de gerçekleştirilen üniversite reformu ile Darülfünun, İstanbul Üniversitesi'ne dönüştürülerek mevcut öğretim üyelerinin çoğunun işine son verildi ve bunların yerine Almanya'daki Nazi baskısından kaçan profesörler istihdam edildi. Bu

reformla birlikte üniversite Milli Eğitim Bakanlığına bağlandı. 1946 yılında çıkarılan bir yasa ile üniversitelere özerklik ve tüzel kişilik tekrar verildi.

Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren milli eğitim ilgilileri altı yaş üzerindeki nüfusun %80'inin yaşadığı köylerin eğitim sorunlarına yöneldiler. Bu amaçla 1937 yılında köyde hem eğitim işlerini görecektir, hem de tarımı tekniğine uygun bir şekilde köylüye öğretecek öğretmenlerin yetiştirilmesi için Köy Eğitimleri Yasası çıkarıldı.1940 yılında Köy Enstitüleri Yasası çıkarıldı.1954 yılında Köy Enstitüleri geleneksel ilk öğretmen okullarıyla birleştirildi yani bir anlamda kapatılmış oldu (Erdoğan, 2002: 6).

1961 yılında çıkarılan yasayla ilköğretim yeniden düzenlendi. Düzenlemeyle daha önceden köy okullarında 3 yıl olan ilkokulun öğrenim süresi en az beş yıl olarak belirlendi. 1970'li yılların başında milli eğitimde model arayışları hızlandı. Bu arayışların bir sonucu olarak 1973 yılında bugünkü Türk Milli Eğitim Sisteminin de temellerini oluşturan 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu çıkarıldı. Kanunla birlikte zorunlu temel eğitimin süresi 8 yıl olarak belirlendi. Bu modele göre beş yıllık ilkokullar ile daha önceden ortaöğretimin birinci devresini oluşturan üç yıllık ortaokullar temel eğitim adı altında birleştirildi.

1991 yılında Amerikan tarzı bir model olarak ders geçme ve kredili sistem uygulanmasına başlandı ancak kısa bir süre sonra uygulamadan vazgeçildi.

1981 yılında 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu ile tüm yüksek öğretim kurumları üniversite çatısı altında toplandı (Erdoğan, 2002: 6-8).

2.2.4.Örgün Eğitim Kurumları

1. Okul öncesi dönem
2. İlköğretim
3. Ortaöğretim(Anadolu liseleri, Anadolu öğretmen, Anadolu meslek ve teknik liseleri, Fen liseleri, imam hatip liseleri, ticaret meslek liseleri, Endüstri meslek liseleri, kız meslek liseleri, güzel sanatlar liseleri ve genel liselerdir.)

4. Yükseköğretim (yüksek okul, fakülte, enstitü vb.) gibi dört grupta toplanır.

2.3. Kız Meslek Liseleri Hakkında Genel Bilgi

2.3.1. Kız Meslek Lisesinin Tanımı

İlköğretim üzerine öğrenim veren meslek liselerinin öğretim süresi 4 yıldır. Bu okullarda orta öğretim düzeyinde ortak bir genel kültür kazandırmayı amaçlayan genel kültür dersleri ile birlikte mesleki ve teknik alanlarda mesleki formasyon verilerek öğrencileri hayata, iş alanlarına ve yüksek öğretime hazırlayan programlar uygulanmaktadır. Bu okullarda “teknisyen” unvanı ile mezun olanlar, alanları ile ilgili iş yerlerinde çalışabilecekleri gibi, isterlerse yüksek öğrenim kurumlarına da devam edebilirler (MEB, 2008: 12).

2.3.2. Kız Meslek Liselerinin Tarihi Gelişimi

Kız çocuklarına sanat öğretme düşüncesini ilk ortaya koyan Mithat Paşa, 1865 yılında Ruscuk'ta ilk Kız Sanayi Mektebini açarken, hem kimsesiz kız çocuklarına iş bulmayı, hem ülkenin bazı küçük sanat ihtiyacını karşılamayı, hem de orduya gerekli olan kumaş ve giysileri temin etmeyi amaçlamıştı.

1869 yılında İstanbul Yedikule'deki baruthane binasında askerlerin çamaşır ve sargı ihtiyacını karşılamak üzere ilk Kız Sanayi Mektebi'ni yine Mithat Paşa açmıştır.

1879 yılında Ahmet Vefik Paşa tarafından Üsküdar Kız Mektebi adıyla bir okul açılmıştır. Üç sınıflı olan bu okul, bir yandan Türk kadınına giyim konusunda başkalarına muhtaç olmaktan kurtarmayı, bir yandan da kızlarımıza hem okuma hem de çalışarak para kazanma imkânlarını sağlamayı amaçlıyordu. Bu okul, 1881 yılında Suphi Paşa tarafından Üsküdar Kız Sanayi Mektebi haline dönüştürülmüştür (MEB, 2007: 16).

Aynı yıl bugünkü İstanbul Çapa'daki Selçuk Kız Teknik ve Meslek Lisesi binasında Kız Sanayi Mektebi olarak faaliyete geçirilmiştir.

1912 yılında valilikçe Avrupa'daki okullara benzer nitelikteki İstanbul Kız Sanayi Mektebi açılmış, daha sonra Üsküdar Kız sanayi Mektebi ile birleştirilmiş, 1913 yılında yeniden açılarak benzerleri ile birlikte 4 yıllık sanat okulu haline getirilmiştir.

1914 yılından itibaren kız sanat mekteplerine önem verilmeye başlanmıştır. Avrupa'dan getirilen uzmanlarla, ülkemize yeniliklerin girmesi sağlanmıştır. Bu okullardaki öğrencilere şahsi giyim ihtiyaçlarının yanı sıra, başkalarının isteklerini de karşılayabilecek nitelikte siparişe dönük çalışma yapabilecek bilgi ve beceriler kazandırılmıştır.

Cumhuriyetle birlikte özellikle mesleğe ve ev kadınlığına yönelik meslek okullarının açılmasına başlanmıştır.

1927 yılında Ankara'da açılan İsmet Paşa Kız Enstitüsü'nü, 1928 yılında açılan diğer kız enstitüleri izlemiştir.

1929 yılında ilk defa İstanbul Beyoğlu'nda açılan Terzilik Okulu ile özellikle, azınlıkların hâkim olduğu terzilik mesleğine, Türklerin de sahip çıkmaları amaçlanmıştır.

1931 yılında ise, ev kadınlığına ait pratik bilgilerin verildiği akşam sanat okullarının açılmasına başlanmıştır. İlkokula dayalı 5 yıl süreli olan kız enstitülerinde ilk meslek programları uygulanmasına 1933-1934 öğretim yılında moda-çiçek ve biçki-dikiş bölümleriyle başlanmıştır (MEB, 2007: 16-17).

Kız enstitülerine ortaokul mezunu öğrencilerin alınması ve öğrenim süreleri 2 yıl olan özel bölüm açılması 1935-1936 öğretim yılında gerçekleşmiştir.

1963-1964 öğretim yılına kadar devam eden 2 yıl özel ve 5 yıl esas bölümlerle faaliyetlerini sürdüren kız enstitüleri, bu tarihten itibaren 3 yıl süreli meslek okulları haline getirilmiştir.

1974-1975 öğretim yılından itibaren kız meslek liseleri adını alan bu okulların yanı sıra, kız teknik liseleri de faaliyete geçirilmiştir.

1938-1939 öğretim yılından itibaren, ilki Bursa'nın köylerinde olmak üzere, küçük kasaba ve köylerdeki genç kız ve kadınlar için gezici kurslar açılmıştır. Kız teknik öğretim olgunlaşma enstitülerinin ilki olan İstanbul Beyoğlu Olgunlaşma Enstitüsü 1946-1947 öğretim yılında açılmıştır.

Kalkınma plan hedeflerinin gerçekleştirilmesi ve Şura Kararlarının uygulamaya konulması ile Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü bünyesindeki okul türlerinde, okul sayılarında ve uygulamaya konulan program çeşitlerinde artışlar olmuş; eğitimde endüstri ve hizmet sektörleriyle işbirliği çalışmaları yoğunlaştırılmıştır.

1983-1984 öğretim yılında, bir kısım derslerin öğretiminin yabancı dille yapıldığı, hazırlık sınıfı dahil 4 yıl süreli eğitim-öğretim verilen Anadolu kız meslek liseleri, 1988-1989 öğretim yılında ise hazırlık sınıfı dahil 5 yıl süreli eğitim-öğretim verilen Anadolu kız teknik liseleri faaliyete geçirilmiştir.

1989-1990 öğretim yılından itibaren, çalışan annelerin ilkokula giden çocuklarının boş zamanlarını değerlendirmek ve derslerine rehberlik etmek amacıyla, çocuk kulüpleri açılmaya başlanmıştır.

Günümüzde kız teknik öğretim okulları, çağın ve teknolojinin gereği olarak, iş hayatında ihtiyaç duyulan yeni meslek alanlarıyla zenginleştirilmektedir. Mevcut örgün ve yaygın eğitim kurumlarına ilaveten açılan, Anadolu kız meslek, kız teknik, Anadolu kız teknik liseleri gibi yeni tür ve düzeydeki okulların yaygınlaştırılmasıyla; kız teknik öğretim kurumları yeni iş sahalarında duyulan nitelikli ve kaliteli eleman ihtiyacını karşılamakta önemli bir görev üstlenmektedir (MEB, 2007: 18)

2.3.3. Kız Meslek Liselerinin İlkeleri

- Kurumların işlevlerinin, Türk Millî Eğitiminin genel amaç ve temel ilkeleri doğrultusunda evrensel hukuka, demokrasi ve insan haklarına uygun ve bir bütünlük içinde yerine getirilmesi,
- Kalkınma plânları, hükümet programları ve millî eğitim şûrası kararlarında yer alan hedefler, ilkeler ve politikalara uygun olarak insan gücü, eğitim ve istihdam ilişkilerinin sağlıklı, dengeli ve dinamik bir yapıya kavuşturulması,
- Gençlere ve yetişkinlere ortak bir genel kültür kazandırmak suretiyle onlarda kişi ve toplum sorunlarını tanıma ve çözüm yollarını üretme; ülkenin sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmasına katkıda bulunma bilincinin kazandırılması,
- Meslekî ve teknik eğitim alanında, yerel yönetimler, ilgili oda, kamu ve özel kurum ve kuruluşlar ile gönüllü kuruluş temsilcileri ve sivil toplum örgütlerinin

eğitim yönetimi karar süreçlerine katılım ve katkılarının sağlanması, uygulama ve iş birliğinin kurumsallaştırılması,

- Eğitim binalarının fizikî kapasiteleri ile personel, donatım ve diğer olanaklarının en etkin ve verimli biçimde kullanılması amacıyla meslekî ve teknik eğitim okul ve kurumlarının öncelikle Bakanlıkça belirlenecek kk yerleşim birimlerinden başlanmak üzere merkezler olarak yapılandırılması,

- Örgün, ıracılık ve yaygın meslekî ve teknik eğitimle her bireye ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda bilgi, beceri, tutum, davranış ve iş alışkanlıklarının kazandırılması,

- İş ve hizmet alanlarında gereksinim duyulan nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi, sürekli eğitimle meslekî bilgi ve becerilerinin güncelleştirilmesi ve uygulanan programlarla girişimcilik bilincinin kazandırılması,

- Öğretim programlarının bütünlüğü ve devamlılığı içinde kurumların bir veya daha fazla meslek yüksekokulu ile ilişkilendirilmiş meslekî ve teknik eğitim bölgelerinin oluşturulması, yüksek ğretim kurumları ile her alanda iş birliği yapılması ve ortak çalışmaların yürütülmesi,

- Meslekî eğitim almış olanların alanlarında istihdamlarının sağlanması,

- İstihdam edilenlerin, uluslar arası standartlara ve performanslarına göre geliştirme ve uyum kurslarıyla eğitim düzeylerinin yükseltilmesi,

- Meslekî ve teknik eğitim sürecinde teknolojinin etkin ve verimli kullanılarak eğitimin ağdaş, bilimsel ölçütlerde ve yüksek nitelikte sunulması,

- Eğitim, retim ve hizmette uluslar arası standartlara uyulması ve meslekî eğitimde belgelendirmenin zendirilmesi,

- Eğitimin modüler programlarla yapılması, yaşam boyu öğrenim ve sürekli meslekî eğitimin bireylere benimsetilmesi,

- Her ortamda kazanılan yeterliklerin değerlendirilmesi ve belge bütünlüğünün sağlanması,

- Öğretim sürecinde bilimsel düşüncenin, üretkenliğin, insana ve doğaya ilişkin sevgi ve estetik değerlerin esas alınarak plnlı ve zaman yönetimine ilişkin yaklaşımların benimsenmesi,

- Ekibin birer yesi olan yönetici, ğretmen, ğrenci ve velinin çevreyle olan ilişkilerinde gönüllülük, karşılıklı sevgi, saygı, anlayış, hoşgörü ve görgü kurallarına uygun davranışların n plnda tutulması,

- Değerlendirmelerin objektif olarak yapılması, başarının teşvik edilmesi, desteklenmesi ve ödüllendirilmesi,
- Yetki ve sorumlulukların gönüllü olarak paylaşılması, iletişim kanallarının açık tutulması,
- Yönetici ve öğretmenlerin, kurum ve işletmede eğitim lideri olması,
- Eğitim-öğretimde ders dışı etkinliklerin de eğitimin ayrılmaz bir parçası olarak kabul edilmesi ve değerlendirilmesi,
- Meslekî rehberliğin etkin olarak sürdürülmesi, teknolojik gelişmelerin sürekli olarak izlenmesi,
- Her türlü iş ve işlemin elektronik ortamda yürütülmesi, izlenmesi ve saklanması,
- Meslekî ve teknik orta öğretim programları ile bu programların devamı niteliğindeki meslek yüksekokulları arasında program bütünlüğünün sağlanması temel ilkelerdir (MEB, 2007: 28-31).

2.3.4.Kız Meslek Liselerinin Amaçları

Kız Meslek liselerinin genel amaçları, iş yerlerinin çeşitli alanlarda ihtiyaç duyduğu ara elemanları yetiştirmek, bunun yanında bir üst yükseköğretim kurumları için öğrencileri hazırlamaktır. Kız Meslek Liseleri, akılcılık ve bilimsellik ilkesini benimseyen, Atatürkçü, çağdaş, laik, demokratik, etik, insanlığın ortak değerlerini paylaşan, kritik düşünen, sosyal değerleri özümsemiş, yenilikçi atılımları denemekten korkmayan, üretken, öğrenmeyi ve araştırmayı benimsemiş sorun üretmek yerine sorun çözmeyi ilke edinmiş kendisine ve çevresine karşı sorumluluk duygusuyla hareket eden, Cumhuriyeti ve milli kültürü koruyabilen ve gelişmesi için katkıda bulunabilen bireyler yetiştirmeyi amaç edinmiştir (MEB, 2009: 25).

2.3.5.Kız Meslek Liselerinin İşlevleri

- Vatanını ve milletini seven bireyler yetiştirmek,
- Her koşulda sorumluluklarının farkında olan bireyler yetiştirmek,
- Demokrasi ve laiklik bilincini vermek,
- Atatürk ilke ve İnkılâplarına bağlı bireyler yetiştirmek,

- Hak ve ödevlerini bilen adil bireyler yetiştirmek,
- Bilgi çağının gereklerini karşılayacak mesleki donanıma sahip bireyler yetiştirmek,
- Yaratıcı, becerikli, rekabetçi ve iş bilen bireyler yetiştirmek,
- Dürüst, kişilikli ve saygın bireyler yetiştirmek.
- Çağdaş kültür değerlerini benimseyen ve çağa ayak uydurabilen bireyler yetiştirmek.

2.3.6.Kız Meslek Liselerindeki Bölümler

- Yiyecek içecek hizmetleri teknolojisi
- Ayakkabı teknolojisi
- Bilişim teknolojisi
- Büro yönetimi ve sekreterlik
- Çocuk gelişimi ve eğitimi
- Grafik ve tasarım
- Giyim ve üretim teknolojisi
- Kuyumculuk teknolojisi
- Resim
- Seramik
- Tekstil teknolojisi
- Yaşlı hizmetleri
- El sanatları teknolojisi
- Çiçekçilik Hizmetleri
- Cilt bakımı ve kuaförlük
- Moda tasarımı

2.3.7.Kız Meslek Liselerindeki Ev Aksesuarları Dersi

2.3.7.1. Programın Tanımı

Abajur, gazetelik, sarkaç, çiçek, pano, kukla, nazarlık, canlı çiçek tanzimi ile ilgili konuların verildiği derstir.

Bu derste öğrenciye, kumaş ve makrame abajur yapmak, makrame gazetelik yapmak, makrame sarkaç yapmak, tabii kumaş çiçek yapmak, deri çiçek yapmak, çuval çiçek yapmak, metal çiçek yapmak, davul derisi çiçek yapmak, davul derisi pano yapmak, davul derisi kukla yapmak, davul derisi nazarlık yapmak, davul derisi abajur yapmak ve canlı çiçek tanzimi yapmak yeterliklerini kazandırmak amaçlanmaktadır (MEB, 2007: 34).

Bu dersin 11. ve 12. Sınıflarda okutulması önerilir. Haftalık ders saati 11'dir.Yıllık ders saati 408 saattir. Bu süre dersin altında yer alan tüm modüllerin verilebilmesi için uygun olan yaklaşık süredir. Bölgesel özellikler göz önüne bulundurularak dersin altında seçilen modüllere göre ders saati değişiklik gösterebilir.

2.3.7.2.Programın Uygulanması İle İlgili Genel Açıklamalar

El Sanatları Teknolojisi Alanı Çerçeve Öğretim Programı ile öğrencilere, alan ve dallar ile ilgili temel bilgi ve becerileri kazandırmanın yanı sıra yeniliğe ve değişime uyum sağlayabilen, çevresindeki insanlarla sağlıklı iletişim kurabilen, hedeflerini belirleyip bunlara ulaşmak için girişimlerde bulunabilen, yaratıcı, eleştiriye açık ve mesleki yeterliklere sahip bireyler yetiştirilmesi hedeflenmiştir.

Program 4 yıl olarak tasarlanmıştır. Programın temel yapısı oluşturulurken 9. ve 10. sınıflarda ortak dersler ile alan ortak dersleri, 11 ve 12. sınıflarda ise dallara özel derslerin öncelikli olarak okutulması planlanmıştır. Bu derslerin içerikleri belirlenirken ulusal ve uluslararası iş gücünden beklenen temel yeterlikler, sektör araştırmaları ve mesleki yeterlikler dikkate alınmıştır

Alanda yer alan tüm dallara yönelik ortak yeterlikleri kazandıran dersler ağırlıklı olarak 10 ve 11. sınıfta verilmektedir. 12. sınıfta diplomaya götüren dala ait yeterlikleri içeren dersler yer almaktadır. 10. sınıfın sonunda, bölgesel ve sektörel ihtiyaçlar, okulun donanımı, öğretmen ve fizikî kapasitesi ile öğrencilerin mesleki yeterlikleri de dikkate alınarak dal seçimi yapılır. Öğrencilerin alan ve dal seçimlerinde bölgesel istihdam olanakları da dikkate alınır. Her okul sektör beklentilerini, değişen koşulları ve mesleklerin gelişimini programa yansıtabilir. 10. sınıfta alan ortak dersleri içerisinde tüm dallar ile ilgili modüllerin yer aldığı derste; öncelikle okulda açılacak dallara özgü modüller uygulanabilir. Gerektiğinde 11 ve 12. sınıfta mesleğe özgü dersler, modüller ve modül içerikleri değiştirilip geliştirilebilir. Bu değişiklikler, koordinatör

öğretmen, zümre öğretmenleri ve sektörden meslek elemanları ile iş birliği içinde yapılır.

Değişiklikler ile ilgili yapılan çalışma okulun bağlı bulunduğu ilgili öğretim dairesine gönderilir ve Bakanlıkça uygun bulunan değişiklikler uygulanır. Programı tamamlayarak mezun olan öğrenci, iş hayatına yönelebilir veya yüksek öğrenime devam edebilir. Öğretim programının herhangi bir yılından ayrılan öğrencinin kazandığı yeterlikler, sertifika programlarında değerlendirilir.

Programlar, uluslararası meslek sınıflandırması doğrultusunda, meslek standartları, eğitim standartları ve mesleklerin yeterliklerine göre hazırlanmıştır. Uygulamada bu standartlar ve yeterlikler sürekli dikkate alınmalıdır. Çerçeve öğretim programları ve haftalık ders çizelgelerinde yer alan meslek ve Anadolu meslek liseleri; kız meslek, endüstri meslek, ticaret meslek, iletişim meslek, otelcilik ve turizm meslek vb. mesleki ve teknik eğitim alanında diplomaya götüren programların uygulandığı tüm orta öğretim kurumlarını ifade eder (M.E.B, 2007: 41-42).

Uygulanacak olan program için modüllerin tamamından oluşan ünitelendirilmiş yıllık plan (ÜYP) hazırlanacaktır. Planda hızlı öğrenen, geç öğrenen, özürlü vb. farklı statülerdeki öğrenciler için yapılacak farklı uygulamalara bu planlarda yer verilecektir.

Öğretimin uygulanmasında öğrenci merkezli öğretime yer verilecek, öğrenmenin öğrenci tarafından gerçekleştirildiği dikkate alınacak, aktif öğretim stratejileri öğretimde esas alınacaktır. Temel becerilerin kazandırılmasında ve geliştirilmesinde davranışçı öğretim esas alınırken daha ileri düzeydeki bilgi ve becerilerin kazandırılmasında bilişsel öğretim stratejilerine yer verilecektir.

Öğrencilerin bireysel gelişmeleri esas alınırken, sosyal gelişimleri de dikkate alınacak, bu amaçla probleme dayalı öğrenme, işbirliğine dayalı öğrenme, grup çalışmaları gibi stratejilere de yer verilecektir.

Öğretim materyallerinin seçiminde görsel, işitsel öğretim materyalleri ile dokunmaya dayalı öğretim materyallerinin seçimine özen gösterilecektir. Derste kullanılacak öğretim materyalleri öğretmen tarafından belirlenecektir.

Öğretim etkinliklerinin belirlenmesinde, öğretimin amacı, öğretim sürecinin gerekleri ve çoklu zekâ esas alınacaktır.

Öğretimin yapılması sırasında mümkün olduğu kadar planlara sadık kalınacak, zaman içinde değişen ihtiyaç, imkân ve şartlara bağlı olarak gerekli değişiklik ve düzenlemeler yapılacaktır.

Öğretim süresi boyunca sürekli değerlendirmeler yapılacak, bireylerin öğrenmeleri ile ilgili eksiklikler ve yanlışlıklar zamanında fark edilecek gerekli düzeltici ve tamamlayıcı öğrenme etkinlikleri uygulamaya alınacaktır.

Öğretim sürecinin sonunda öğrencinin başarısı uygun ölçme araçları ile ölçülecek ve değerlendirilecektir. Bilişsel alandaki öğrenmeler için gerektiğinde kağıt kalem testlerine yer verilecektir. Ancak öğrencinin gerçek performansı iş ve performans testleri ve bu bağlamda hazırlanacak olan kontrol listeleri ile ölçülecek ve değerlendirilecektir.

Bu programın uygulanması için alanında uzman bir öğretmenin, bu öğretimi yapmak için gerekli sayıda alet, makine ve teçhizatın bulunduğu, öğretim materyallerinin ise ya hazır ya da ilgili birimlerce temin edilebileceği varsayılmıştır. Bu varsayımların yetersiz olduğu durumlarda öğretmen gerekli bazı değişiklik ve düzenlemeler yapabilirler. Yine öğretim üniteleri belirlenirken mesleğin ya da işin yapılma süreci esas alınmıştır. Bu sıraya uymak esastır. Ancak bu süreci etkilemeyecek ünitelerin öğretiminde ünitelerin sıralamasında gerekli değişiklikler yapılabilir.

2.3.7.3.Genel Amaçlar

- Kumaş abajur modülü ile Kumaş abajur yapmak
- Makrame abajur modülü ile Makrame abajur yapmak
- Makrame gazetelik modülü ile Makrame gazetelik yapmak
- Makrame sarkaç modülü ile Makrame sarkaç yapmak
- Tabii kumaş çiçek -1 modülü ile Tabii kumaş çiçek yapmak-1
- Tabii kumaş çiçek -2 modülü ile Tabii kumaş çiçek yapmak-2
- Çuval çiçek modülü ile Çuval çiçek yapmak
- Çiçek düzenleme modülü ile Çiçek düzenlemek
- Davul derisi pano modülü ile Davul derisi pano yapmak
- Davul derisi kukla modülü ile Davul derisi kukla yapmak
- Davul derisi nazarlık modülü ile Davul derisi nazarlık yapmak

- Davul derisi abajur modülü ile Davul derisi abajur yapmak
- Deri çiçek yapma modülü ile Deri çiçek yapmak
- Metal çiçek yapma modülü ile Metal çiçek yapmak
- Davul derisi çiçek modülü ile Davul derisi çiçek yapmak yeterlikleri kazandırılacaktır (MEB, 2007: 36).

2.3.7.4. Modül Dağılım Tablosu

Tablo 2. Aksesuarları Modülleri

Modül Adı	Süresi(Ders saati)
Kumaş Abajur	40/32
Makrame Abajur	40/32
Makrame Gazetelik	40/32
Makrame Sarkaç	40/32
Tabii Kumaş Çiçek -1	40/24
Tabii Kumaş Çiçek -2	40/32
Çuval Çiçek	40/32
Davul Derisi Çiçek	40/32
Davul Derisi Pano	40/32
Davul Derisi Kukla	40/32
Davul Derisi Nazarlık	40/32
Davul Derisi Abajur	40/16
Deri Çiçek Yapma	40/16
Metal Çiçek Yapma	40/24
Canlı Çiçek Tanzimi	40/8
Toplam	408

(MEB, 2007: 35)

2.4.Sanat Hakkında Genel Bilgiler

2.4.1. Sanat

Sanat, insanların çağın kültür düzeyine ulaşmasına katkıda bulunan, olumlu yönde geliştiren bir uğraştır. Toplumun her ferдинin sanattan pay alabilmesi için sanatın eğitimi, devletin vatandaşa olan görevlerinin en önemlilerindendir. Devlet, bu alanda yapılacak yatırımların diğer alanlara yapılan yatırımlar kadar önemli olduğunun bilincine varmalıdır.

Bir sanat eseri insan yapısıdır ve doğadaki nesnelere farklıdır. Buna göre insanın doğa üzerine yaptığı her değişiklik ister iyi, ister kötü, ister güzel, ister çirkin, hepsi sanattır (Büyük Kültür Ansiklopedisi, 1984: 4072).

Sanat kişilerin bilinçaltı gerilimlerini, heyecanlarını coşkularını dışarıya çıkarabilmelerine, insan ilişkilerine, insan ilişkilerinin hoşgörü ve barış içinde sürdürülmesine imkân veren, insanca bir olgudur (Atay, 1987: 27).

Sanat insanla birlikte vardır ve insan hayatının ayrılmaz bir parçasıdır. Tarih boyunca her çağda ve her toplumda, insanoğlu türlü koşullar altında bu güzel uğraşını sürdürme gelmiştir. Tarih toplumun hafızasıdır ve yazılı belgelere, eserlere dayanır. İnsanoğlu yazıyı bulmadan önce duygu ve düşüncelerini sanat yolu ile anlatmıştır. Tarih öncesi çağların gelişmesi, ortaya çıkarılan sanat eserlerinde öğrenilebilir. Sanat, insanın geçmişini belirleyen, gücünü anlamlaştıran, geleceğine ışık tutan en önemli insancıl eylemdir.

Sanatın konusu bazen hoş giden, haz veren, bazen üzücü, acı verici, hatta anlayışı; konuyla değil duygularımız arasındaki biçim bağlantılarıyla ilgilidir. Nesnelere biçim, yüzey ve kütesinin belli ölçülere göre düzenlenmesi hoşumuza gider. Böyle bir düzenin eksikliği ise hoşnutsuzluk, ilgisizlik vardır. Buna karşın şunu da unutmamalıdır ki, sanat yapıtları tamamen basit ve açık formüllerle sınırlandırılmaz. Sanatçının kendi yaratıcılığı ve duyarlılığı, bunları içinden geldiği gibi yorumlamaya götürür ve özgün yapıtlar ortaya koyar.

Her eser bir öyküdür, bu öykü insanlıkça hep aranacak, okunacak ve kullanılacaktır. Her sanat eseri insanın dünya ve toplum ile kurduğu bağların renkli ifadesidir (Kültür Bakanlığı, 1993: 1).

Sanat kişiliği olan insan, güzel giyinmesini, güzel konuşmasını, güzel yürümesini, güzel yaşamsını, güzel eserleri tanıtmalarını bilen insandır.

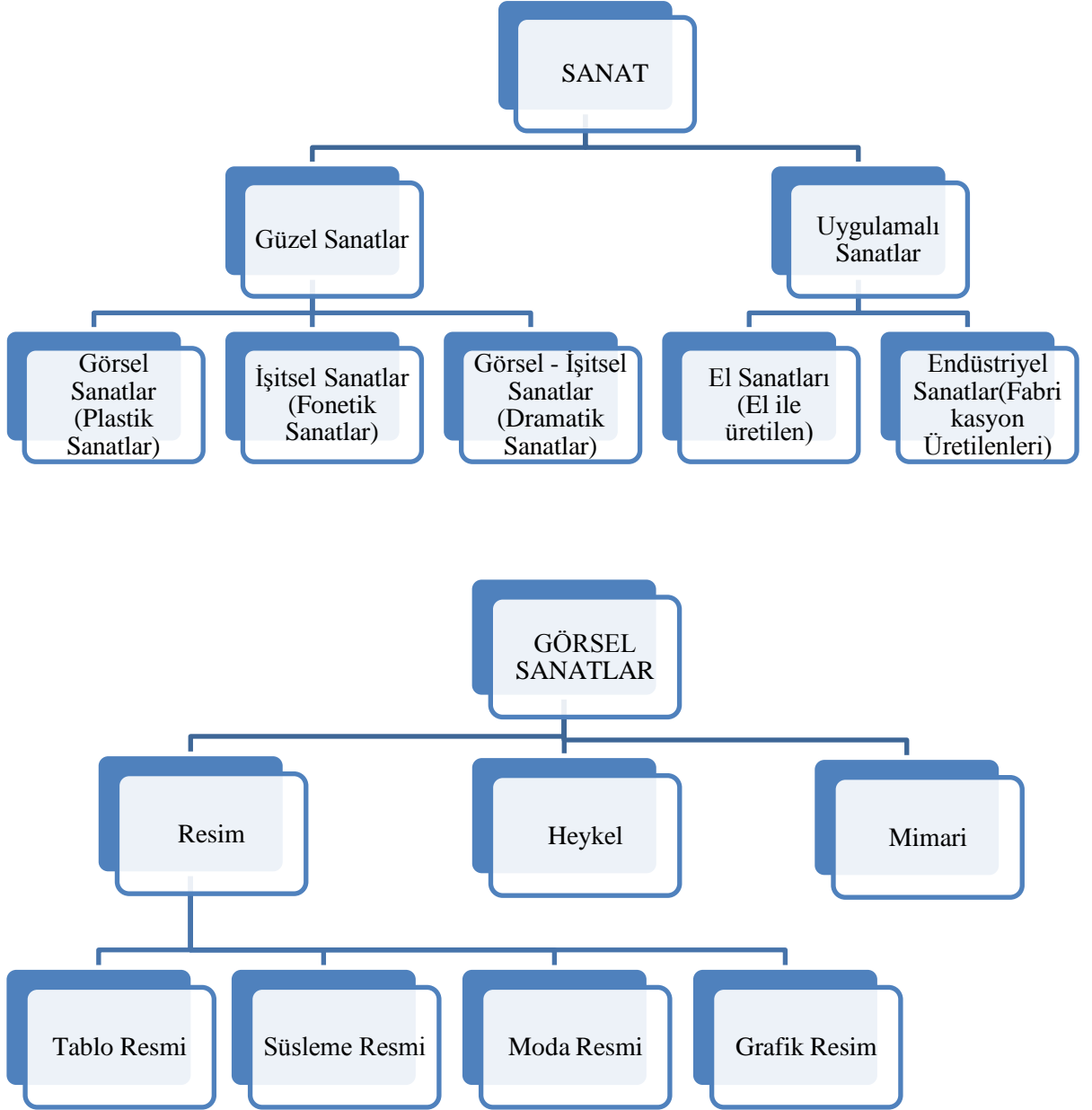
Her türlü malzemeden sanat eseri üretilebilir. Sanat emek ister, işlevseldir, çalışma ve yetenek ister. Sanat eserinde ruh ve düşünce yoğrulmuştur. Sanat eseri sanatçının portresidir (Kültür Bakanlığı, 1993: 1)

2.4.2. Sanatın Sınıflandırılması

Sanat, toplumsal gelişmeyle paralel değişmiş ve gelişmiştir. Başlangıçta yani insanların topluluk halinde dolaştıkları, toplamacılık ve avcılıkla beslendiği çağlarda sanat, büyü yapmak ve doğa olaylarının gücünden korunmak amacıyla yapılmıştı. Mağara duvarlarına çizilen resimler öldürülen hayvanların parçalarının boyuna asılması ya da ağaçtan hayvan tasvirlerinin yapılması, insanın doğa güçlerinin üstüne çıkma isteğinden doğmaktaydı; fakat bu çağlarda yapılan, sanat olarak nitelendirilen bu ürünler estetik açıdan yoksundu (Armağan, 1992: 134).

Sanat yaşayan ve değişen bir olgudur. Sanat dalarını bir ucunda yalnızca bir yararın sağlanmasına yönelik ürünler, öteki ucunda da yalnızca estetik haz ya da güzellik duygusu uyandırmaya yönelik ürünler bulunan süreklilik çizgisi içinde ele almak uygun olur. Temelde sanat sanattır, sanatın estetik ve işlevsel diye ayrılması sanatın özüne aykırıdır.

Birbirine geçmiş özellikleri olsa da sanat alanlarının bir uçtaki özelliği, diğer uçtan aldığı paya oranla daha yoğun olabilir. Bu açıdan sanat alanları genellikle şöyle gruplanır.

Tablo 3. Sanatın Sınıflandırılması

(Aker Alpaslan, 2003: 2)

2.4.3. Sanat ve Eğitim

Sanat eğitimi insanı özgürleştirir, kendini ve dış dünyayı tanıtır, yaratıcılığı geliştiren bir eğitim biçimidir (Karayağmurlar, 1991: 47).

Sanat dallarını oluşturan biçimler dünyasının öğrenimi önce ailede başlar ve temel eğitimde devam eder (Biçer, 1993: 27).

Erken yaşta sanatsal ilgi alanları açılmış olan çocuk, anaokulundan itibaren yaşı ilerledikçe çevresindeki sanat olaylarını değerlendirmeye, eleştirmeye, sanat güzelini anlamaya ve onu aramaya başlar (San, 1982: 646).

Sanat eğitimin amacı, eğitimin her basamağında sistemli bir şekilde bireye sanat görüşü kazandırmak, sanat dalarından herhangi birine ilgi duyan veya yönelen yetenekli bireyleri, çağdaş yöntemlerle eğiterek kişilikli sanatçılar yetiştirmektir. Sanat eğitimi, bir toplumdaki yaratıcı güçleri geliştirerek, sanat eserlerinin çoğalmasını sağlar (Biçer, 1993: 27).

Sanat Eğitimi İlkeleri

- Sanat eğitiminde bireysel farklılıklar göz önünde bulundurulmalıdır.
- Sanat eğitimi eğitilecek kişinin seviyesine uygun olmalıdır.
- Her çocuğun yaratıcı gücü vardır.
- Sanat eğitimi herkes için gereklidir.
- Sanat eğitimi diğer derslerin uygulama alanı olarak düşünülmemelidir.
- Sanat eğitimi iki ve üç boyutlu çalışmaları kapsamaktadır.
- Sanat eğitimi derslerinde gerekli ilgi ortamı yaratılmalıdır.
- Çevre olanakları göz önünde tutulmalıdır.
- Fırsat eğitimine yer verilmelidir.
- Çocuğun yaptığı işler bürün olarak değerlendirilmeli ve sergilemeye önem verilmelidir.
- Sanat eğitimi dersi kuru ve kuramsal bilgi yerine işe ve yaratıcılığa dayandırılmalıdır (Gel, 1991: 38-39).

2.5. El Sanatları Hakkında Genel Bilgiler

2.5.1. El Sanatlarının Tanımı

El sanatları, kişinin bilgi ve becerisine dayanan, ananevi karakteri olan milli sanatı temsil eden, ekonomik değer taşıyan bir üretim şeklidir (Şehirlioğlu, 1994: 435).

Kültürümüzün en önemli unsurlarından biri olan el sanatları, bir toplumun, yaşam biçiminin, yeteneklerinin ve yaratıcılığının göstergesi olup geçmişten geleceğe oluşturulan köprüde, kuşaktan kuşağa aktarılan çok önemli değerlerdir (Atanur, 1994: 19).

El sanatları, bireylerin bilgi ve becerisine dayanan özellikle doğal ham maddelerin kullanıldığı elle ve basit araçlarla yapılan ve toplum kültürünü, gelenek ve göreneklerini taşıyan ayrıca üretimini yapan bireylerin duygu, düşünce ve becerisini yansıtan, gelir getirici üretime yönelik ürünlerdir. Maddi kültürümüzün en güzel örnekleri olan el sanatları, Türk folklorunu karakterize edilebilmesi, geçmişinin çok eskilere dayanması çeşitliliği ve sanat değeri taşıması nedenlerinden dolayı dünya el sanatları, içinde aranan seçkin bir yere sahiptir (Onuk, Akpınarlı, Ortaç ve Alp, 1998: 13).

El sanatları el emeğiyle zevk beceri ve yaratıcılığın katkısıyla görme, duyma ve öğrenme ile edinilen bilgilerden yararlanılarak sanat değeri taşıyan fonksiyonel kullanım alanı olan üretimle anlatma faaliyeti olarak tanımlamak mümkündür (Kaya, 1990: 3).

El Sanatları, insanların dış etkenlere karşı bilinen ihtiyaçlardan doğan ve giderek yarattıkları toplumun yapılarına, geleneklerine, beğenilerine ve kültürüne göre özellik gösteren bir sanat dalıdır (Aytaç, 1982: 5).

Bireyin bilgi ve becerisine dayanan genellikle doğal hammaddelerin kullanıldığı elle ve basit aletler dışında makine gücüne ihtiyaç duyulmadan yapılan ve toplumun kültürünü gelenek ve göreneklerini, folklorik özelliklerini taşıyan yapan kişinin zevk ve becerisini yansıtan gelir sağlayıcı üretime yönelik etkinlikleridir. İnsanların günlük gereksinimlerini karşılamak için süsleme, dekorasyon ve fayda sağlaması amacı ile yapılan el sanatları ürünleridir. Bireyin yaratıcı yeteneği toplumun karakterini yansıtan milli sanat zevkini ortaya koymaktır. Bu ürünleri tarihsel gelişim içinde günlük kullanım eşyasından süs eşyasına hediyeelik eşyadan çeyiz eşyasına birçok ürünü olan dayanıklı tüketim malları olarak tanımlanır (Özdemir ve Yetim, 1997: 193).

El sanatları, her ülkenin kültür yapısının ve kültür seviyesinin bir aynası olup, kültürel kişiliğinin canlı belgeleridir. Bir ulusun el sanatları, yaratılmış olan her güzelliğin, insanlar arasında şiirsel, dilsiz bir anlatım şeklini ifade etmesidir (Erguvanlı, 1997: 8).

İnsanların günlük gereksinimleri için özellikle süsleme, dekorasyon ve fayda sağlama amacıyla yapılan el sanatları, bireyin yaratıcı yeteneği ile toplumun karakterini yansıtarak milli sanat zevkini ortaya koymaktadır.

2.5.2.El Sanatlarının Tarihçesi

Başlangıçta, insanların örtünmek, beslenmek, çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak üzere basit araç yardımıyla başlayan el sanatları, daha sonraları süslenmek, yasadıkları mekânları süslemek ve artan ihtiyaçlarını karşılamak üzere geliştirmeye ve tür zenginliğinde ise büyük artışlara neden olmuştur (Züher, 1991: 21).

Geçmişte yaratılan el sanatlarının günlük yaşamda hemen hemen tamamına yakın fonksiyonel olarak kullanılmakta idi. Hatta bazılarında birkaç fonksiyonu bile bir arada görmek mümkündür. Rengi motifi şekli hatta kullanılan hammaddesinin bile çeşitli özellikleri taşımasına dikkat edilir (Altuntaş, 1992: 92).

Türk insanı çağlar sabır ve el emeğini birleştirerek göz nuru dökerek renk zevk duygu ve iç dünyasını yansıtan ürünler ortaya çıkarmıştır. Bu nedenle Türk kültür ve folklorunun en önemli belgelerinden biri olan el sanatları diğer uluslara göre daha çok zenginlik ve çeşitlilik göstermektedir. Orta Asya'dan Anadolu'ya kadar uzanan göç yoluyla karşılaştıkları kültürlerden de etkilenerken günümüze kadar uzanan zengin el sanatlarımızı oluşturmuşlardır (Altuntaş,1994: 1)

El sanatları Anadolu'nun çeşitli bölgelerine göre özel bir karakter taşır. Bir ülkenin kişisel zevkini ve tarihini yansıtan canlı ve anlamlı belgelerdir. Milletlerin geçmişlerini geleceklerine bağlayan kültürünü ve kültürü içinde oluşan geleneksel el sanatı milletin geçmişine ışık tutmakta günümüzde gelecek kuşaklar arasında bağ kurmada önemli rol oynamaktadır.

Üzerinde yaşadığımız bu topraklar, tarih boyunca birçok kültürün beşiği sayılmıştır; bunun yanı sıra, çok çeşitli ve zengin el sanatlarının merkezi olarak da ün yapmıştır. Anadolu'nun önemli bir sanat merkezi olarak tanınması, üzerinde yaşayan Türklerin yetenekli, çalışkan ve zevkli olmasının yanı sıra, o çağlara göre eşsiz coğrafi konumundan da kaynaklanıyordu. Günümüzde, Anadolu el sanatları görkemli günlerini aramaktadır. Bu sanatların bir kısmı değerini kaybetmiş, bir kısmı da tümüyle ortadan kalmıştır; ama bir kısmı da günümüzde işlevini sürdürmektedir. Anadolu topraklarının insanı, sevdasını, acısını, sevincini çeşitli biçimlerde ortaya koymuştur. Sözde

anlatabildiklerini türküye, ağıta, şiire dökmüş, sözde anlatamadıklarını çoraba, kilime, dokumalara bir küçük nakışla dile getirmiştir.

Binlerce yıllık birikim sonucu oluşturdukları eserlerini süslemeye özen göstermiştir. El sanatları, kapalı ekonomi dönemlerinde meydana getirilişinin ardından, halkın kendi gereksinimlerini karşılama yanısıra, çevrelerinde birtakım gelenek ve göreneklerini oluşturmuş; ancak bir süre sonra, ekonomik ve sosyal değişimler sonucu, sanayi toplumu oluşmuş, tüketim için üretilen mamuller, halk sanatının kaynağı olan köylere kadar girmeyi başarmış, köylünün estetik düşüncesini yansıtan ve yaratıcı zekâlarının birer ürünü olan bu eserlerin yok olmaya başladığı görülmüştür kazanmıştır.

Anadolu'da yaşayan tüm uygarlıklar, el sanatlarına büyük önem vermişlerdir. Selçuklularla birlikte gelen değişik üslupların en önemlisi Türkmen takılarıdır. Osmanlı İmparatorluğu döneminde ise; imparatorluğun gelişimine paralel olarak mücevher de göze çarpmıştır ve kazanım sağlamıştır. Ayrıca, yine Selçuklular döneminden bakırcılık da Anadolu'nun birçok bölgesinde hem sanatsal hem de maddi bir uğraşı alanıdır. Ayrıca, ahşap işçiliği, halı, kilim dokumacılığı gibi el sanatları da Selçuklular döneminde gelişmiş ve kendine özgü bir nitelik kazanmıştır.

İnsanoğlu var olduğundan beri tabiat şartlarına bağlı olarak ortaya çıkan el sanatları insanların ihtiyaçlarını karşılamak, örtünmek ve korunmak amacı ile ilk örneklerini vermiş ve daha sonraki dönemlerden günümüze kadar ki süreçte insanların süslenme, yaşadıkları mekânları süsleme gibi kişisel zevk ve isteklerini karşılayan ürünler olarak üretilmiş ve üretilmektedir. Çevre şartlarına göre değişimler gösteren el sanatları, ortaya çıktığı toplumun duygularını, sanatsal beğenilerini ve kültürel özelliklerini yansıtır hale gelerek "geleneksellik" vasfı kazanmıştır.

Türkiye, her yöresinde birbirinden farklı zengin el sanatları ile dolu bir ülkedir. Bu alanda tespit amacıyla çok sayıda araştırma yapılmış, ancak yaşatılması ve üreterek kullanılabilir duruma getirilmesi adına yeterli sayıda çalışma yapılmamıştır.

El sanatları ürünlerinin ülke ekonomisine sağlayacağı katkılardan bugün tam anlamıyla yararlanılamamaktadır. Bu ürünlerin günümüze kadar dekoratif özelliği göz önünde tutulmuş, bunlarla müzeler, evler süslenmiş ve izleyen yerli yabancıların takdirleri kazanılmıştır. Oysaki el sanatları çoğunluğunda sermaye girişimi olmadan ve kapital birimi gerektirmeden ekonominin rekabet gücünün arttırılmasında ev ekonomisine giren mal ve hizmet çeşitlenmesinde zenginleştirilmesinde önemli bir yer tutan ağırlıklı iktisadi bir faaliyettir (Çelikkanat, 1994: 5).

2.5.3.El Sanatlarının sınıflandırılması

El sanatlarının sınıflandırılmasında, ortak özelliklerin en belirginini ürünün aslını oluşturan hammaddeleridir. Hammaddelerine göre el sanatlarını sınıflandıracak olursak 8 gruba ayırmak mümkündür (Doğruol, 1995: 3).

2.5.3.1.Hammaddesi Hayvansal ve Bitkisel Lif Olan El Sanatları

- Battaniye
- Kilim, sicim, heybe
- Çorap, eldiven
- Halıcılık
- Dantelcilik
- Dokumacılık
- Keçecilik

2.5.3.2.Hammaddesi Ağaç Olan El Sanatları

- Müzik aletleri imalatı
- Mutfak araçları imalatı

2.5.3.3.Hammaddesi Taş Olan El Sanatları

- Mermer (Oniks) işlemeciliği
- Lüle taşı işlemeciliği
- Alçı taşı işlemeciliği
- Oltu taşı işlemeciliği

2.5.3.4.Hammaddesi Toprak Olan El Sanatları

- Çini
- Seramik
- Çömlekçilik

2.5.3.5. Hammaddesi Maden Olan El Sanatları

- Altın işlemeciliği
- Bakır işlemeciliği
- Gümüş işlemeciliği
- Pirinç işlemeciliği
- Boncuk süs eşyaları
- Boncuk imalatı
- Demircilik (Muallaoğlu ve Nasırlı, 1983: 160-161).

2.5.3.6. Hammaddesi Deri ve Hayvansal Atıklar Olan El Sanatları

- Ciltçilik
- Çantacılık
- Kemercilik
- Koşum takımları yapımcılığı
- Deniz Kabukları mamulleri
- Sedef işleri

2.5.3.7.Hammaddesi İnce Dal, Sap ve Ağaç Perlitleri Olan El Sanatları

- Sepet örücülüğü
- Mobilya yapımı
- Sazları işleyenler

2.5.3.8.Hammaddesi Kâğıt Olan El Sanatları

- Hat
- Tezhip
- Minyatür, ebru vb.(Arlı, 1987: 57).

2.6.Ev Aksesuarları Hakkında Genel Bilgiler

2.6.1. Ev Aksesuarının Tanımı

Parçayı bütünleyen, ana işleve etkisi olmayan nesne (Özdemir ve Yetim, 1997: 194).

Kız meslek liselerinin dekoratif el sanatları bölümünde 11. ve 12. Sınıf öğrencilerine tekniğe ve moda uygun ev aksesuarları yapmaları için, kumaş ve makrome abajur, makrome gazetelik, nazarlık ve sarkaç yapımı, davul derisi pano, kukla, nazarlık ve abajur ve canlı çiçek tanzimi ile ilgili konuların verildiği derstir.

İnsanların yaşadıkları ortamı tamamlayan abajur, tablo, kırlent, sehpa, biblo vb. gibi eşyalardır.

2.6.2.Ev Aksesuarları Modülleri

2.6.2.1. Kumaş Abajur Modülü Hakkında Genel Bilgi

Abajur, aydınlığı bir yere toplamak ve ışığın doğrudan doğruya göze vurmasını önlemek için kullanılan lamba siperidir.

Ev dekorasyonunda abajur temel eşyanın süslenmesi, daha kullanışlı olması, göze güzel görünmesi ve bir renk armonisi oluşturması bakımından önemlidir. Çoğunlukla ışığın gerekli olduğu yerlerde (yatak başları, konsollar, komodinler vb.) veya dekoratif olarak evin farklı bölümlerinde kullanılır.

Abajur fikri Avrupa'da XVII. yüzyılda doğdu. Önceleri başka isimlerde anılırdı. Bugünkü adını XIX. yüzyılın ikinci yarısında aldı. Biçimleri ve kullanılan malzemeleri, her devirde moda akımlarıyla yakından ilgili olarak devamlı değişti.

Aydınlatma, göz sağlığı bakımından ve ruh üzerindeki etkisi bakımından büyük önem vermemiz gereken bir konudur. Loş bir yerde oturmak ruhumuza sıkıntı verdiği gibi aşırı derecede aydınlık bir oda da gözlerimiz kamaşır.

Bir odanın aydınlatılmasında gerekli ampulün büyüklüğü odanın ölçülerine, duvar ve tavanların rengine, odanın ne iş için kullanılacağına bağlıdır. Örneğin okuma odası, dikiş dikilen ve ince işlerle uğraşan odalar iyi bir aydınlatma ister.

Aydınlatmada ışık, tavanın kenarlarına ve yukarıya konulur. Böylece bütün oda aydınlatılmış olur. Okuma ve dikiş köşesine ayrı lambalar yerleştirilir. Bu lambalar seçilirken de odanın şekli, odanın ölçüleri ve eşyaların stiline dikkat edilir.

Dekorasyon gerçekte bir renk ve uyum sanatıdır. Renk odaya ve döşemelere canlılık verir.

Önemli olan renkleri kullanmak, birbirine uydurarak göze hoş göstermektir. Evinizde veya iş yerinde yaşadığınız herhangi bir alan için renk seçimi yaparken göz önünde bulundurulması gereken en önemli unsur; beğenileriniz, hayat tarzınız ve odanın ne yönde olmasını istediğinize karar vermektir. Bir oda için renk seçimi yapılırken genellikle kişisel beğeniler ön plana çıkar oysa ele alınması gereken önemli ölçütler arasında odanın konumu ve hangi amaçla kullanılacağı vardır. Mobilyalarla uyum sağlayabilen odanıza, zevkinize ve bütçenize uygun, bütün ihtiyaçlarınızı karşılayabilecek bir ortam yaratmak gerekir.

Yeni bir abajur seçilirken ortamdaki mobilyalarla uygunluğu da göz önünde bulundurulmalıdır (MEB, 20011: 5-6).

2.6.2.1.1.Kumaş Abajur Yapımında Kullanılan Kumaşlar

Abajur yapımında ipek, saten, şifon, fisto, organze vb. kumaşlar kullanılabilir. Işığın geçmesine imkân veren kumaşlar tercih edilmelidir.

Abajurun modeli de malzeme şekli ile yakından ilgilidir. Davul şekilli olanlara düz kumaşlar kullanılabilir. Desenli, dikey ve yatay çizgili kumaşlar da diğer abajurlardan çok bu tiplere uygundur.

Bu tip abajurlarda üst ve alt çember arası destekli olmalıdır. Böylece destek, materyale şekil verir. Bu tip gölgelikler için yıkanabilir kumaşlar seçmek yerinde olur.

2.6.2.1.2.Kumaş Abajur Çeşitleri

a.Kullanıldıkları Yere Göre Abajurlar

- Klasik abajur
- Modern abajur olmak üzere iki tip abajur üzerinde düşünülmelidir.

b. Kullanım Alanlarına Göre Abajurlar

- Masa abajuru

- Ayaklı abajur
- Tavan abajuru

c. Kullanılan Malzemeye Göre Abajurlar

Genellikle abajurlar yapıldıkları malzemenin ismiyle anılır. Bunlar:

- Kumaş abajurlar
- Kâğıt abajurlar
- Cam abajurlar
- Plastik abajurlar
- Ahşap abajurlar
- Metal abajurlar
- Deri abajurlar
- Hasır abajurlar
- İp ve örgü abajurlar

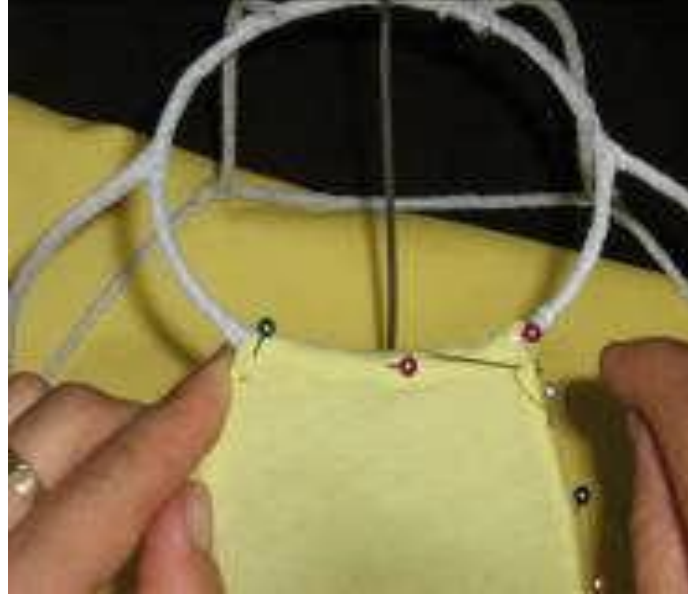
2.6.2.1.3.Kumaş Abajur Yapım Aşamaları

- Kumaş abajur araştırması yapılır.
- Abajur modelinizi tespit edilir.
- Kumaş abajur tekniğine uygun kumaş araştırılır.
- Kullanım alanına uygun model belirlenir.
- Kumaş abajur çalışmaya uygun tel iskelet hazırlanır.
- Abajur teline ekstrafor sarılır.

Şekil No 1: Abajur Telinin Sarılması

- Tellerin etrafına kalın olmayacak şekilde sararak tamamlanır.
- Abajur telinin her parçasına ayrı alarak kalıp hazırlanır.
- Her parça için ayrı kalıp hazırlayarak numaralandırılır.
- Kumaş ütülenip verevi bulunur.
- Kalıpları dikiş paylı kesilir.
- Kalıplar abajur teline numarasına göre iğnenir.

Şekil No 2: Kalıpların Tele İğnenmesi

- İğnelediğiniz yerlerden elde dikiş ile tutturulur.
- Tüm parçaları tutturduktan sonra süsleme malzemeleri hazırlanır.
- Kullanılacak süsleme malzemeleri doğru hesaplanarak kesilir.
- Süsleme harçları yapıştırılır.

Şekil No 3: Süsleme Harçlarının Yapıştırılması

- Uygun ayak üzerine abajur monte edilerek bitirilir.

Şekil No 4: Abajurun Tamamlanması

2.6.2.1.4. Kumaş Abajur Örnekleri

Şekil No 5: Kumaş Abajur Örneği-1

Şekil No 6: Kenarları Boncuklarla Süslenmiş Abajur Örneği

Şekil No 7: Ayaklı Abajur Örneği

2.6.2.2. Makrome Abajur Hakkında Genel Bilgi

Arapça bir sözcük olan makrome, araç kullanmadan elle yapılan ve birbirini arasından geçirilen ipliklerin oluşturduğu bir örgü sanatıdır.

Makrome, üreticiliğe açık bir düğümlene tekniğidir. Giyim aksesuarı olarak kullanılacak ürünlerin yanında, abajur gibi ev aksesuarları da yapılabilir.

Makrome abajurlar el emeği ve özgün çalışmalar olduğu için hazır abajurlardan farklı bir gösterişi vardır. Odanın ve ev eşyalarının rengine uygun olarak hazırlanması bakımından da tamamlayıcıdırlar. Makrome abajur gerekirse yatak odası, çocuk odası, mutfak veya girişlerde tepe avizesi olarak da çalışılabilir (MEB, 2011: 3-4)

2.6.2.2.1. Makrome Abajur Yapımında Kullanılan İpler

Makrome çalışırken en önemli konu amaca uygun ip seçimidir. Makrome için temel iplik üç bükümlü ipliklerdir. Sökülebilen sentetik örgü ipler de kullanılır.

Makrome çalışmalarında, düğüm yapılabilen her çeşit iplik ve lifler kullanılabilir. Modern lif teknolojisinin doğal, sentetik ve suni ipliklere kazandırdığı kalite ve çeşit zenginliği ile makrome daha çekici hâle gelmiştir.

Hemen her çeşit ip ile makrome yapılırken büküm sıraları düzgün ve sık, homojen (her yeri aynı kalınlıkta) olanları makrome için en uygun olanlarıdır. Bükümlü iplikler, düğümlerin gerilimine daha iyi dayanabilir.

Makrome örmeye yeni başlayanlara çok kalın ve çok ince ipler önerilmez. Çünkü ince iple örgü düzgün olmaz, yavaş ilerler, sıkıcı olur. Kalın iple yapılan makromelerde ise estetik görünüm çabuk bozulabilir.

Günümüzde makromenin kullanım amacına ve ürünün cinsine göre iplik seçmek mümkündür.

Makromede kullanılan ipliklerin başında tohum liflerinden elde edilen pamuk iplikleri gelir. Paket iplikleri, ağ iplikleri, merserize iplikler, merserize şerit, merserize kordonlar ve kordonetler bu gruba girer. Gövde liflerinden elde edilenler keten, kenevir (sicim ve kırnaplar), jüt ve ramidir. Yaprak liflerinden de sisal ve rafya vardır. Doğal liflerden elde edilen iplikler kayma olmaması ve görünümün daha estetik olması açısından abajur yapımında daha fazla tercih edilmelidir.

Makromede kullanılan sentetik ipliklerden naylon, poliakrilonitril (orlon), polipropilen, polietilen sayılabilir. Suni liflerden oluşanlar arasında reyon ve viskoz suni iplikler vardır.

Suni ve sentetik ipliklerde yapılan düğümler, genellikle kolay açılma eğilimindedir.

Naylon iplikler parlak bir yüzeye sahiptir. Düğümlenmesinin zor olmasına karşılık iyi sıkıştırılırsa güzel çalışmalar ortaya çıkar. Temizleme kolaylığından dolayı abajur yapımında kullanılabilir.

Fantezi işlerde kullanılan altın - gümüş tel karışmış iplikler, sim kordon ve kordonetler de kullanılacak yere uygun olarak makrome abajur yapımında kullanılabilir. Simli iplikler kolay sıyrıldığı için bağlarken ipleri birbirine sürtmeden örmeye dikkat edilmelidir.

Piyasada çanta ipi olarak da satılan modern teknolojinin en yeni ürünü bükümlü kâğıt ipler homojen bükümü ve doğal görünümü sayesinde makrome çalışmaları için çok elverişli bir malzemedir. Renk seçeneği fazla olması ve doğal görünümlü olması abajur yapımında tercih sebebidir.

2.6.2.2.2. Makrome Abajur Çeşitleri

Abajurlar mekâna göre farklılık gösterir. Salon için televizyon ışığı olarak büyük köşe abajurları çalışılabilir. Yatak odalarında komodin, şifonyer üzerine gece lambası olarak düşünülebilir. Ayrıca yatak odalarında, çocuk odalarında, mutfak ve girişte odanın duvar, perde, örtü, döşeme gibi eşyalara uyması durumunda tepe avizesi olarak zevkli ve sıra dışı ürünler çalışılabilir.

2.6.2.2.3. Makrome Abajur Yapım Aşamaları

- Kullanılacak odaya göre model tespiti yapılır.
- Kullanılacak makrome ipi çeşidi belirlenir.
- Kullanılacak ip çile halindeyse açarak yumak haline getirilir.
- Abajur telinin tepe noktasına ip bağlanarak ip tele sarılmaya başlanır.

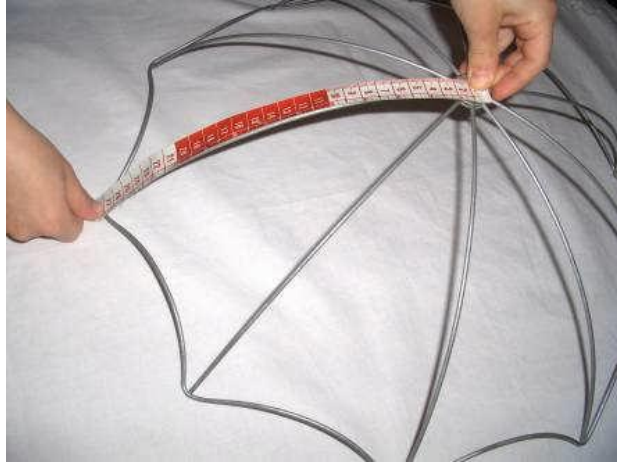
Şekil No 8: Telin İple Sarılması

- Telin tamamı kullanılan ip ile sarılır.

Şekil No 9: Telin Sarılması Tamamlanması

- Kullanılacak ipliğin uzunluğunu hesaplamak için abajur telinin en üst noktasından başlanarak en uzun bölümün ölçüsünün üç katı alınır ve ikiye katlanır.(Örnek: $27 \times 3 = 81$, $81 \times 2 = 162$ cm)

Şekil No 10: Telin Ölçülmesi

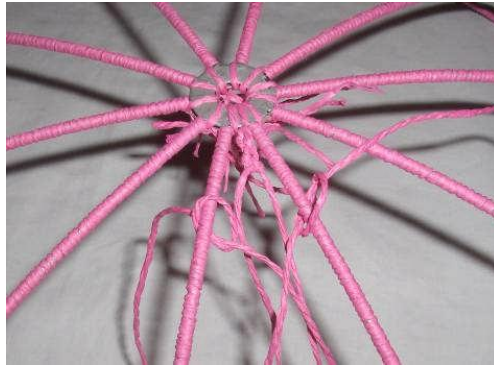
- Desene göre iplik uzunluğu ayarlanır.
- Abajur telinin genişliğine ve uzunluğuna göre iplik sayısı belirlenerek gereken sayıda iplik kesilir.
- Kesilen ipler ortadan katlanır.

- Çift kat yapılan iplik kat yerinden halka yukarı gelecek şekilde telin altından üste geçirilir.
- İpin iki ucu aşağıdan yukarı doğru halkanın içinden geçirilir ve aşağı çekerek ip sıkıştırılır.
- İplikler tek tek halka yapıp abajur telinin üzerine hazırlık düğümü atılır.
- Kesilen ipler çok sık olmamak kaydıyla sırayla takılır.
- 4-5 kere çift taraflı sarma düğüm yapılır.

Şekil No 11: Sarma Düğümün Yapılması

- İp ekleme genişliğine ulaşına kadar düğüm tekrarlanır.
- Abajurun genişleyen bölümlerinde ip orta yerinden basit düğümle tele bağlanır.

Şekil No 12: İpin Basit Düğümle Yanlardan Bağlanması

- Aşağıya kadar belirli aralıklarla ip eklenir.

Şekil No 13: Belirli Aralıklarla İpin Bağlanması

- Yandaki takılmış ipleri de ilave ederek alanın genişliğine göre bir kare düğüm yapılıır.

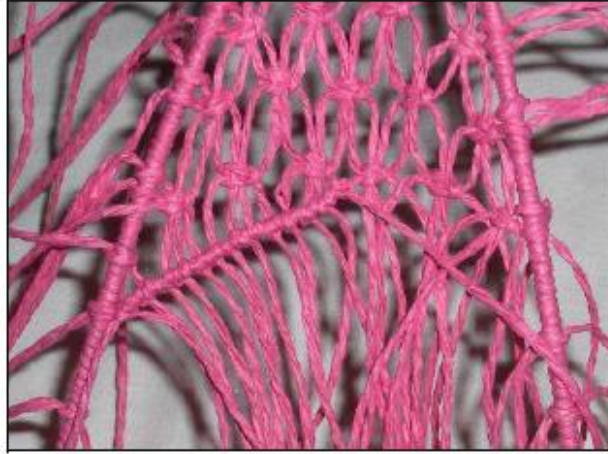
Şekil No 14: Yan İplerle Kare Düğümün Yapılması

- Yanlardan ip ilave ederek abajurun orta bölümüne kadar örümcek doku oluşturulur.

Şekil No 15: Örümcek Dokunun Oluşturulması

- En ortadaki iki ipi alarak sağ taraftakini sol elde verev şekilde sabit tutarak sağ el ile bir çift sarma (nervür) düğüm yapılır.

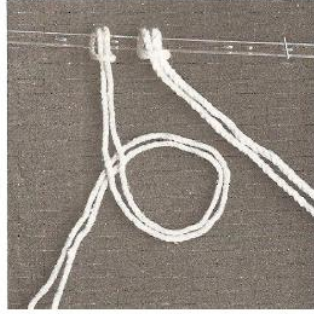
Şekil No 16: Sarma Düğümün Oluşturulması

- Sırayla bütün ipler ikişer kere bağlanır.

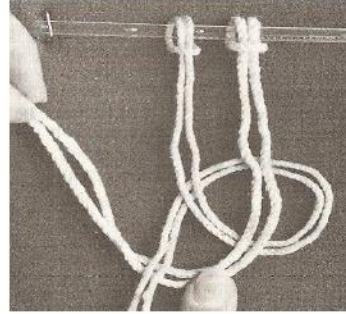

Şekil No 17: Sarma Düğümün Bitmiş Hali

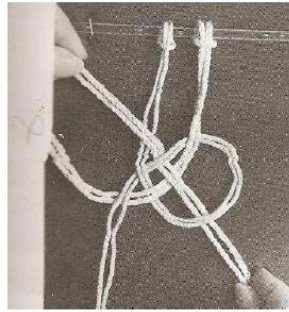
- Sarma düğüm iki sıra tekrarlanır.
- Ortada bir grup ipi bırakılıp yanlardan bir miktar ip alarak Jozefin (Aşk düğümü) yapılır.

**Şekil No 18: Jozefin Düğüm
Aşaması-1**

**Şekil No 19: Jozefin Düğüm
Aşaması-2**

**Şekil No 20: Jozefin Düğüm
Aşaması-3**

**Şekil No 21: Jozefin Düğüm
Aşaması-4**

- Sarma düğümü ters yönde yaparak baklava şekli oluşturulur.

Şekil No 22: Sarma düğümle Baklava Dilimi Oluşturma

- Yanların gelişine göre örümcek doku oluşturarak alt demire paralel bir şekle getirilir.
- Abajurun çevresini dolanacak kadar ip alarak bütün ipler alt demire paralel bir şekilde sarma düğümle bağlanır.
- Yan demire kadar işlem tekrarlanır.

Şekil No 23: Alt Demire Paralel Sarma Düğüm Yapımı

- İpler dörtlü olarak dokuz düz kare düğüm bağlanır.

Şekil No 24: Kare Düğümün Yapılması

- Ortadaki ipler üstteki boşluktan tığ yardımıyla geçirilir.
- Çubuklar yuvarlanarak ipler çevrilir.
- Altta bir çift kare düğümle sabitlenerek nohut şekli oluşturulur.

Şekil No 25: Nohut Şeklinin Oluşturulması

- Bütün ipler sırayla alt demire bir çift sarma düğümle gerdirerek bağlanır.

Şekil No 26: İplerin Sarma düğümle Alt Demire Bağlanması

- Bütün bölümlerde aynı işlem tekrarlanarak tüm abajurun örme işlemi tamamlanır.
- Abajur ters çevrilerek ipler ikişer ikişer bir çift basit düğümle bağlanır.
- Düğümlerin dibine yakın kısmından bütün ipleri kesilir.
- Silikon yapıştırıcıyı iyice bir sıraya sürüp tabancının ucuyla yayılır.
- Temizleme işlemi bitirilerek süslemeye hazır hale getirilir.
- Hazır perde boncukları veya firfir, harç gibi malzeme yapıştırılarak abajurun arkasından dikilir.

Şekil No 27: Boncukların Dikilmesi

- Abajurun alt kısmına küp, vazo veya abajur ayağı kullanarak elektrik aksamı bir elektrikçiye yaptırılarak sabitlenebilir.

Şekil No 28: Ayaklı Abajur Hali

- Çocuk odası, yatak odası, antre, mutfak gibi bölümlerde eşyaları tamamlaması ve odaya uygun olması bakımından tepe avizesi olarak da kullanılabilir.

Şekil No 29: Tavan abajuru Hali

2.6.2.2.4. Makrome Abajur Örnekleri

Şekil No 30: Ayaklı abajur Örneği

Şekil No 31: Tavan abajuru Örneği-1

Şekil No 32: Tavan Abajuru Örneği-2

2.6.2.3. Makrome Gazetelik Hakkında Genel Bilgi

Makrome, araç kullanmadan elle yapılan ve birbiri arasından geçirilen ipliklerin oluşturduğu düğümlerle gelişen bir düğümlenme sanatıdır. Bu teknikle yapılan örgülere de makrome örgü adı verilir.

Düğümlerin yan yana geldiklerinde oluşturdukları güzellik, insanları ilkçağlardan bu yana etkilemiş ve makrome her çağda süsleme teknikleri arasındaki yerini ve önemini korumuştur.

Makrome örgü daha çok ev süs eşyalarında ve giyim süs eşyalarında göze çarpmaktadır.

Gazetelik adından da anlaşılacağı üzere, gazete ve dergilerin kolaylıkla saklanabileceği, ev dekorasyonunu tamamlayan şık ve zarif tasarımlardır. Gazetelikler kullanıldıkları mekânlara göre çeşitlilik gösterebilir. Bahçelerde hasır örgü ve bambu gazetelikler, ev dekorunda da kumaş, örgü, ahşap vb. türde gazetelikler kullanılabilir. Gazeteliklerde kullanılan renkler ve malzemeler kullanılacağı mekâna uyumlu olmalıdır.

Makrome gazeteliğin de ev dekorasyonu açısından ayrı bir yeri vardır. El emeği ürünler her zaman daha dikkat çekici ve daha zariftir. Farklı ve çarpıcı fikirlerle örülmüş olan makrome gazetelikler ev dekorasyonunda hoş atmosferler yaratır. Makrome gazetelikler modern ortamlarda kullanabileceği gibi yöresel özellik taşıyan aksesuar ve motiflerle bezenmiş gazetelikler otantik ortamları da süsleyebilirler.

Makrome yapımında çok farklı malzemeler kullanılabilir. Yapılacak ürünün özelliğine uygun araç gereç seçimi yapılır. Makrome gazetelik yapımında gazetelik tahtası veya teli, renkli sicimler, kordonlar (koton, simli vb.), makrome ipleri, jüt ve deri ipler kullanılabilir. Bu ipler ne çok kalın ne de çok ince oldukları için gazetelik yapımında tercih edilir. Süslemede kullanılan boncuklar, ziller, çeşitli aksesuarlar gazeteliğe ayrı bir güzellik katar. İpleri ölçmek için mezür veya cetvel kullanılır. İpleri kesmek için de ipin özelliğine uygun makas kullanılır (MEB, 2011: 13).

2.6.2.3.1.Makrome Gazetelik Yapımında Kullanılan İp Çeşitleri

Makrome çalışmalarında bağlanabilen her çeşit lif ve iplik kullanılabilir. Modern lif teknolojisinin tabii ve sentetik iplere kazandırdığı kalite ve çeşit zenginliği, makrome çalışmalarını daha cazip hâle getirmiştir.

Pratik ve estetik çalışmalar yapabilmek için uygun ip seçimi çok önemlidir. Gazetelikte kullanılacak olan ip seçiminde yapılacak olan gazeteliğin boyutları, kullanılacak mekânlar ve renk uyumu önemlidir. Eğer gazetelik ev dekorunda kullanılacaksa ev eşyasına uygun renkler ve aksesuarlar seçilir.

Gazetelik yapımında genellikle makrome ipleri, sicimler, kordonlar jüt ve deri ipler kullanılabilir. Bu malzemeler kişinin bilgi ve becerisine göre çeşitlilik gösterebilir.

2.6.2.3.2.Makrome Gazetelik Çeşitleri

- **Kullanılan Yere Göre**
 - Ev dekorunda
 - Bahçe dekorunda
 - İşyerlerinde
 - Otellerde
 - Hastane
 - Pastane
 - Güzellik salonları
 - Diğerleri
- **Kullanılan Malzemeye Göre**
 - Ahşap
 - Deri

- Kumaş
- Metal
- Ferforje
- Örgü (makrome, jüt, sepet vb.)
- Bambu
- Cam
- Diğerleri

2.6.2.3.3. Makrome Gazetelik Yapım Aşamaları

- Makrome ile ilgili model araştırması yapılır.
- Yapacağınız makrome gazeteliğin modeli belirlenir.
- Makrome ipin rengi ve çeşidi belirlenir.
- İp uzunluğu hesaplanır.
- İpler kesilir.
- Gazetelik tahtasına veya teline ipler düzgün geçirilir.

Şekil No 33: Tahtaya İplerin Geçirilmesi

- Modele göre makrome gazetelik örmeye başlanır.
- Gazeteliğe geçirdiğiniz iplerin birbirine karışmaması için uçlarına küçük yumaklar yapılır.
- İlk sırayı iki ipten biri sabit tutularak yapılan tek yönlü düğüm çalışmasıyla tamamlanır.

Şekil No 34: İlk Sıranın Tamamlanması

- Belirli aralıklarla kare düğüm çalışması yapılır.

Şekil No 35: Kare düğümün Yapılması

- Kare düğümün tam ortasındaki iki ipliğin birinden boncuk geçirilip, diğeri ile zincir düğüm çalışması yapılır.

Şekil No 36: Boncuğun Yerleştirilmesi

- Nervür (sarma) düğüm çalışması yapılır.

Şekil No 37: Sarma Düğümün Yapılması

- Nervür (sarma) düğüm çalışmasıyla sıra tamamlanır.
- Sarma düğümle farklı desenler çalışılır.

Şekil No 38: Sarma düğümle farklı desen çalışması

- Tüm düğümleri kullanarak değişik desenler oluşturulur.

Şekil No 39: Düğüm teknikleriyle desen oluşturma

- Gazeteliğin diğer tarafı da aynı şekilde çalışılır.
- Gazeteliğin yan kenarları sabit ölçüde tutmak için ölçüsünü ayarladığımız makrome şeridi örülür.

Şekil No 40: Kenar sabitleyecek örgünün yapılması

- Bitirilen şerit karşı tarafa bağlanır.

Şekil No 41: Kenar Şeridinin Karşı Tarafa Sabitlenmesi

- Püskül yapılır.

Şekil No 42: Püskül Yapımı

- Püskül yerine saçak da yapılabilir.

Şekil No 43: Gazeteliğin Tamamlanması

2.6.2.3.4.Makrome Gazetelik Örnekleri

Şekil No 44: Makrome Gazetelik-1

Şekil No 45: Makrome Gazetelik-2

Şekil No 46: Makrome Gazetelik-3

2.6.2.4.Makrome Sarkaç Hakkında Genel Bilgi

Makrome sarkaçlar, el emeği ve özgün çalışmalar olduğu için dekorasyonda farklı bir gösterişi vardır. Evdeki diğer eşyalara uygun olarak hazırlanması bakımından da tamamlayıcıdır. Çiçek sevenlerin çiçeklerini estetik bir şekilde teşhir edebileceği sıra dışı çalışmalardır (MEB, 2011: 3).

Makromenin en büyük avantajlarından biri bulunamayacak ya da zor bulunan araçlar gerektirmemesidir.

Makrome çalışmalarına başlamadan önce, iplerin belirli boylarda kesilmesi gerekir. Hesaplanmadan kesildiklerinde çalışmaların yarısında düğümlendikçe kısalan ipler bitebilir, ek yapmak gerekebilir. İpler çok uzun kesilmişse işin bitiminde gereksiz uzunluklar kalacak ve bu ipler çoğu zaman değerlendirilemeyecektir. Ekonomik açıdan iplerin hesaplanarak kesilmesi gerekir.

Desen özelliği ip uzunluklarını etkiler. Örneğin, “seyrek örümcek doku”da düğümlenme sırasındaki kısalma daha az olur. Sık sarma dizelerle yapılan bir desen çalışmasında ipler, daha çabuk kısaltacaktır. İpin kalınlığı da ip sarfiyatını değiştirir; kalın ipler ince iplere göre daha çabuk kısalır.

Makrome çalışmalarına, yapılacak işin özelliğine göre değişik şekillerde başlanabilir. Başlamada ilk düğümler, yardımcı gereçler (halka, çubuk) üzerine atılabileceği gibi modele uygun olarak bir ya da daha fazla kat yapılmış ip üzerine veya ipten sarılarak yapılmış halka üzerine de devam edilebilir (MEB, 2011: 10).

İp üzerine başlama; çiçeklik (sarkaç) başlarken kullanılacak iplerin tümü deste şeklinde bir araya toplanıp orta kısım 20 cm kadar sarılır. Sarılan kısma yuvarlak şekil verilip halka birleştirilerek yuvarlağın dibine 2 cm daha ip sarılarak düğümlerle şekillendirilmeye hazır hâle getirilir.

Tavana asılan sarkaçlar için bu yöntem uygundur.

Şekil No 47: İp üzerine Başlama

Halka veya çubuk üzerine başlama; Makrome sarkaç çalışmalarında tahta, metal veya plastik hazır halkalar kullanılır. Büyük tavan sarkaçlarında kullanılacak başlangıç halkasının dayanıklı olması için kalın ahşap veya demir halkaların kullanılması daha uygun olur.

Kullanım amacına göre çubuk veya halka üzerine makrome sarkaç örülebilir. Belirlenen modele uygun genişlikteki halkanın veya çubuğun üzerine, yapılacak iş için gerekli sayıda ve uzunlukta ip takılır. Başlangıç düğümleri atılarak model uygulanmaya başlanır. Bu yöntem duvara asılacak sarkaçlar için uygundur.

Şekil No 48: Halka Üzerine Başlama

2.6.2.4.1. Makrome Sarkaç Yapımında Kullanılan İpler

Makrome yapılırken en önemli husus, amaca uygun ip seçimidir. Makrome için temel iplik üç bükümlü ipliklerdir. Sökülebilen sentetik örgü ipler de kullanılır.

Makrome çalışmalarında, düğüm yapılabilen her çeşit iplik ve lifler kullanılabilir. Modern lif teknolojisinin doğal, sentetik ve suni ipliklere kazandırdığı kalite ve çeşit zenginliği ile makrome daha çekici hâle gelmiştir.

Hemen her çeşit ip ile makrome yapılırken büküm sıraları düzgün ve sık, homojen (her yeri aynı kalınlıkta) ipler makrome için en uygun olandır. Bükümlü iplikler, düğümlerin gerilimine daha iyi dayanabilir.

Makrome sarkaç örmek için kalın ve sağlam ipler, hem modelin gösterişli olması hem de dayanıklı olması açısından daha elverişlidir. Sentetik ipler, temizleme kolaylığı açısından tercih edilebilir. Doğal rafya görünümünde olan bükümlü kâğıt ipler ise birçok alanda kullanılmasına karşın suya ve ağırlığa karşı dayanıksız olmasından dolayı makrome sarkaç yapımında tercih edilmemelidir.

Günümüzde makromenin kullanım amacına ve ürünün cinsine göre iplik seçmek mümkündür.

2.6.2.4.2. Makrome Sarkaç Çeşitleri

Sarkaçlar kullanım yerine ve kullanılan malzemeye göre sınıflandırılabilir.

- **Kullanılan Yere Göre Sarkaçlar**

Ev ve mekân süslemede kullanılan sarkaçlar, kullanılan yere göre değişiklik gösterebilir. Salonda köşe çiçekliği ve/veya sehpa olarak yapılabilir. Üst tarafı fener şeklinde yapılan sarkaçlar, elektrik tesisatı çekilerek abajur olarak da kullanılabilir. Mutfakta menekşe koymak için veya meyve tabağı olarak oturma odasında, pencere önünde aşağıya doğru sarkan çiçekleri koymak için düşünülebilir. Köşe sarkacı, duvara veya kirişlere asılan sarkaçlar yapmak da mümkündür.

- **Kullanılan Malzemeye Göre Sarkaçlar**

Kullanılacak mekândaki perde, döşeme ve aksesuarların rengi ve cinsine göre malzeme belirlenir. Otantik döşenmiş bir salonda jüt, sicim ipi, tahta boncuk ve halkalar gibi doğal malzemeler; spor döşenmiş bir mekânda pamuk ipi veya sentetik ipler, plastik ve cam boncuklar kullanılabilir. Ayrıca modern döşenmiş mekânlarda mekânın

rengine uyan nakışlı kumaşlar veya deri parçalarını makrome teknikleri ile birleştirerek zengin ve modernize çalışmalar yapılabilir.

2.6.2.4.3.Makrome Sarkaç Yapım Aşamaları

- Sarkaç modeli belirlenir.
- Makrome sarkaç için iplik seçilir.
- İpliğe ve modele göre kullanacak halkalar seçilir.
- İpliğe göre boncuk seçilir.
- Kullanmak için tasarlanan tüm malzemeler hazırlanır.

Şekil No 49: Sarkaç Malzemeleri

- Sarkaçta kullanılacak halka için (büyüklüğüne göre 2-3 metre uzunluğunda) ip kesilir.
- İpin ucu halkaya basit düğümle bağlanır.
- Bir elle tutularak diğer elle sıkıca sarılır.

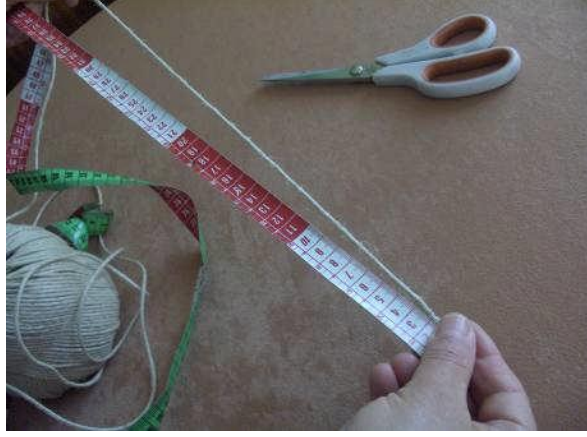
Şekil No 50: İpin Halkaya Sarılması

- Başlangıç yerine gelince bağlanan düğüm çözülür. Sentetik ip kullanılıyorsa ipler karşı karşıya getirilerek 0,5 cm pay verilerek kesilir.
- Karşılaşan uçlara çakmağı tutarak hemen çakmağın metal kısmı bastırılarak kaynaştırılır.(Doğal lifli ip kullanılıyorsa uçlara yapıştırıcı sürerek sabitlenir.)

Şekil No 51: Halkanın sarılmasının tamamlanması

- Bitmiş boyu 2,50 cm olacak tavan sarkacı için ipler hazırlanır.(Yapılacak sarkaç 6 çubuklu olup, ip sayısı iplik kalınlığına, kullanılacak tekniğe göre belirlenir. İpin iki kat olarak kullanılacağı dikkate alınmalıdır.)

Şekil No 52: İpin Ölçülmesi

- İplik sayısı belirlenerek gereken sayıda ve belirlenen sayıda iplik kesilir.
- İçte ve dışta örülecek ipler ayrı ayrı gruplanarak kat yerlerinin (orta noktası) kaymaması için iplerin biraz gerisinden geçici düğüm atılır.

Şekil No 53: Geçici Düğüm Atılması

- İp grupları ortadan ikiye katlanır.
- 3 metre ayrı bir ip keserek iplerin tepe noktasına 10 cm kala halkaya geçici bir düğüm atılır.

Şekil No 54: İplerin Tepe Noktasına Geçici Düğüm Atılması

- İp bir elle tutularak diğer elle sıkıca sarılır.

Şekil No 55: İpin Tepe Noktasına Sarılmaya Başlanması

- Sardığınız ip karşı tarafta başladığınız noktaya gelince (toplam 20 cm) iki taraf birleştirilir.

Şekil No 56: Tepe Noktasının Sarılmasının Birleştirilmesi

- 2 cm kadar birlikte sarılır ve ipin ucu iplerden biriyle bağlanır.(İpin ucu daha sonra örgünün içine gizlenir)

Şekil No 57: Tepe Noktasının Sarılmasının Tamamlanması

- Uzun olan dışta örülecek ipleri örerken dolaşmaması için mekik yapınız.

Şekil No 58: İplerin Dolaşmaması İçin Mekik Yapılması

- Yanlardan birer uzun iple bir çift kare düğüm atarak işe başlayınız.

Şekil No 59: İlk Kare Düğümün Atılması

- Düz kare düğümle 6 adet 12-15 cm uzunluğunda şerit bağlanır.
- Şeritlerin hepsi aynı hizaya getirilir.

Şekil No 60: Şeritlerin Aynı Hizaya Getirilmesi

- Ortadaki ipler küçük birer boncuk takılır.

Şekil No 61: Boncukların Takılması

- Boncuğu öne çekerek bir çift kare düğümle boncuk sıkıştırılır.
- Bütün şeritlerde aynı işlem uygulanır.
- Şeritler ikişer sarma düğümle halkaya tutturulur.

Şekil No 62: Halkanın Takılması

- Bütün şeritler eşit aralıklarla halkaya bağlanır.
- Bir çift kare düğüm yaparak bir boncuk takılır ve bir çift kare düğüm daha yapılır.

Şekil No 63: Halkadan Sonraki Boncukların Takılması

- Kare düğümle sağ ve sol taraftan hep aynı yönde dönerli (burgu) düğüm yapılır.

Şekil No 64: Sarma Düğümün Yapılması

- Şeritler istenilen uzunluğa gelene kadar (Sehpa yüksekliği gibi) uzatılır.
- Şerit uçları boncuğa hazırlanmak için karşı taraftan bir düğümle kare düğüm oluşturulur.
- Ortadaki iplere bir boncuk takılır, altından bir çift kare düğümle boncuk sabitlenir.

Şekil No 65: Boncuğun Sabitlenmesi

- Bütün şeritler aynı hizaya getirilir.
- Şeritlerden ikişer ip alarak örümcek doku oluşturulur ve yeni oluşan düğümlere 1 boncuk takılarak bir kare düğüm daha yapılır.

Şekil No 66: Örümcek Dokunun Oluşturulması

- Bir örümcek düğümü daha yaparak sarkaç örme bitirilir.
- Sarkacın ikinci katını yapmak için yukarıda takılan halkanın şerit ararındaki boşluklara her bir bölüm için 4 adet ip kesilir ve ortadan ikiye katlanarak halkaya takılır.

Şekil No 67: İkinci Halkanın İplerinin Takılması

- Halkada boşluk kaldıysa halkanın beyazlıkları kapatılmak için ipler birer kere sarma düğümle bağlanarak boşluklar kapatılır.
- Ortadaki iple bir çift kare düğüm bağlanır.

Şekil No 68: İkinci Halkaya Kare Düğümün Atılması

- Yanlardaki ipler ilave edilerek sık örümcek doku oluşturulur.

Şekil No 69: Sık Örümcek Dokunun Oluşturulması

- 6 sıra örümcek kare düğümü bütün şerit aralarına uygulanır.

Şekil No 70: Örümcek Dokunun Devam Edilmesi

- Bütün ara şeritleri bir araya getirmek ve sarkacın 2. katının bir noktadan açılması için küçük bir halka alınır.

Şekil No 71: Küçük Halka

- Sarma düğümle halka tutturulur.
- Bütün ipler ikişer sarma düğümle halkaya bağlanır.

Şekil No 72: Küçük Halkanın Takılması

- Halka eklendikten sonra aynı iplerle 5 sıra örümcek doku yapmaya devam edilir.

Şekil No 73: Küçük Halkadan Sonra Örümcek Doku Oluşturma

- Ortadaki sağ ip ile sola doğru verev sarma düğüm yapılır.

Şekil No 74: Verev Sarma Düğümün Yapılışı

- Aynı işlemi asimetric olarak sağ tarafa yapılır.
- Ortadaki iki ipe boncuk takılır.

Şekil No 75: Verev Sarma Düğümün Ortasına Boncuğun Yerleştirilmesi

- Kenardaki ipiler verev tutularak sarma düğümle baklava dilimi oluşturulur.

Şekil No 76: Sarma Düğümle Baklava Diliminin Oluşturulması

- İşlem tekrarlanarak ortada bir çift kare düğüm oluşturulur.
- 5 örnekte bir boncuk takılır.

Şekil No 77: Sarma Düğümlere Boncukların Yerleştirilmesi

- Bütün şeritler aynı hizaya getirilir.

Şekil No 78: Şeritlerin Aynı Hizaya Getirilmesi

- Sarılan halka hazırlanır.
- Şeritler sarma düğümlerle halkaya tutturulur.

Şekil No 79: Şeritlerin Halkaya Tutturulması

- Bütün şeritler eşit aralıklarla halkaya bağlanır.
- Şerit aralarındaki boşluklara ikişer adet ip eklenir.

Şekil No 80: Şerit Aralarındaki Boşluklara İp Eklenmesi

- 4-5 sıra kare düğümle örümcek doku oluşturulur.

Şekil No 81: Kare düğümlle örümcek Dokunun Oluşturulması

- Örülmüş olan sarkacın saksı konulacak kısmını dışa doğru bombeleştirerek şekil verilir ve en uzun kalan ip toplanır iplerin etrafında döndürülerek sarılır.

Şekil No 82: Saçağın Oluşturulması

- Örgünün arka tarafından başlayarak sarılan ip yüzeye gelen iplerle bir sıra enine sarma düğüm bağlanarak çember oluşturulur.
- Sarma düğüme başladığımız noktaya gelince ipi farklı bir ipe iki kere bağlanarak örgü bitirilir ve 20 cm saçak bırakarak ipler kesilir.

Şekil No 83: Saçak Boyunun Kesilmesi

- Saçaklara istediğiniz sayıda boncuk takıp basit düğümle sabitleyerek sarkacın üst bölümü bitirilir.

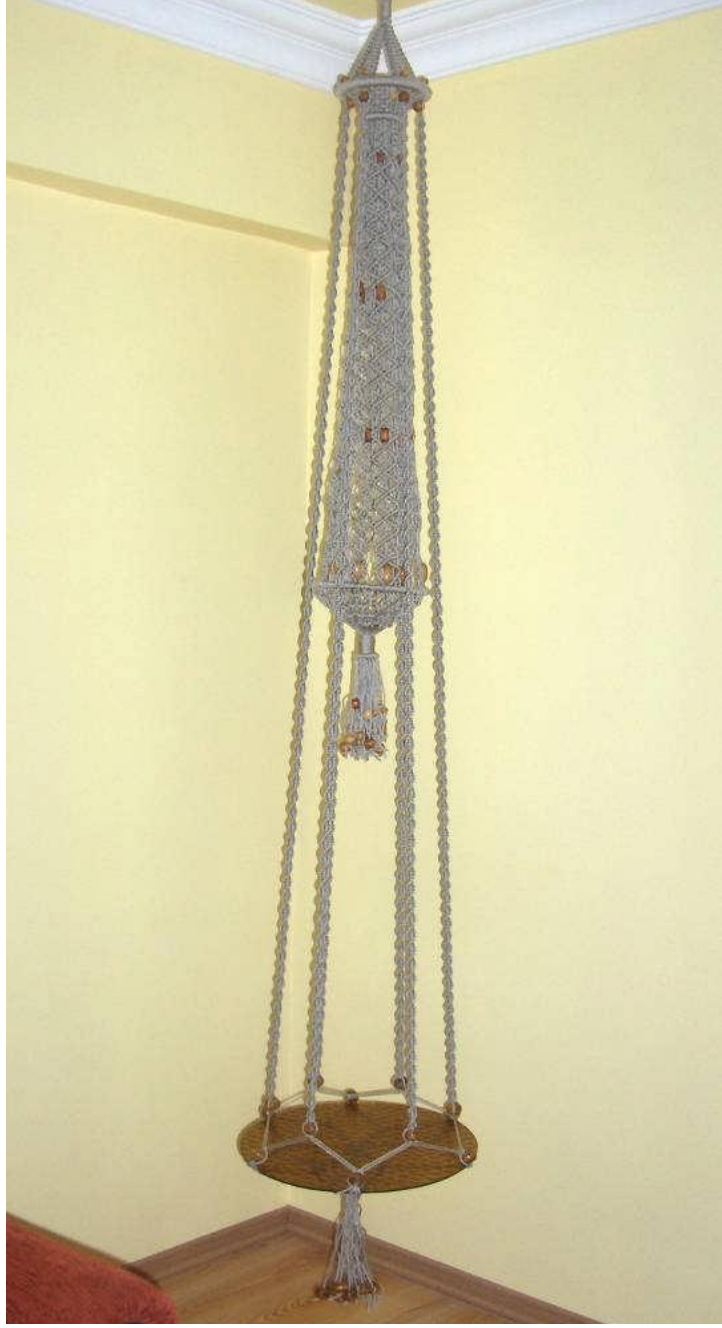
Şekil No 84: Saçaklara Boncukların Takılması

- 40 cm çapında cam kestirilir.(Kenarlarının temiz olmasına dikkat edilir.)
- Camı sarkacın içine yerleştirerek tüm ipler elde toplanır ve en uzun kalan ipi alarak 4-5 cm sıkıca sarılır.

Şekil No 85: Sarkaca Camın Yerleştirilmesi

- Kalan ipleri istediği uzunlukta keserek iplerin uçlarına birer boncuk takınız ve basit düğümle bağlanır.
- Sarkaç bitirilir.

Şekil No 86: Sarkacın Tamamlanması

2.6.2.4.4. Makrome Sarkaç Örneği

Şekil No 87: Tavan Sarkacı -1

Şekil No 88: Köşe Sarkacı

Şekil No 89: Duvar Sarkacı-3

2.6.2.5.Tabii Kumaş Çiçek Hakkında Genel Bilgi

Yapma çiçek modülü-1 ve yapma çiçek modülü-2 olmak üzere programın içerisinde iki adet yapma çiçek konusu bulunmaktadır. Henüz bu derslerin modülleri yazılmamış olup farklı kaynaklardan yararlanılarak işlenmektedir. Yapma çiçek-1 24 ders saati, yapma çiçek-2 ise 32 ders saati olarak planlanmıştır.

İnsanlarda çiçek sevgisinin aşk şiiiri ile doğduğu kuşkusuzdur. İlkel insan sevgilisine ilk çiçek demetini sunduğu zaman olağan yaradılışın üstüne çıkmıştır. Sevinçte de kederde de çiçek, bizim vefalı sevgililerimizdendir. Hastanın başucuna teselli getiren, evrene karşı zayıflayan güvenimizi güçlendiren toprağın içine uzanıp yattığımız zaman, uzun süre üstümüzde ağlayanlar onlar değil midir? Çiçek siz bir dünya düşünmek insana korku vermez mi?

Kuşkusuz yaşamımıza bu denli giren çiçekleri evlerin balkonlarında, cam kenarları bir yana, yatak odalarında yetiştirenleriniz vardır. İşte bu sevgi ve çevremizde her an çiçek görme isteği yapma çiçeğin doğmasını sağlamıştır. Yapma çiçekler, doğal (tabii) çiçek ve bitkilerin, olduğu gibi kopya edilmiş şeklidir.

Yapılan kazılar, Mısırlıların, milattan önceki yıllarda yapma çiçek sanatını bildiklerini ortaya çıkarmıştır. Yalnız Mısır'da değil Hindistan, Japonya ve Çin'de de yapma çiçek kullanılmıştır. Roma'daki tapınakların yapma çiçeklerle süslendiği kalıntılardan anlaşılmaktadır.

Yapma çiçek orta çağda Bizans ve Venedik'ten Fransa'da kullanılmaya başlanmış ve geliştirilmiştir. Eski çağlarda çiçekler papirüs denilen kâğıt ve ipekten yapılırdı. Yapma çiçek 19.cu yüzyılın ilk yarısında Paris'te en parlak dönemini yaşamıştır. Yine bu arada sedef boncuk, altın, gümüş tellerle işlenerek kreasyon çiçekler yapılmaya başlanmıştır. O zamandan bu güne kadar Japonya ve Fransa yapma çiçeğin en güzel örneklerini ve bu sanat dalını çok geliştirmişlerdir.

Türkiye'de ilk yapma çiçek renkli ipliklerle yapılmış iğne oyası ile karşımıza çıkmaktadır. Eski oyalarımız incelendiğinde birer sanat yapıtı olan renk renk çiçek motifleri gözler önüne serilir.

Yapma çiçek günümüzde sadece evleri süslemekle kalmayıp giyimi süslemekte de kullanılmaktadır. Bir buket çiçek ile spor kıyafetlere fantezi görünüm kazandırılabilir. Eşe dostu sunulan el emeği bu çiçekler bütçemize dokunmadan yapılan en güzel armağanlardan birisidir (Atay, 1991: 7).

2.6.2.5.1. Yapma Çiçekte Kullanılan Kumaşlar

Opal, Mermerşahi, patiska, pazen, pike, saten, kadife, lenjeri, tafta, podanj, organtin, organze, beatrix ve tül gibi kumaşlar kullanılmaktadır. Bu kumaşların çoğunluğu dokundukları yerin isimlerini almışlardır.

Örneğin tül; elbiseleri, şapkaları süsleyen fantezi çiçeklerin yapımında kullanılır. İlk olarak Fransa'nın Tulle kentinde dokunmuştur. Organtin; İnce, saydam ve hafif bir kumaştır. İnce olmasına karşın sağlam bir dokuma çeşididir. Kolaylıkla esmesinden dolayı fantezi çiçeklerin yapımında kullanılır. Organtin ilk olarak Suriye'nin Gayza kentinde dokunmuştur. Opal; düz dokunuşlu, ince ve sık olarak pamuk ipliğinden dokunan yumuşak bir kumaştır. İlk olarak Hindistan 'da dokunmuştur. Şimdi birçok ülkede yapılmaktadır. Doğadan kopya birçok çiçeğin yapımında opal kullanılır. Patiska, opalden biraz daha kalındır ve papatya gibi çiçeklerin yapımında kullanılır. Pazen; bir yanı kadife görünümünde tüylü, kabarık ya da düz olarak pamuk ipliği ile dokunmuştur. Sardunya gibi kimi çiçek yapraklarının yapımında kullanılır. Kadife; Yüzü yumuşak, kısa tüylü, tersi düz dokunuşlu bir kumaştır. En, boy ipliklerinden ayrı üçüncü bir iplik katılarak dokunur. Katılan bu üçüncü iplik ipek, yapay ipek, pamuk ya da naylon olabilir. Arka kısmı pamuklu, yapay ipek ya da naylon olanları vardır. Çiçek yapımında ipek pamuklu olanları kullanılır (Atay, 1991: 9-10).

2.6.2.5.2. Yapma Çiçek Çeşitleri

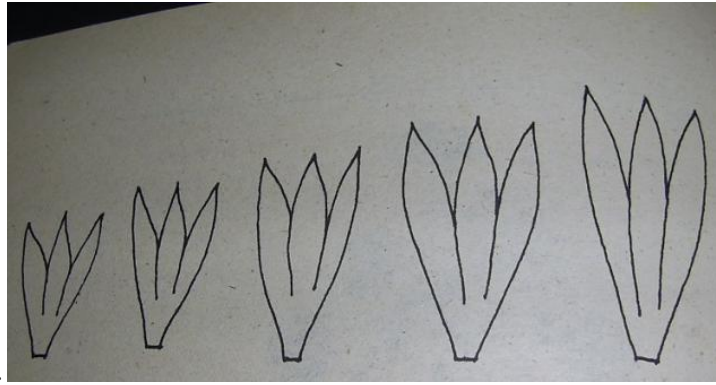
Yapma çiçekler kullanıldıkları yere ve yapımına göre dört grupta toplanır.

- Doğadan kopya çiçekler; doğal çiçeği olduğu gibi kabul etmektir. Çiçek yapısı, çanak ve taç yapraklarının renkleri şekilleri, yaprakları ve dal yapısı çiçeğin aslına benzetilmeye çalışılır. Ev süslemede kullanılır.
- Dekoratif Çiçekler; evleri süslemede vitrin düzenlemede kullanılır. Tabii çiçeklerden yararlanılarak çalışılır. Dekore edilecek yere göre büyütülür, küçültülür.
- Fantezi çiçekler; giyimi tamamlayan çiçeklerdir. Elbiseleri, tuvaletleri, şapka ve çantaları süslemek için, ayrıca gelin başı ve buketlerin yapımında kullanılır. Fantezi çiçeklerin yapımında giysilere en uygun gereçler seçilir. Doğal yapma çiçek kalıplarında değişiklik yapılarak çalışılır.

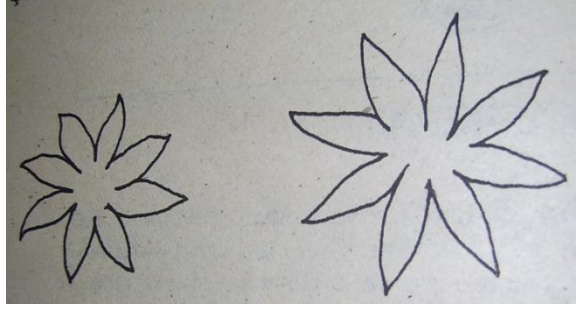
- Meyveler, sebzeler, mantarlar ise doğada var olan çeşitlerinin farklı gereçlerle çalışılmasıdır. Kullanılacağı yere göre büyüklükleri değişebilir. Yemek masalarının, spor tayyör yakalarında, şapkaları süslemede kullanılır (Atay, 1991: 8).

2.6.2.5.3.Yapma Çiçek Yapım Aşaması

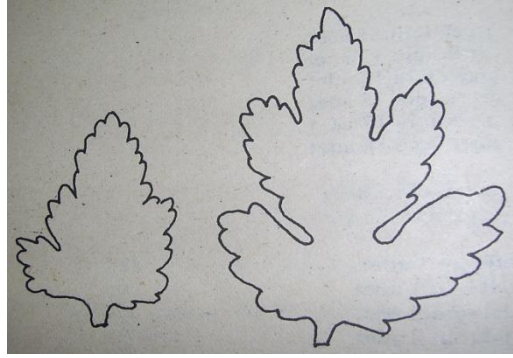
- Yapılacak çiçek çeşidi belirlenir.(Kasımpatı)
- Pişmiş kola orta sertlikte hazırlanır.
- Kumaş Kolalanarak çiçek kasnağına gerip kurumaya bırakılır.
- Boyalar tekniğe uygun olarak eritilir.
- 0.04, 0.05, 0.25 boylarla yaprak yeşili hazırlanır.
- Bir kâseye formika tutkalı koyulur. Buna hazırlanan yeşil boya eklenir ve resim kâğıdına sürülür.
- Kalıplar kartona çizilir ve düzgünce kesilir

Şekil No 90: Taç Yapraklar

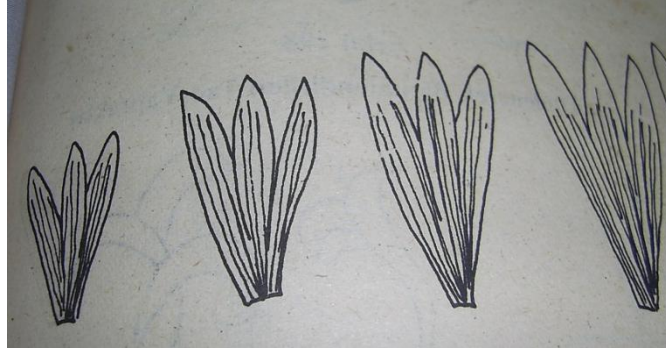
Şekil No 91: Çanak Yapraklar

Şekil No 92: Yeşil Yapraklar

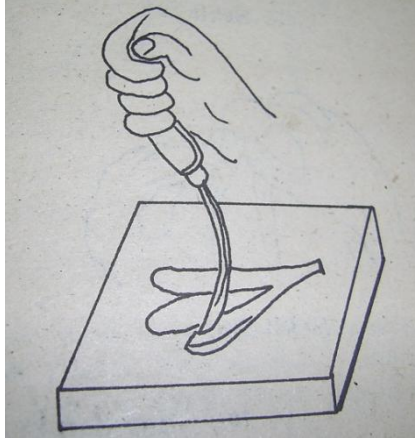
- Kasnaktan çıkarılan kolalı kumaşa, taç yaprak kalıpları yeterli sayıda çizilerek kesilir.(Kalıplar kumaşın verevine yerleştirilir)
- Kuruyan yapraklık resim kâğıdına yaprak kalıpları çizilerek kesilir.
- Çanak yaprakları da yapraklık kâğıttan kesilir.
- Çanak yaprakların ortaları “ + “ şeklinde çitlatılır.
- Taç yaprağın boyası hazırlanır. Bir kâseye 0.31 Çingene pembesi koyulur. Buna iki üç damla 0.16, 4-5 damla 0.28 mor boya koyarak fırçayla karıştırılır.
- Hazırlanan renk kontrol edilir.
- Boyamaya I. Boy taç yapraktan başlanır.
- Kâsede alkolle ıslatma banyosu yapılan I. boy taç yapraklar hazırlanan boyaya daldırılarak boyanır. Kurutma kâğıdında kurutulur.

- II. Boy taç yapraklar ıslatma banyosu yaptıktan sonra, sol avuca (ya da fayans üzerine) alınır. Boyaya batırılan fırça ile diplerinden boya sürülür. Boya uçlara doğru dağıtılıp kurutma kâğıdı üzerinde kurutulur.
- Yapraklar büyüdükçe, diplerdeki boya aynı tonda olup uçlara doğru renklerin açılması gerekmektedir.

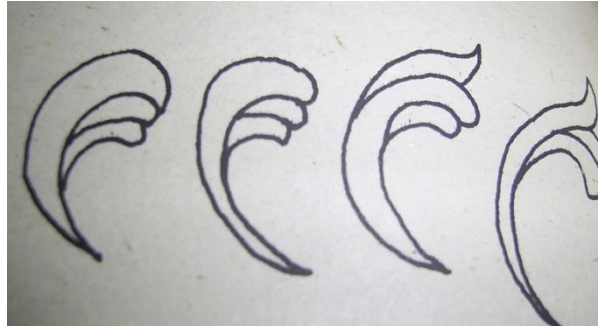
Şekil No 93: Ta Yaprakların Boyanması

- Bir fırça alkole batırılarak yeşil yapraklara sürülür.(yapraklara parlaklık ve yumuşaklık vermesi için)
- Biraz beklendikten sonra hafif ıslatılan kasımpatı cendere kalıbı ile ütülenir.
- Krepon kâğıdıyla sarılan teller yaprakların arka kısmıyla birleştirilir.
- Telle yaprağın birleştiği kısım parmaklarla sıkıştırılır. Yaprak sapının dala bağlanacağı yere kadar pamuk ve kâğıt sarıp kalınlaştırılır.
- Taç yaprakları karton üzerine alınır. Sık keçi ayağı ütüsü ile parlatma ütüsü yapılır.
- Taç yaprakları kauçuk üzerine alarak, oluklu burun ütüsü ile uçlarına şekil verilir.

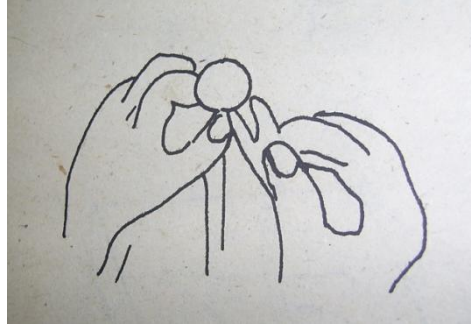
Şekil No 94: Taç Yaprakların Ütülenmesi

- I. boy taç yaprakları kepek torbası üstünde, küçük boy top ütüsü ile burun ütüsü yapılan yerin biraz aşağısına hafifçe bastırıp yaprağın dibine doğru kaydırarak ütülenir. Tohumu iyice sarabilmesi için yaprağa yarım daire şekli verilir.
- Diğer yapraklarda gerekirse daha büyük top ütüsüyle aynı şekilde ütülenir.

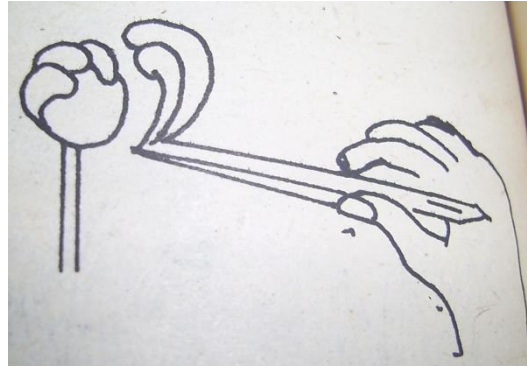
Şekil No 95: Ütülenerek Şekillenen Taç Yaprakları

- Çiçek teli 20-25 cm. uzunluğunda kesilir, ucuna biraz pamuk sarılarak telin ucu kıvrılıp pamuk sarmaya devam edilir. Fındıktan biraz daha iri yuvarlak yapılıdır.

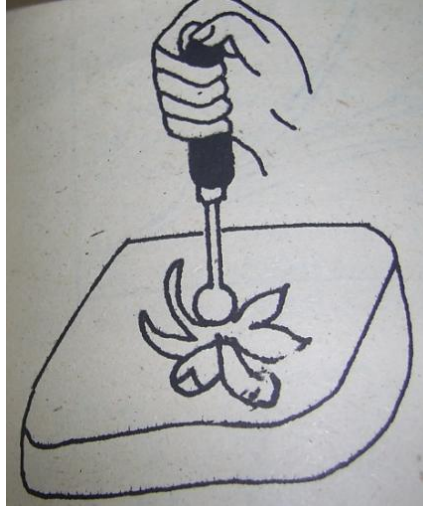
Şekil No 96: Tohumun Oluşturulması

- Ütülenen I. boy taç yaprakların dibine biraz yapıştırıcı sürülerek pamuk tohumun üzerine yapıştırılır.

Şekil No 97: I. boy Taç Yaprakların Toplanması

- İlk yapıştırılan birkaç yaprağın üst uçlarına hafifçe uhu sürülerek tohumun tepesinden yapıştırılır.
- Diğer boylar da sırayla birbirlerinin arasına gelecek şekilde yapıştırılır.
- Toplama bittikten sonra bazı yapraklara pensle ütü yaparak hareket verilir.
- Sadece I. ve II. Boylar kullanılarak tohum yapılır.
- Çanak yapraklara sıcak top ütüsüyle kenarlarından bastırılarak hareket verilir. Diğer tarafı çevrilerek top ütüsü ile ortasına bastırılarak ütülenir.

Şekil No 98: Çanak Yapraklarının Ütülenmesi

- Ütülenen çanak yaprağı tele takılarak çiçeğin dibine yapıştırılır. İki çanak yaprağı da geçirilerek yapıştırılır.

Şekil No 99: Çanak Yapraklarının Toplanması

- Çiçeğin dibinden başlanıp birinci yaprağın takılacağı yere kadar (2.5-2 cm.) pamuk ve takılacağı yere (1.5-2 cm.) kadar pamuk ve krepon kağıdı sararak dalın kalınlığı verilir.

Şekil No 100: Yaprakların Toplanması

- Küçük bir yaprak bağlanır.
- İkinci yaprağın takılacağı yere kadar pamuk ve krepon kâğıdı sarılır.
- Yapraklar bitene kadar bu işleme devam edilir.
- Toplanan çiçekler tanzim edilerek tamamlanır.

Şekil No 101: Kasımpatının Bitmiş Hali

2.6.2.5.4.Yapma Çiçek Örnekleri

Şekil No 102: Yapma Çiçek Örneği-1

Şekil No 103: Yapma Çiçek Örneği-2

Şekil No 104: Yapma Çiçek Örneği-3

2.6.2.6.Çuval Çiçek Hakkında Genel Bilgi

Tabiattan kopya olarak yapılan çiçekler, vazo veya saksıya konmak suretiyle oda ve salon süslemelerinde kullanılır. Ayrıca dekoratif çiçekler de ev, vitrin, sahne vb. yerlerin süslemelerinde kullanılır. Çuval çiçekler kumaş çiçek grubuna girer ancak ince kumaşlara oranla daha kalın ve kaba dokunuşlu olduğundan dekoratif çalışmalara uygundur.

Dekoratif çiçek; Doğadaki asıl karakterini bozmadan büyüklüğünde, renklerinde, şekillerinde (ütülerinde), tohumlarında, toplama ve dallamalarında istenilen değişiklik yapılarak ev, vitrin, sahne vb. yerlerin süslemelerinde kullanılır. Bu dekoratif çiçeklerin yapımında kumaş kullanılabildiği gibi, çuval, fötr, rafya, cam kâğıdı, madeni levhalar, tüy, deri, kuru gereçler, pul, boncuk, kâğıt vb. kullanılır (MEB, 2009: 11).

2.6.2.6.1.Çuval Çiçek Yapımında Kullanılan Çuvalın Sertleştirilmesi

Çuval kumaşlar seyrek dokunuşlu olduğundan tek kat sertleştirildiğinde kesilen yerden zamanla atar, sağlıklı olmaz. Dayanıklı ve net olması için mermerşahi

veya opal kumaşı ile duble yapılarak sertleştirilmesi gerekir. Çiçeğin renklerinin tam olarak verilebilmesi için krem renkli çuval kumaşı kullanılması yerinde olur.

Çuval çiçek sertleştirme işleminde çivili kumaş kolalama kasnağı, fırçalar, küvet, kase, çaydanlık, tüp, su, çuval kumaşı, mermerşahi veya opal kumaş, kola, jelatin, toplu iğne, makara ipi vb. malzemeler kullanılır.

Yaklaşık olarak 90*90 ölçülerinde kasnak hazırlanır. Belirlenen kola, tekniğe uygun şekilde hazırlanır. Çuval ve arkasına yapıştırılacak kumaş kolaya batırılarak kasnağa gerilir. Arka ve ön yüzünden elle bastırılarak birbirine yapışması sağlanır. Kurumaya bırakılır.

2.6.2.6.2. Çuval Çiçek Kalıbı Çıkartma

Kalıp; çiçeğin çanak, taç ve yeşil (sap) yapraklarının kalıbını oluşturan karton parçalarıdır. Çizme ve kesme işleminin düzgün olması için kalıp; kâğıt gibi ince, mukavva gibi kalın malzemeden çıkarılmamalıdır.

Kalıp, yapma çiçekçilikte çalışmaların temelini teşkil eder. Bu nedenle kalıp çıkarmanın önemi büyüktür. Kalıp ne kadar düzgün çıkarılırsa sonuç o kadar başarılı olur. Kalıp çıkarma işleminde parşömen kâğıdı, kurşun kalem, yapıştırıcı, tabii veya yapma model çiçek, resimler, makas, hazır kalıp kitapları vb. malzemeler kullanılır.

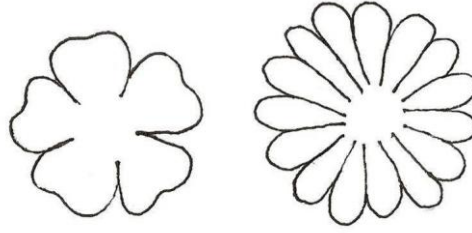
Üç şekilde elde edilir.

- Yapıştırarak kalıp çıkarma; canlı çiçeklerden, çiçek yapraklarının koparılmasıyla elde edilir.
- Bakarak (göz ölçüsüyle) kalıp çıkarma; yapılacak tabii çiçek veya yapılmış örneği yoksa resimlerden (kartpostal, takvim yaprakları) bakara, takriben göz ölçüsü ile kalıplar belirlenerek çizilir.
- Ölçerek; Elimizdeki tabii veya yapma model çiçek tek olduğu takdirde bu çiçeği parçalamak sakıncalı olur. Çünkü yapacağımız çiçek tamamlanıncaya kadar bu modelin elimizde olduğu gibi bulunması gerekir. Bu gibi durumlarda yapıştırarak kalıp çıkarma yöntemini uygulamak mümkün olmaz, bu nedenle ölçerek kalıp çıkarma yöntemi uygulanır.

2.6.2.6.3.Çuval Çiçekte Kullanılan Kalıp Çeşitleri

2.6.2.6.3.1.Yuvarlak Kalıplar(Taç Yaprakları Dörtten Fazla Olanlar)

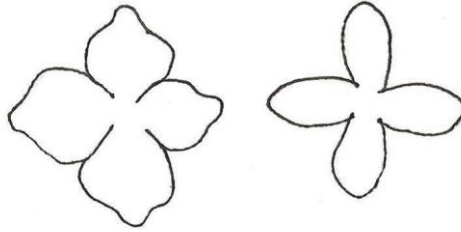
Düğün çiçeği, bahar, kan damlası, çardak gülü gibi çiçeklerin kalıpları bu gruba dâhildir. Bu şekilde patronlar için verev olması önemli değildir. Kumaş üzerine ne şekilde uygulanırsa uygulansın bir tarafı mutlaka kumaşın düz ipliğine gelecektir. Bu nedenle verev yönü gözetilmeden, sadece kumaştaki ekonomik tarzda yararlanılacağı düşünüldükçe çizilir ve kesilir.

Şekil No 105: Yuvarlak Kalıplar

2.6.2.6.3.2.Arta Şeklinde Kalıplar (Dört Dilimli)

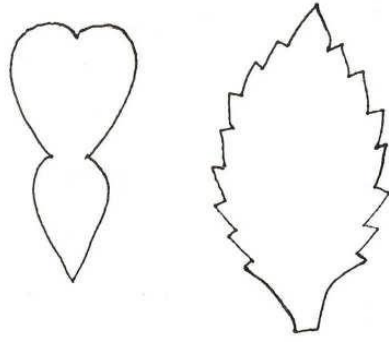
Bu şekildeki kalıplar, dilimlerinin her birinden verev geçecek şekilde kumaşa uygulanır. Aynı zamanda fazla kumaş ziyan edilmemesine dikkat edilir.

Şekil No 106: Arta Şeklinde Kalıplar

2.6.2.6.3.3.Dipten Yapıştırılanlar (Uzun Kalıplar)

En ve boyunun en geniş noktaları verev yönüne gelmek üzere kumaşa uygulanır. Karanfil, sümbül gibi çiçeklerin taç yaprakları ve genellikle yeşil yapraklar bu gruba girer.

Şekil No 107: Dipten yapıştırılanlar (uzun kalıplar)

2.6.2.6.4.Çuval Çiçek Yapım Aşamaları

- Suyu kaynatılır.
- Yeterli miktarda pirinç kolayı küvete koyulur.(90. Cm kumaş için 50 gr. Kola önerilir)
- Bir miktar soğuk suyla kola ezilir.

Şekil No 108: Kolanın ezilmesi

Kaynayan suyu yavaş yavaş akıtarak kolayı hızla karıştırılır.

Şekil No 109: Kolanın Sıcak Suyla Karıştırılması

- Pelte kıvamına gelene kadar su koyulur.

Şekil No 110: Kolanın Pişirilmesi

- 90x90 ölçüsünde tahta kasnak yaptırarak 5 cm aralıklarla kalın çivi çakılır.
- Kumaş sertleştirme kasnağını temizleyerek hazırlanır.
- Opal veya mermerşahi kumaşını tahta kaşıkla yavaş yavaş küvete bastırılır.

Şekil No 111: Kumaşın Küvete Bastırılması

- Kumaşın tamamını sertleştirici madde soğumadan küvete bastırarak iki elle ovuşturarak yedirilir.
- Kumaşı kasnağın köşesinden başlayarak gerilir.

Şekil No 112: Kumaşın Gerilmesi

- Kumaşınız 90 cm. den eksik ise gerilmeyen kenarlarına toplu iğne takılır.
- Makara ipiyle toplu iğneyle kasnağın kenarındaki çivilere germe işlemi yapılır.

Şekil No 113: Makara İpiyle Germe İşlemi

- Kumaşın iki yüzündeki fazla kolayı küçük bir cetvelle sıyırılır.

Şekil No 114: Fazlalıkların Temizlenmesi

- Germe işlemini tamamlanır.

Şekil No 115: Germe İşleminin Tamamlanması

- Hazır çiçek kalıbını parşömen kâğıdına çizilir.

Şekil No 116: Hazır Çiçek Kalıbının Parşömen Kâğıdına Çizilmesi

- Parşömen kâğıdına çizilen kalıpları kesmeden kartona yapıştırılır.

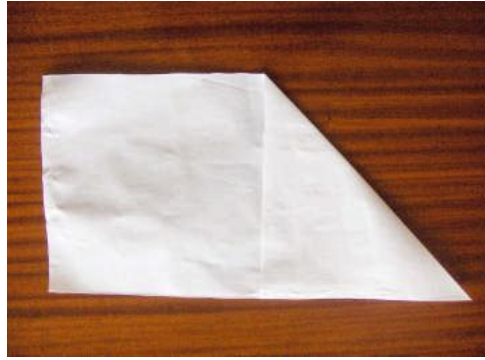
Şekil No 117: Parşömen Kâğıdının Kartona Yerleştirilmesi

- Kartona yapıştırılan kalıpları boy ölçüsüne göre numaralandırılır.
- Üzerine bir renk için kumaştan kaç adet kesileceğini yazılır.
- Kartona yapıştırılan ve üzeri numaralandırılan kalıpları çizgi üzerinden ve köşe yapmadan net bir şekilde kesilir.

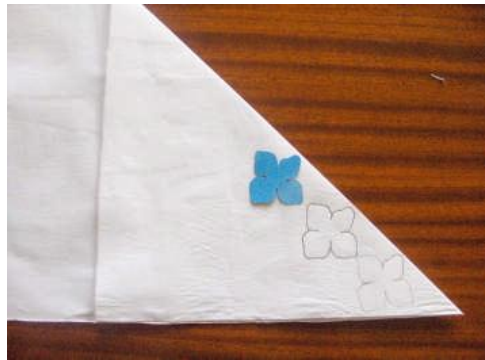
Şekil No 118:Karton Kalıpları Kesme

- Kumaşı bir köşesinden karşı köşesine ikiye katlayarak kenar hatları olan en ve boy ipliklerini üst üste getirilir.

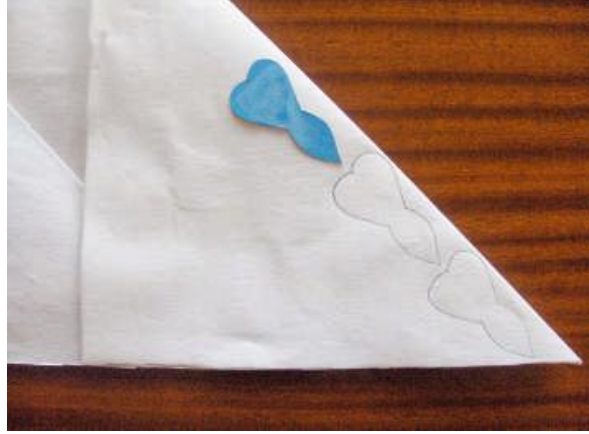
Şekil No 119: Kumaşın Vervini Bulma

- Artı şeklindeki kalıpları kumaşın tam verevine yerleştirilir.

Şekil No 120: Artı Şeklindeki Kalıbın Kumaşa Uygulanışı

- Dipten yapışan (uzun) kalıpları kumaşın tam verevüne uygulanır.

Şekil No 121: Dipten Yapışan Kalıpların Kumaşa Uygulanışı

- Yuvarlak kalıpları kumaşın verevini gözetmeksizin kumaşa uygulanır.
- Kalıbı bu verev hatların üst ve altındaki kumaş kısımlarına uygulanır.
- Kalıp üzerinde yazan sayıyı, yapılacak yapılacak çiçek sayısı ile çarparak ne kadar yaprak çizilmesi gerektiğini hesaplanır.
- Sol elin işaret parmağı ile kalıbın üzerine bastırılır.
- Sağ elinizle dik tutulan sivri ve sert uçlu bir kurşun kalemle (2h) kalıbın çevresini çizilir.
- Üzerine kalıp şekli çizilmiş olan kumaşı, ince küçük uçlu keskin bir makas ile çizgi içinden kesilir.
- Kesilen yaprakları kalıp üzerinde yazan sıralamaya göre boylarına ayırarak gruplandırılır.
- Yapılacak çiçek için gerekli boyayı hazırlanır.(Anilinli boyalar)
- Boyayı kâseye koyulur.
- Yardımcı boyayı ilave ederek boyanın tonunu ayarlanır.
- Yapılacak çiçek için gerekli boyaları (017 nar çiçeği, 004 zeytin yeşili, 005 yaprak yeşili) hazırlanır.
- Esas boyayı kâseye koyulur.
- Yardımcı boyaları ilave ederek boyanın tonunu ayarlanır.
- Boya kâselerinin içine birer sulu boya fırçası koyulur.

Şekil No 122: Boya

- Boyanacak yapraklar ayrılır.
- Bir kâseye alkol koyulur.
- Yaprğa alkolde ıslatma banyosu yapılır.
- Avuca, cam veya fayans üzerine alınır.
- Tabiattaki renklerine dikkat ederek fırça ile kenarlarına boya verilir.
- Boyayı parmak ucu ile yayarak lekeleme yöntemi ile boyanın kaynaşması sağlanır.

Şekil No 123: Parmakla Boyayı Kaynaştırarak Lekeleme Yapma

- Yeşil yaprağı da alkolde ıslatarak bir taraftan yoğun olarak yeşil boyanır, bir kenarından kırmızı ile gölge verilir.

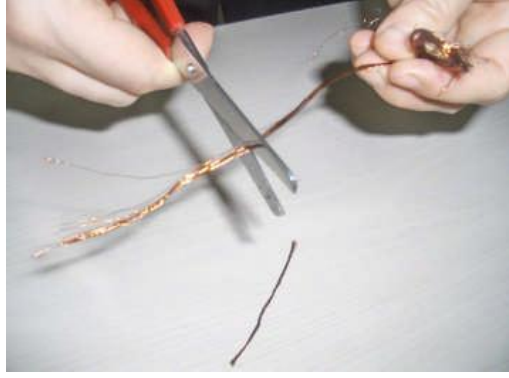
Şekil No 124: Yeşil Yaprığı Boyama

- Fayansı her yapraktan sonra pamukla ya da nemli bezle temizlenir.
- Kurutma kâğıdı üzerine alarak kurutulur.
- Anten telini pensle tutarak ateşte kızdırıp suya atınız, çıkarıp kurulanır.(Teli oksitleyerek kaygan tabakayı yok etmiş, dayanıklılığını arttırmış olursunuz.)

Şekil No 125: Telin Yakılarak Oksitlenmesi

- Telleri yapılacak çiçeğin yaprak ve dal durumuna göre istenilen uzunlukta tel makası ile kesilir.

Şekil No 126: Telin Kesilmesi

- Tel düzeltilir.
- Kullanılacağı yerin gerektirdiği kalınlığa uygun teli bir araya getirilir.
- Krepon kâğıdı, katlı haliyle sarılacak telin veya sapın kalınlık ve inceliğinde kesilir.

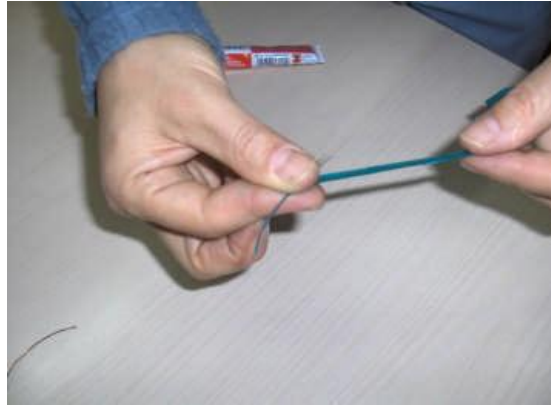
Şekil No 127: Krepon Kâğıdının Kesilmesi

- Sağ elin baş ve işaret parmaklarının arasında bulunan kağıt şeridin ucu, telin üst ucuna ve işaret parmağı ile tel arasına gelmek üzere yerleştirilir.

Şekil No 128: Kreponun Yapıştırılması

- İhtiyaca göre kesilen oksitlenmiş tel, sol elin baş ve işaret parmakları ile üst ucundan tutulur, alt kısmı aynı elin yüzük ve küçük parmağı arasından geçirilir. Parmaklar arasında tel döndürülerek kağıt sarılır.

Şekil No 129: Tele Krepon Sarılması

- Telin alt ucunda 1 cm.lik bir kısmı (telin sarılış yönünü bilmek ve sonradan üzerine sarılacak pamuk ve kâğıdın ters istikamette sarılmasını önlemek için) açık bırakılır.

Şekil No 130: Tellerin Sarılması

- Bitiş yeri açılmaması için yapıştırılır.
- Model çiçeğin tohumunu hazırlamak için hamur yoğrulur hamurdan bir miktar alınarak tohumun şekli verilir. Tohum için sarılan telin ucu bir miktar kıvrılarak hazırlanan tohum hamuru içine sokulur.
- Hamurun kuruması beklenir.
- Tohumu oluşturmak için göbeğin kükürtlenecek kısımlarına çok ince bir tabaka halinde yapıştırıcı sürünüz.
- Üzerine kükürt tozu ekiniz veya kükürt tozuna batırınız.

Şekil No 131: Kükürtlelenmiş Tohum

- Boyanmış yapraklar boylarına göre sıralanır.
- Ütü yastığının kirlenmemesi için üzerine bir bez örtterek hazırlanır.

Şekil No 132: Üzerine Bez Örtülmüş Ütü Yastığı

- Çiçek boylarına göre kullanılacak ütülerini hazırlanır.
- Ütülerini ısıtılır.

Şekil No 133: Ütülerini Isıtılması

- Ütü yastığında ütünün sıcaklığı kontrol edilir.
- Kenarlar bir içe bir dışa ütülenir.

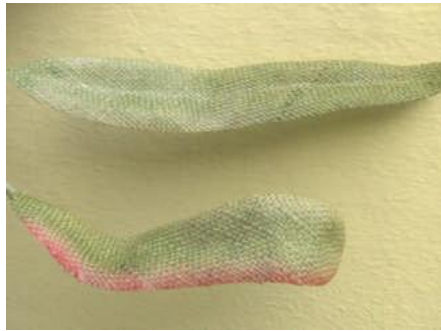
Şekil No 134: Kenarların Ütülenmesi

- Çiçeğin ortası büyük top ütüsü ile çukurlaştırılır.
- Kenarları tersten burun ütüsü ile ütülenir.

Şekil No 135: Kenarların Burun Ütüsü İle Ütülenmesi

- Yeşil yapraklara da burun ütüsü ile hareket verilir.

Şekil No 136: Yeşil Yaprakların Ütülenmesi

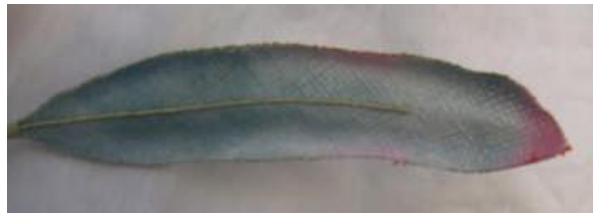
- Tohum etrafına yapıştırıcı sürerek en küçük boy taç yaprağı yerleştirilir.

- İkinci boyu yapıştırılır ve bağlanır.
- Üçüncü boyu yapıştırarak ve bağlayarak çiçek toplanır.

Şekil No 137: Çiçeğin Toplanmış Hali

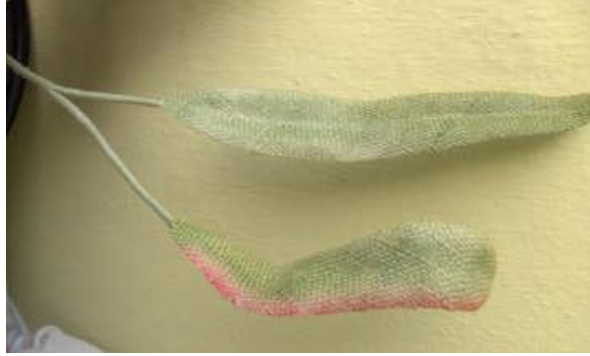
- Bütün çiçekler aynı şekilde toplanır.
- Yeşil yaprakların tele bağlamak için kullanılacak yaprakları ayrılır.
- Krepon kâğıdı sarılmış tele yapıştırıcı sürülür.
- Tel yaprağın tersine ve tam ortasına, üst kısmında yaprak boyunun 1/3 kadar bir boşluk bırakarak yapıştırılır.

Şekil No 138: Tel Yapıştırılmış Taç Yapraklar

- Yaprak dibinden teli yaprağa nakış makarasıyla bağlayarak sağlamlaştırılır.
- Üzerine bir kat daha krepon kâğıdı sararak temizlenir.
- Yeşil yapraklar model çiçeğin tabisine uygun şekilde bağlanarak birleştirilir.

- Üzerine krepon kâğıdı sarılır.
- Bütün boylar bağlanarak dallamaya hazır hale getirilir.

Şekil No 139: Bağlayarak Gruplama

- Dal için uygun ölçüde kalın tel kesilir.
- Bir kâseye su koyulur.
- Parmak ıslatılır.
- Tel çiçeğe bağlanarak çiçeğin dibinden başka bir çiçek veya yaprak eklenecek yere kadar pamuk sararak dal kalınlaştırılır.
- Krepon kâğıdı dalın kalınlığına uygun olarak kesilir.
- Başlangıç yerine yapıştırıcı sürerek pamuğun üzerine sarılır.
- Yaprak veya ilave dal bağlanarak eklenir.
- Üzerine pamuk ve krepon sarılır.

Şekil No 140: Çiçeğin Yaprığının Birleştirilmesi

- Bağlanan yerin altında kalan fazlalıklar verev olarak kesilir.
- İplikle bağlanır.

- Dal kalınlığını muhafaza etmek için bir sonraki eklemeye kadar pamuk ve krepon sarılır.
- Sırayla ikinci üçüncü çiçek ve yaprak eklenir.

Şekil No 141: İki Çiçekle Yapılan Dallama

Şekil No 142: Üç Çiçekle Yapılan Dallama

- Dala yaprak veya başka dal ilave edilmeyecekse tabiattaki kalınlığına dikkat edilerek aşağıya kadar pamuk sarılır.
- Üzerine krepon kâğıdı sararak tamamlanır.
- Dalların üzerine sulandırılmış tutkal fırçayla sürülür.(Krepon kâğıdının zamanla aşınıp yıpranmasını engellemek için)
- Tabii güllerden koparılan dikenler dalarlın bazı yerlerine yapıştırılır.
- Tanzim kabı hazırlanır.
- Siyah yağlı boya veya ayakkabı boyası ile boyanır.

Şekil No 143: Tanzim Kabı

- Tanzim kabının dibine yapıştırıcı sürerek köpük yapıştırılır.
- Dallar, yukarıda açıklanan tanzim şekillerinden biri ile tanzim kabına yerleştirilir.

Şekil No 144: Dalların Tanzim Kabına Yerleştirilmesi

- Çiçeklerin diplerine yapıştırıcı sürerek yosun, çakıl taşı vb. yerleştirilir.

Şekil No 145: Çiçeğin Dip Kısımına Yosun Yerleştirilmesi

- Çiçek, yaprak ve dalları düzelterek tanzimi bitirilir.

Şekil No 146: Tanzimin Bitirilişi

2.6.2.6.5.Çuval Çiçek Örnekleri

Şekil No 147: Çuval Çiçek Örneği-1

Şekil No 148: Çuval Çiçek Örneği-2

Şekil No 149: Çuval Çiçek Örneği-3

2.6.2.7.Davul Derisi Nazarlık Hakkında Genel Bilgi

Davul derisi ve değişik gereçler kullanılarak nazarlık çalışılmaktadır.

Nazar, Türkçede bakış anlamına gelen Arapça kökenli bir kelimedir. Bakışlarında zararlı güç bulunan bazı insanların bu özellikleriyle bir kişiye, bir hayvana ya da nesneye bakmasıyla hastalık, sakatlık, hatta ölüm, nesne üzerinde sakatlanma, kırılma gibi olumsuz bir etkinin meydana gelmesine inanılır.

Geçmişten günümüze nazar inancı, ülkemizin hemen her köşesinde günlük hayatın içerisinde ve bütün etkinliğiyle varlığını devam ettirmektedir. Bugün halk arasında nazara karşı mavi boncuk, delikli taş, nal, yumurta kabuğu gibi nazarlıklar kullanma, kurşun dökme gibi çeşitli pratik yöntemler kullanılarak iyi geleceği düşünülmüştür (MEB, 2011: 3).

Davul derisi nazarlık çalışmasında davul derisi, plastik halka, yorgan ipi, toplu iğne, boya, yapıştırıcı, deri ip ve dikiş malzemeleri kullanılır.

Davul derisi nazarlık tasarımı yapmak için öncelikle çevrede bulunan yöresel nazarlıklar incelenir. Çevrede bulunan kuru bitki ve yöresel süsleme gereçlerinden de faydalanılarak deri nazarlık süslemesi tasarlanır.

2.6.2.7.1.Davul Derisi Nazarlık Yapımı İşlem Basamakları

- Uygun davul derisi seçilir.(Temiz ve ince olmalı)
- Halka seçimi yapılır.
- Deriyi ıslatılır.
- Derinin ters yüzüne halka yerleştirilir.

Şekil No 150: Halkanın Yerleştirilmesi

- Derinin diğer ucunu halkanın üzerine kapatılır.

Şekil No 151: Halkanın Üzerine Derinin Kapatılması

- Halkanın altından deri bağlanır.

Şekil No 152: Derinin Bağlanması

- Gerilmiş derinin uçları düzeltilir.

Şekil No 153: Uçların Düzeltilmesi

- Halka dibinden fazlalık vererek deri uçları düzeltilir.

Şekil No 154: Uçların Makasla Düzeltilmesi

- Gerilmiş deriyi kurumaya bırakılır.(Kuruma sırasında kontrol edilerek verilen şeklin muhafaza edilmesi sağlanmalıdır.)

- Boya hazırlanır.(19 veya 20 numara Victoria boya kullanınız, sıcak suyla eritiniz.)
- Küvete su koyularak derinin uçları su yardımı ile koyudan açığa doğru boyanır.
- Davul derisinin orijinal rengini kapatılmaz.
- Sadece belli bölgelerde gölgeleme yaparak boyanır.
- Deri kurumaya bırakılır.
- Süsleme gereçlerini seçilir.
- Gz boncuğunu bağlanıp altından da diğer boncuklar bağlanarak süsleme tamamlanır.
- Nazarlığı takmak istediğiniz yerden biz kullanarak delinir.
- Gerilmiş yerinin yırtılmamasına dikkat edilir.
- Asma halkasının yapımında deri ip kullanılır.
- Sprey vernikle parlatılır.

şekil No 155: Davul Derisi Nazarlık

2.6.2.7.2.Davul Derisi Nazarlık Örnekleri

Şekil No 156: Davul Derisi Nazarlık Örneği-1

Şekil No 157: Davul Derisi Nazarlık Örneği-2

Şekil No 158: Davul Derisi Nazarlık Örneği-3

2.6.2.8. Davul Derisi Kukla Hakkında Genel Bilgi

Kukla, Orta Asya kültürünün bir kalıntısıdır. Öyle ki Türkler çok iyi bilinen ve gelişkin gölge oyununu ve Karagöz'ü XVI. tanımışlarken, kuklayı çok eskiden beri biliyorlardı. Orta Asya'da bakışların hastaları sağaltırken kukla kullandıklarını daha önce gördük (And, 2003: 234).

Tahtadan, davul derisinden, alçıdan ya da bezden yapılmış el, ip ya da sopayla oynatılan küçük bebeklere kukla; bu bebeklerle yapılan gösteriye de kukla oyunu adı verilir.

İnsana, hayvana ya da çeşitli nesnelere benzetilerek biçimlendirilen ve boyanan kuklalar, sahne arkasına gizlenmiş bir "kuklacı" tarafından oynatılır. Kukla oyunlarının çoğu sözlü ve müzikli, bazıları da sözsüzdür. Sözlü oyunları perde arkasına gizlenmiş bir konuşmacı seslendirir. Sahne, gerçek bir tiyatro sahnesinin küçük bir kopyasıdır. Gösteri sırasında kuklalar, izleyicilerin daha iyi görebilmesi için parlak ışıklarla aydınlatılır.

Parmak boyunda kuklaların yanı sıra, insan boyunu aşan çok süslü ve en küçük ayrıntısına kadar düşünülmüş kuklalar da vardır. En yaygın kukla çeşidi eldiven gibi giyilerek parmaklarla hareket ettirilen el kuklalarıdır. El kuklalarının uzaktan daha iyi görülebilmesi için yüz çizgileri abartılı, gözler, burun ve kulaklar oldukça iridir. Gölge oyunu sanatımızın tasvirleri de davul derisinden yapılmıştır.

İnsanlar, teknolojinin bu kadar gelişmiş olmadığı zamanlarda eğlenceli vakit geçirmek için el kuklaları oynatmışlardır. Kuklalar, ipli kukla ve el kuklası olmak üzere iki temel gruba ayrılır. Bu kuklalar ağaç, hamur, kumaş veya davul derisi gibi farklı malzemelerden yapılabilir. Geleneksel sanatlarımızdan olan gölge oyunu için yapılan, Karagöz ve Hacivat karakterleri de davul derisinden el kuklası olarak günümüze kadar gelmiştir.

2.6.2.8 .1.Kukla Çeşitleri

Belli başlı kukla çeşitleri kendi içerisinde tekrar çeşitlenirler ve çok kullanılmaları ve tanınmaları da bunlardan başka kukla çeşitleri de vardır.

O halde, sınıflandırmayı bir kenara bırakırsak, başlıca kukla çeşitlerini şöyle sıralayabiliriz (Oral, 2003: 51).

2.6.2.8.1.1. Parmak Kuklaları

İsminden anlaşılacağı gibi, yapımı ve oynatımı çok basit görünen bir çeşittir. Parmaklara takılan ve özel sahne istemeyen en küçük kuklalardır.

Ülkemizde hiç bilinmeyen ve kullanılmayan parmak kuklaları ile çok güzel ve değişik gösteriler hazırlamak mümkündür ve bu alanda ün yapmış sanatçılar vardır.

2.6.2.8.1.2.El Kuklaları

Bunlar bütün dünyada en çok kullanılan, en çok tanınan ve en çok sevilen kuklalardır. Geçmiş en eski olan çeşit de denilebilir. Yapılması ve oynatılması kolaydır. Basit ve her yere kurulabilen bir sahne yeterlidir. Tek kişi tarafından iki kukla oynatılabilir. Ancak oynatımda parmaklar ile hareket verildiğinden, bu kuklalar istendiği veya gerektiği kadar büyütülemezler.

Ucuz olan ve herkesin yapabileceği bu kuklalar ile sahnelenen gösteriler konuşma ve güldürü ağırlıklı olurlar. Sahne kurma ve taşıma kolaylığı ve bir-iki kişi tarafından gösteri yapabilme imkânı vermesi sebebi ile hedef seyirci her yerde öncelikle çocuklardır (Oral, 2003: 52).

2.6.2.8.1.3. Sopalı Kuklalar

İpli kuklalar ile el kuklaları arasında bir geçiş gibi olan bu çeşit, gösterilerde el kuklaları ile beraber de kullanılabilir. El kuklalarından çok daha büyük yapılabilir ve onlardaki hareket kıvraklığına sahip değildir. Genellikle belden aşağı kısımları bir etek şeklindedir. Ancak istenirse ayaklar yapılabilir ve kollara ayrı hareket verilebilir.

2.6.2.8.1.4. İpli Kuklalar

Yapımı ve oynatımı en zor olan bu kukla çeşidi tamamen profesyonel sanatçı ve gösteriler içindir. Yine de çok basit ve küçük örnekleri vardır.

İpli kuklalar aslı kadar büyük olabildiği gibi, bilinen tiyatro sahnesinin tamamı da gösteri için kullanılabilir. Oynatımı büyük ustalık, dikkat ve tecrübe gerektiren bu kuklalarla müzikal, sirk, orkestralı konser gibi çok zengin gösteriler sunulabilmektedir.

2.6.2.8.1.5. Canlı Kuklalar

İçinde tek veya daha çok insan bulunan ve oynatımı onlar tarafından serbestçe gerçekleştirilen kukla çeşididir. Bunlar; insanları, hayvanları ve gerçek dışı yaratıkları canlandırabilirler (Oral, 2003: 52).

2.6.2.8.1.6. Gölge Kuklaları

Karagözün en güzel örneğini verdiği bu çeşit, giderek gelişmekte, sevilme ve yaygınlaşmaktadır. Bir gölge tiyatrosu olarak, kukla gösterileri içinde ayrı bir yeri vardır ve özel tekniği ile beraber bağımsız bir alan olma özelliği kazanmıştır.

Özel kuklaları dışında veya onlarla beraber insanların görev yaptığı çalışmalarda artık çok büyük gösteriler sahnelenebilmekte ve renkli ışıklarla desteklenerek çok zengin gölge tiyatrosu gösterileri sunulmaktadır.

Karanlık ortam gerektiren bu gösterilerin tek kişi tarafından başarı ile gerçekleştirilmesi mümkün değildir.

2.6.2.8.1.7. Levha Kuklaları

Bunlar, isminden de anlaşılacağı gibi tek boyutlu ve görünüş ile hareketleri sınırlı kuklalardır. Diğer kuklaların ortak veya kendi dallarında yaptığı gösterilerde yer almaları zor, sınırlı ve çok azdır.

2.6.2.8.1.8. Vücut Kuklaları

Bunlar özellikle insan vücudunu, levha veya bir cisim olarak sergileyen bir çeşittir.

Özel sahneye genellikle gerek duymayan gösterilerinde vücut kuklalarını, onlarla beraber olan oynatıcıları hareketlendirirler. Bu sanatçılar da görünmemek için, baştan ayağa kadar siyah bir giyim içinde olabilirler.

2.6.2.8.1.9. Telli Kuklalar

Bunlar, başlarına takılı kalın tellerin altında sahneye çıkan kuklalardır. Oynatım tekniği zor olmasa da yorucudur. Kol ve bacakları oynar olsa da telli kuklaların hareketleri, biraz da oynatım tekniğinden kaynaklanan bir sınırlanma içindedir. Bu yüzden belli konuları sahneleyebilirler (Oral, 2003: 53).

2.6.2.8.1.10. Vant Kuklaları

Bunlar, yapım ve oynatım olarak ayrı bir çeşittir. Diğer kuklalarla beraber gösteri yapamadıkları gibi, sahneye bir başlarına çıkarlar. Ancak ayakta da durmazlar ve oynatıcılarının kucağında otururlar.

Bu kuklaların oynatıcısının özel bir ismi vardır ve “vantrolog” denilir. Bu “karnından konuşan” anlamını vermekte ise de gerçek değildir ve gösteriye bir gizlilik ve değer kazandırmak için kullanılır.

2.6.2.8.1.11. Sünger Kuklalar

Bunlara “Muppet Kuklaları” da denilmektedir. Başını bir kişi oynatır ve ağzını konuşurur. İkinci kişi ise kollarını oynatır. Genellikle vücutlarının üstü görünür.

2.6.2.8.1.12. Özel Kuklalar

Bunlar, yapım veya oynatımları özel olan belli bölgelere ait veya belli bölgeler için hazırlanmıştır (Oral, 2003: 54).

2.6.2.8.2.Davul Derisi Kukla Yapım Aşamaları

- Palyaço kalıbı çıkarılır.
- Amaca uygun davul derisi seçilir.
- Küvete su doldurularak ihtiyaç kadar deri ıslatılır.

Şekil No 159: Derinin Islatılması

- Deriyi küvetten sıkarak çıkartılır.

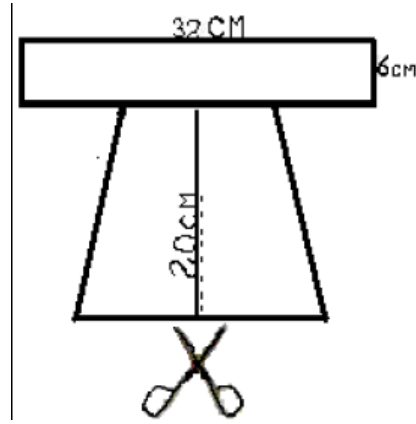
Şekil No 160: Derinin Sıkılması

- Kalıp deriye uygulanır.

Şekil No 161: Kalıbın Deriye Uygulanması

- Deri kesilir.
- Erkek palyaço için kalıbın orta çizgisinden yaklaşık 8-10 cm. kadar keserek pantolon parçaları oluşturulur.

Şekil No 162: Kalıbın Kesim Şekli

- Kolları ve bacakları bağlanır.
- Deri elle büzülerek bedene, şekil verilir.

Şekil No 163: Derinin Büzülmesi

- Kız palyaço için kol altından elbise hafifçe büzülerek bağlanır.

Şekil No 164: Kol Büzgüsünün Yapılması

- Palyaçoyu süslemek için yamalar hazırlanır.

Şekil No 165: Kız Palyaço Kıyafeti

Şekil No 166: Erkek Palyaço Kıyafeti

- Derinin tersine pimpon topu yerleştirilir.

Şekil No 167: Pimpon Topunun Yerleştirilmesi

- Gererek deri bağlanır.

Şekil No 168: Topun Bağlaması

- Yüz yapılacak yerdeki büzgüler arkaya doğru kaydırılır.
- Yapılan kuklalar kurumaya bırakılır.
- Başın külahı hazırlanır.
- Üçgen parça kesilir.
- Baş olarak topun üzerine yerleştirilir ve şekil verilir.

Şekil No 169: Külahın Hazırlanması

- Kurumaya bırakılır..
- Boya hazırlanır.
- Boyanın eşit dağılması için başı ıslatılır.
- Palyaço başı boyanır.
- Yüz yapılacağı için ten rengine boyanır.
- Külah istenilen renkte boyanır.
- Palyaço bedeni boyanır.
- Boyanan parçalar ıslatılır.
- Boyama işlemine kol uçları ve paçalardan başlanır.

- Paçaları yapıştırılarak birleştirilir.
- Başı bedene yapıştırılır.
- Yamalar elbiselere yapıştırılır.

Şekil No 170: Yamaların Elbiselere Yapıştırılması

- Bütün parçalar kurumaya bırakılır.
- Palyaço kuklaların yüzünü boyanır.
- İstedığınız yüz ifadesini kurşun kalemle hafif çizilebilir.
- Siyah, beyaz, kırmızı, guaj boyalar hazırlanır.
- Çizilen yüz hatları boyanır.

Şekil No 171: Yüzün Boyanması

- Palyaço kuklalar süslenir.
- Kol ve bacak uçlarına boncuk bağlanır.
- Boyun kısmına boncuklar bağlanır.
- Külâh ucu süslenir.
- Elbisenin üzeri istediğiniz gibi süslenir.

Şekil No 172: Palyaçonun Süslenmesi

- Palyaço kuklaları oynatmak için arka ksme çubuk takılır.
- ubukların sağlam ve takılan yerin muntazam ve temiz görünmesi için tutturulan yerin üzerine küçük bir deri parçası yaptrılır.
- Kuklalar parlatılır.

Şekil No 173: Parlatılm Kuklalar

2.6.2.8.3. Davul Derisi Kukla Örnekleri

Şekil No 174: El Kuklası-1

Şekil No 175: El Kuklası-2

Şekil No 176: Hacivat Karagöz Kuklası

2.6.2.9.Davul Derisi Çiçek Hakkında Genel Bilgi

Doğada bulunan çiçeklere benzetilerek çeşitli malzemelerle yapılan çiçeklere yapma çiçek denir.

Doğal çiçekleri kopya etmek fikri eski zamanlardan gelmiştir. İlkel Hindistan’da bu işi tecrübe etmişlerdir. Yapma çiçek hakkında ele geçen belgeler MÖ 1450’ de TEB’ de yapılan kazılarda, renkli ketenden çiçekler bulunduğunu göstermektedir. Bu da Mısırlıların binlerce sene önce bu beceriye sahip olduklarını gösterir. Japonya’da ve Çin’e de bu sanat ileri gitmiştir.

X.yy. da çiçek, kadın süsü olarak bütün Çin’de kullanılmıştır. Törenlerde yapma çiçeklerin çok büyük bir rolü vardır. İmparator ve Mandarinlerin (İmparatorun sonra gelen önemli kişiler) masalarında oturan kadınların saçlarını, mikadan yapılmış şeftali çiçekleriyle süslemeleri zorunluydu. Ünlü Roma vatanseveri ve hatibi Grassus MÖ 200’ de düzenledi dinsel törenlerde ve savaşlarda yararlık gösterenlere altın renginde madeni yapraklardan yapılmış taç takma geleneğini ortaya koymuştur.

Roma’lılar tapınaklarındaki ve yargı yeri salonlarındaki sütunları, yapma çiçeklerden oluşan çelenklerle süslerlerdi. Bu çiçekleri yünden, yaprakları da boynuzdan yararlarıdır. Daha sonraları papirüs ve balmumu kullanmışlardır.

O zamanlarda yapma çiçek için parşömen kâğıdı ve ipek kullanılırdı. İTALYA’da, çiçek yapılırdı. Bu çiçeklere (İTALYAN’lar) denilirdi. Bunlar müzelerde

sergilenmektedir. Fakat bu teknikle yapılan çiçeklerin görünüşü, doğal çiçeklerin görünüşünden çok başkadır.

17.y.y. da tüylerin kullanılmasıyla yapma çiçekte büyük bir gelişme olmuştur. Botanik ve kimya bilgisi çok derin olan SEGUİN adlı bir Fransız, 17.y.y. sonunda Fransa’da ilk kez boyanmış kumaş ve mürver tohumlarından yapılmış yapma çiçek modasını çıkarmıştır. Bu sanatkâr şifon, tafta, patis vs. gibi kumaşları boyamak ve gölgelendirmek için doğal çiçekleri ve boyaları incelemiştir. Seguin’den sonra, adı bilinmeyen bir İsviçreli, çabuk olarak çok miktarda taç yaprağı ve yeşil yaprak kesmek için bir araç yaratmaya çalışmıştır. Zimba, cendere kalıp ütüsü, cendereyi bulmuş ve bunların yapımını istemiştir. Bu araçlar sayesinde kısa zamanda ve fazla çaba harcamadan, çok miktarda yapma çiçek yapmak olanağı sağlanmıştır. Bu kişi aynı zamanda doğal yaprakların damarlarını incelemiş ve böylece keçi ayağı ütüsünü de yapmıştır (MEB, 2009: 10-11).

1820 ile 1830 tarihleri arasında yapma çiçek JOURDAN, Mme ROUSSE ve Mme PREVOST gibi Fransız sanatkârlarının gayretleriyle çiçeklerin gerçek taklitleri bakımında ilerlemeler göstermiştir. 1834’te BATTIN Çin Çiçeği olan krizantem ve Hindistan’a özgü Fındık Çiçeğiyle büyük başarı elde etmiş ve dünyaca tanınmıştır.

1840’ta ilk kez olmak üzere fötr ve kadifeden yapılmış çiçekler görülmüştür. Yapma çiçekteki gelişmeler gittikçe ilerlemiş ve 1910 da, Paris’te üstün eserler yaratarak kusursuz bir hale gelmiştir. Yine bu yüzyılın başlarında sedef, boncuk, altın ve gümüş iplikler kullanılarak kreasyon çiçekler ortaya konmuştur. Aynı zamanda Almanya, Belçika ve Fransa’da çiçek yaparken kullanılan gereçlerin çok miktarda yapımına başlanmıştır. Bundan başka tohum, göbek, gül dibi, çanak gibi çiçeklerin bazı kısımları da yapılmaktadır.

Türkiye’de yapma çiçeğin “Nerede” başladığı bilinmemekle birlikte “Nasıl” başladığı hatırlardadır. Bizde yapma çiçek iğne oyaları ve renkli ipliklerle başlamıştır. Kız Teknik Öğretim Okullarının kuruluşundan sonra da çeşitli okullarda sürekli olarak uygulanmaktadır (MEB, 2009: 11).

2.6.2.9.1.Davul Derisi Çiçek Yapımında Kullanılan Boyama Teknikleri

- **Islatma banyosu;** Her türlü boyama yapılmadan önce boyanın daha iyi dağılmasını sağlamak için ıslatma banyosu yapılır. Kumaşlarda alkol ile davul derisinde bu işlem soğuk su ile yapılır.

- **Daldırma boyama;** Tek renkli yapraklarda yapılan boyama şeklidir.
- **Lekeleme Boyama;** Üzerinden birden fazla renk ve ton bulunan yapraklarda yapılan boyama şeklidir.
- **Püskürtme Boyası;** Üzerinde küçük noktalarla renk verilmek istenen yapraklarda yapılan boyama şeklidir. Daha çok fantezi çiçeklerde kullanılır.

2.6.2.9.2.Davul Derisi Çiçek Yapım Aşamaları

- Hazır papatya kalıbı mülaj kâğıdına kopyalanır.
- Mülaj kâğıdına çizilen papatya kartona yapıştırılır.

Şekil No 177: Kalıbın Kartona Yapıştırılması

- Yuvarlak uçlu nakış makası ile kalıp kesilir.

Şekil No 178: Kalıbın Kesilmesi

- Derinin arka yüzeyi kıl, yağ ve kalem izlerinden arındırılır.(Yapılacak ürünün kalitesi için derinin temizliği önemlidir.)

Şekil No 179: Derinin Temizlenmesi

- Kalıplar kontrol edilir.
- Yapılacak çiçek sayısı hesaplanır ve sayıya uygun çizim yapılır.
- İnce uçlu kalemi dik tutup ve bastırmadan çok muntazam çizilir.

Şekil No 180: Kalıbın Deriye Uygulanması

- Davul derisi üzerine çizilen kalıplar üzerinden yuvarlak uçlu makas ile çizginin ortasından kesilir.
- Girinti ve çıkıntıların en sonuna kadar makas ile girilir.
- Taç yaprakların orta kısmına tohum geçirmek için artı şeklinde çitlatma yapılır.
- Çiçek boyalarının renkleri kontrol edilir.
- Boyalar ayrı ayrı cam şişeye boşatılır ve paketin üzerindeki numarayı bant ile şişenin üzerine yapıştırılır.

- Paketin üzerinde tarife birebir uyarak boya hazırlanır.
- Boya yapmak için masa hazırlanır.
- Boyaları ayrı ayrı cam kâselere boşaltılır.
- Boyanan çiçekleri koymak için kâğıt hazırlanır.
- Bir kâse su hazırlanır.
- Taç ve çanak yapraklar kontrol edilir.(kalem izlerini, orta çatlatmalarını vb.)
- Su dolu kâseye çiçeğiniz batırılarak ıslatma banyosu yapılır.

Şekil No 181: Islatma Banyosunun Yapılması

- Çiçeklerin suyu süzülerek düzgünce fayans üzerine alınır.
- Taç yaprakların uç kısımları fırça ile boyayı azar azar vererek yedirilir.(lekeleme tekniği)

Şekil No 182: Taç Yaprakların Boyanması

- Boya fazlalığı pamuk yardımı ile alınır.
- Boyanan çiçekler renksiz kâğıt üzerine alınarak oda sıcaklığında kurutulur.
- Yeşil yaprakları boyamak için 004, 005 boya hazırlanır.
- Deri yaprakları ıslatılarak banyo yaptırılır.

Şekil No 183: Yaprakların Islatma Banyosu Yaptırılması

- Fayans üzerine koyulan yeşil yaprağa alttan yeşil boya vererek elle yedirilir.

Şekil No 184: Yeşil Yaprakların Boyanması

- Yaprığın uç kısmına kırmızı boya verilerek hafif renklendirilir.
- Çiçekleri ütölemek için uygun bir ortam hazırlanır.
- Çiçeklere uygun top ütüler seçilir.
- Kepek yastığı hazırlanır örtüsü örtülür.
- Top ütüsü ısıtılır ve nemli pamuk üzerinde temizlenerek, çiçek yaprakları dıştan içe doğru bastırılarak ütülenir.
- Ütü derinin ters tarafından yapılmalı.

Şekil No 185: Çiçeğin Yapraklarının Ütülenmesi

- Papatyanın yaprakları tek tek ütüledikten sonra çiçek çevrilip derinin yüzeyinden papatyanın ortasını bastırılarak ütülenir.

Şekil No 186: Papatyanın Ortasının Ütülenmesi

- Yeşil yapraklara cendere ütüsü yapmak için ortam hazırlanır, orta kısmına doğru ikiye katlanır.

Şekil No 187: Yeşil Yaprakların Ütülenmesi

- Ütülene çiçek tohum etrafında toplanır.

Şekil No 188: Ütülene Çiçeğin Tohum Etrafında Toplanması

- Yaprakları derinin ters tarafı dışa yüz kısmı içe gelecek şekilde yaprağın boy kısmına doğru ortadan ikiye katlanır.

- Cendere kalıbının alt kısmı ocak üzerinde ısıtılır.
- Kalıbı ocaktan pens yardımı ile alarak yaprağı kalıbın içine uç kısmından aşağıya doğru yerleştirip, kalıbın üst kısmını kapatarak cenderede sıkıştırılır.

Şekil No 189: Yaprığın Kalıba Yerleştirilmesi

Şekil No 190: Cendere Kalıbının Sıkıştırılması

- Anten telini ocakta karartacak kadar yakılır.
- Telinizi 10 cm. den kesilir. Çift kat ayrılır.
- Yeşil krepon kâğıdı 4 mm keserek, tel üstten başlanıp aşağıya kadar sarılır.

Şekil No 191: Telin Kreponla Sarılması

- Yaprığı telledikten sonra yaprağın alt kısmını tele yapıştırıp tekrar krepon ile sarınız.,

Şekil No 192: Yaprığın Tele Bağlanması

- 0.16, 0.09 sarı boya hazırlanır.
- Tohum hazırlamak için irmik boyanır.
- Bir kâseye irmik boşaltılır.
- Hazırlanılan boyanın içerisine alkol karıştırılır.(Alkol irmiğin hamurlaşmasını engeller)
- Boyayı azar azar dökerek irmikle karıştırınız.
- Boyanan irmik beyaz kâğıt üzerine dökerek oda sıcaklığında kurumasını sağlanır.

Şekil No 193: İrmğin Kurutulması

- İrmğin kurması sırasında irmiği sık sık karıştırarak irmiğin yapışmasını engellenir.
- Çiçek sayısı kadar gömlek düğmesi hazırlanır.(üstten delikli, beyaz, küçük gömlek düğmesi)
- Düğmeye yapıştırıcıyı bol miktarda sürülür ve irmiğin ortasına batırılır.

Şekil No 194: İrmğin Düğmeye Yapıştırılması

- Krepon kağıdını 3mm den kesiniz ve yukarıdan aşağıya doğru tele sarınız.

Şekil No 195: Krepon Kâğıdının Tele Sarılması

- Tomurcuk çiçeğin alt kısmına 2, 3 cm ince pamuk sarıp üzerine krepon kağıdı sarılır.(Pamuğun ince ve düzgün olması gerekir)
- Krepon kağıdı verev tutulmaz.

Şekil No 196: Çiçeğin altına krepon kağıdının sarılması

- Hazırlanan ikinci papatya yeşil yaprak ana tele ilave edilerek sıkıca bağlanıp telin fazlalığı verev olarak kesilir.
- İp ile bağlanan ikinci dal tekrar pamuk ile aynı kalınlıkta sarılıp üzeri krepon kağıdı ile sarılır.

Şekil No 197: İkinci Çiçeğin Bağlanması

- Bu işlemi dal istenilen şekle ve uzunluğa gelene kadar tekrar edilir.

Şekil No 198: Çiçeğin Bitmiş Hali

- Çiçek farklı şekillerde tanzim yapılarak farklı yerlerde kullanılabilir.
- 2.6.2.9.3.Davul Derisi Çiçek Örnekleri

Şekil No 199: Davul Derisi Çiçek Örneği-1

Şekil No 200: Davul Derisi Çiçek Örneği-2

Şekil No 201: Davul Derisi Çiçek Örneği-3

2.6.2.10.Davul Derisi Abajur Hakkında Genel Bilgi

Abajur, genellikle koni biçiminde kâğıt, maden, kumaş, deri, porselen, cam vb. malzemelerden yapılmış; ışığı kırmak, yumuşatmak, bir noktaya yönleltmek, gözü yormamak için lambaya takılan yansıtıcıdır (MEB, 2011: 3).

Abajur yapımında dikerek kaplama, sararak kaplama, yapıştırarak kaplama veya örerek kaplama teknikleri kullanılmaktadır.

2.6.2.10.1. Davul Derisi Abajur Çeşitleri

Davul derisi abajurlar kullanım yerlerine göre ve görünüşlerine göre olmak üzere iki grupta toplanırlar.

- **Kullanım yerlerine göre**

Salon abajuru,

Yatak odası,

Oturma odası,

Banyo ve bahçe abajurları

- **Görünüşlerine göre**

Tavan abajuru,

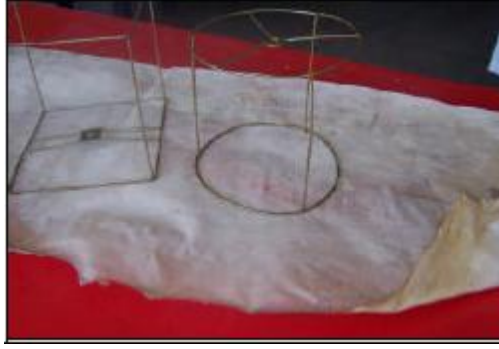
Ayaklı abajur,

Masa abajuru,

Duvar abajurudur.

2.6.2.10.2.Davul Derisi Abajur Yapım Aşamaları

- Deri abajur tasarımı yapılır.
- Modelinize uygun bir abajur iskeleti hazırlanır.

Şekil No 202: Abajur İskeleti

- Abajur teliniz galvanizli değil ise tel yağlı boya ile boyanır.

Şekil No 203: Abajur Telinin Boyanması

- Abajur telinizin her bir parçası için ayrı kalıp çıkarılır.
- Orta kalınlıkta davul derisi seçilir.
- Davul derisinin arka yüzeyi temizlenir.
- Kalıbı kuru derinin arka yüzeyine uygulanır.
- Kalıba göre deri kesilir.
- Küvete su koyarak deriyi ıslatılır
- Deri üzerine iğne iplik yardımı ile büzgü alınır.

Şekil No 204: Büzgünün Alınması

- Deri iskeletin üzerine gerilir.

Şekil No 205: Derinin İskeletin Üzerine Gerilmesi

- Deri nemli iken iskeletin yapışacak yerine ve derinin yapışacak yerine yapıştırıcı sürerek derinin düzgün şekilde gerilmesini sağlar.
- Germe sırasında büzgü aralıklarının eşit olmasına dikkat edilir.
- Derinin birleşim noktası çeşitli iplikler, boncuklarla veya süslerle temizlenir.
- İsteğe göre deri renklendirilebilir.
- Tasarıma uygun süsleme gereçleri seçerek abajurun üstüne yerleştirilir.
- Abajur ayak üzerine oturtulur.
- Hazırlanan ayak üzerine abajur yerleştirilir.

Şekil No 206: Davul Derisi Abajurun Ayak Üzerine Oturtulması

- Yapılan abajur sprej vernik sıkılarak parlatılır.

2.6.2.10.3.Davul Derisi Abajur Örnekleri

Şekil No 207: Davul Derisi Abajur Örneği-1

Şekil No 208: Davul Derisi Abajur Örneği-2

Şekil No 209: Davul Derisi Abajur Örneği-3

2.6.2.11.Davul Derisi Pano Hakkında Genel Bilgi

Davul derisinden pano yapımında deriyi, boyayarak ya da şekillendirerek kullanabilirsiniz.

Davul derisi kuru iken şekil verilemez; tabaka hâlinde serttir. Şekil vermek için yumuşatılır. Davul derisinin tamamı ıslatılıp, ihtiyaç fazlası kısmı tekrar kurutulduğu zaman bağlama tekniği dışındaki diğer tekniklerde iyi sonuç vermez. Bu nedenle kullanacağımız kadar davul derisi ıslatılmalıdır.

Deriyi ıslatmak için gerekli miktarı kesilerek küvet içindeki soğuk suya bastırılır. Derinin ince ya da kalınlığına göre yumuşama süresi değişir. Yumuşaklığa elle kontrol edilerek karar verilir. Islatılan deri yıpratılmadan fazla suları iki el arasında sıkılarak alınır. Derinin yumuşama süresi yaklaşık 10 – 20 dakikadır. Yumuşayan deri kumaşa benzer ve istenilen şekil rahatlıkla verilebilir.

Deri boyanarak kullanılmak isteniyorsa üzerine desen çizilip ya da özgün şekilde boyanarak kullanılabilir. Davul derisi üzerine genelde minyatür, hat gibi geleneksel Türk el sanatları motifleri çalışılmaktadır (MEB, 2011: 3-5).

2.6.2.11.1.Davul Derisi Pano Yapım Aşamaları

- İnce ve temiz bir davul derisi seçilir.
- Davul derisinin ters yüzü kuru iken sıfır numara zımpara kağıdı ile zımparalanarak temizlenir.
- Soğuk su dolu küvete temizlenen deri batırılarak yumuşatılır.
- Deri yıpratmadan sıkarak masanın üzerine alınır.
- Derinin yumuşaklığı kontrol edilerek tekrar ıslatılır.
- Boncuk derinin kenarına yerleştirilerek boncuk görülmeyecek şekilde sağlam bir iple bağlanır.

Şekil No 210: Boncuğun Bağlanması

- Bu işlem salkım şekli alana kadar tekrarlanır.
- Boncuğun bağlandığı ip görünmez ve boncukların aralarında boşluk bırakılmaz!

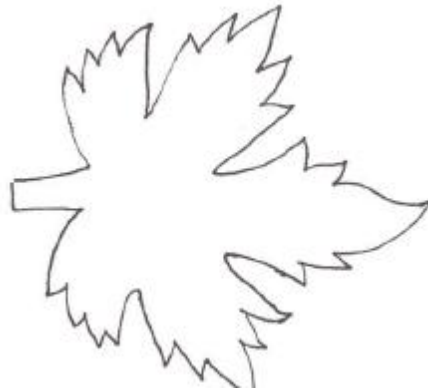
Şekil No 211: Salkım Şeklinin Oluşturulması

- Salkımlar kenarlarından kesilerek çıkartılır.

Şekil No 212: Salkımların Kesilmesi

- Farklı büyüklükte salkımlar yapılır.
- Bağlanan üzümler kurumaya bırakılır.
- Hazır yaprak kalıbı parşömen kâğıdına çizilir.

Şekil No 213: Asma Yapağı Kalıbı

- Çizilen parşömen kâğıdı kartona yapıştırılır.
- Çizginin üzerinden nakış makası ile kesilir.
- Yaprakları yapmak için açık renkli, ince ve temiz deri seçilir.
- Deri yıpratılmadan arka kısmı temizlenir.
- Yapraklar derinin arka yüzüne çizilerek nakış makası ile kesilir.

Şekil No 214: Yaprakların Kesilmesi

- Kalem izi varsa silgi ile yaprakların arka kısımları temizlenir.
- 0.04, 0.06, 0.16 ve 0.17' nolu boyayı sıcak su ile açılır.
- Boyaları ayrı şişelerde ve az su ile açılır.
- 0.04' nolu boya içerisine 0.05' nolu boyadan az miktarda koyulur.
- Yapraklara ıslatma banyosu yapılır.
- Lekeleme tekniği ile yapraklar boyanır.
- Kırmızı ve sarı az kullanılır.
- Parmak uçlarıyla boya yedirilir.
- Gerekirse su ile deri tekrar ıslatılır.

Şekil No 215: Yaprakların Boyanması

- Boyanan yapraklar kurutma kağıdının üzerine alınarak kurutulur.

Şekil No 216: Yaprakların Kurutulması

- Üzümler su dolu küvette ıslatılır.
- Derinin renk özelliği bozulmadan üzüm açık veya koyu tonlarda boyanır.

Şekil No 217: Üzümlerin Boyanması

- Üzümler kurumaya bırakılır.

Şekil No 218: Üzümlerin Kurutulması

- Yaprak boyuma ve damar şekline uygun cendere kalıbı seçilir.
- Yapraklar düz yüzü içe gelecek şekilde katlanır.

Şekil No 219: Yaprakların Katlanması

- Kalıbın alt kısmı ısıtılarak yapraklar iç kısmına yerleştirilir ve kalıp kapatılır.
- Yaprakların orta çizgisi kaydırılmamaya özen gösterilir.

Şekil No 220: Yaprakların Kalıba Yerleştirilmesi

- Kalıp cenderede sıkıştırılır.

Şekil No 221: Kalıbın Cenderede Sıkıştırılması

- Anten teli ateşte yakılıp soğuk suya atılır.

Şekil No 222: Anten Telinin Yakılması

- Tel 10 cm.den tel makası ile kesilir.

- Krepon kâğıdı 4mm.'den kesilerek, yukarıdan aşağıya doğru 3-4 kat sarılır.
- Krepon kağıdı üst üste getirilmemeye dikkat edilir ve bitiminde yapıştırılır.
- Sarılan tel yaprağın arkasına yapıştırılır.
- Yaprığın alt ucundan krepon kağıdı ile tekrar sarılarak temizlenir.

Şekil No 223: Yaprığın Telle Birleştirilmesi

- Panonun alt zeminini hazırlamak için mukavva 35x35 ölçülerinde kesilir.
- Mukavva ince sünger ile kaplanır.
- 38x 38 ölçülerinde çuval kumaş kesilir.
- Mukavva çuvalla kaplanır.
- Yapıştırıcı sadece mukavvanın arka tarafına sürülür.
- Kaplama tahtası 1cm.'den çizilir.

Şekil No 224: Kaplama Tahtasının Çizilmesi

- Kaplama tahtası kesim sırasında kırılmaması için ıslatılır.

- Kaplama tahtası çizilen yerlerden kesilir.
- Kaplama tahtası bir alt bir üst tekniği ile dokunur.
- Dokuma Sırasında uçta kalan kısımlar kaymaması için yapıştırılır.

Şekil No 225: Kaplama Tahtasının Dokunması

- Kaplama dokuma sepet şeklinde kesilir.
- Kesilen uçlar çıkmaması için yapıştırılır.
- Kaplama çuval kaplı zemine sepet şekli verilerek yapıştırılır.

Şekil No 226: Sepet Şeklinin Verilmesi

- Kenarlara ağırlık bırakılarak kurutulur.
- Panonun alt ve üst kısımlarına 2cm aralıklarla çarklı zımba veya biz yardımı ile delikler açılır.
- Panonun sağ ve solundan 1'er cm. artacak şekilde tahta, oklava vb. materyal hazırlanır.

- Delikler ile tahta çubuk sıırım veya seçilen herhangi bir iple sarılarak tutturulur.
- İnce üzüm dalları seçilip kısa dalla üzerine yapraklar ikişerli veya üçerli oturtulur.

Şekil No 227: Yaprakların Dallanması

- Yapıştırıcı ile üzümler hazırlanan sepetin üzerine tanzim edilir.
- Üzerine ağırlık bırakılarak kurutulması sağlanır.
- Sprey vernik ile parlatılır.

Şekil No 228: Üzümlü Pano

2.6.2.11.2. Davul Derisi Pano Örnekleri

Şekil No 229: Davul Derisi Üzerine Tezhip Örneği

Şekil No 230: Davul Derisinden Papatyalı Pano Örneği

Şekil No 231: Davul Derisinden Gelincikli Pano Örneği

2.6.2.12. Metal Çiçek Yapımı Hakkında Genel Bilgi

Metal çiçekler, dekoratif çiçekler grubuna girer. Ev ve mekân süslemelerde kullanılır. Dekoratif çiçek yapımında, tabiden kopya çiçekler gibi çiçeğin gerçeğinin boyutuna, rengine, tohum şekline, hatta tanzim şekline bağlı kalınmaz. Zevke, yapılacak malzemeye ve süslenecek mekâna göre değişiklikler yapılabilir.

Metal çiçekler; bakır, pirinç, alüminyum levhalardan yapılır. Tanzim kaplarına yerleştirilebileceği gibi çeşitli pano ve tabaklara da tanzim edilebilir (MEB, 2009: 3).

2.6.2.12.1.Metal Çiçek Yapımında Kullanılan Levhalar

Metal çiçeğin yapımında alüminyum, pirinç ve bakır levha çeşitleri kullanılır.

Şekil No 232: Aliminyum, Pirinç Ve Bakır Levha

2.6.2.12.2.Metal Çiçek Yapımın Aşamaları

- Yapılacak çiçeğin kalıpları parşömene çizilir.
- Parşömene çizilen kalıplar kartona yapıştırılır.
- Kartona yapıştırılan kalıplar nakış makası ile çizgilerin üzerinden düzgün şekilde kesilir.
- Kalıpların üzerine kaç adet kesileceği yazılır.
- Kesilen kalıplar boylarına göre dizilerek, metal levhaya uygulanacak hale getirilir.
- Kaol şişesi çalkalanarak pamuğa dökülür.(Kaol bulunmadığı takdirde gümüş veya herhangi bir sıvı krem mutfak temizleyicisi de kullanılabilir.)
- Pamuk metal üzerine yuvarlak halkalar çizerek, bastırarak temizlenir.

Şekil No 233: Levhanın Temizlenmesi

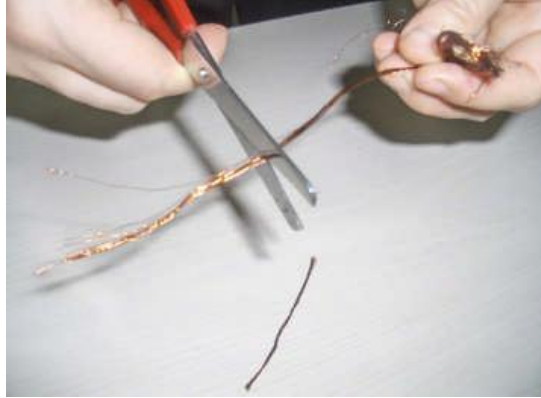
- Temizlenen levhaların üzerinde hiç kalıntı kalmaması için kağıt havlu ile bastırılarak parlatılır.
- Çıkarılan kalıplar levhalara ekonomik şekilde yerleştirilir.
- Taç yapraklar bakır levhaya yeşil yapraklar ise pirinç levhaya uygulanabilir.

Şekil No 234: Kalıpların Levhaya Çizilmesi

- Kalıpların kenarlarından yazmayan bir tükenmez kalemle çizilir.
- Üzerine kalıp çizilmiş olan levhalar çizgilerinin üzerinden küçük makasla kesilir.
- Kesilen kalıplar üzerinde yazan numaralarına göre gruplandırılır.
- Anten teli ateşte ısıtılır ve soğuk suya atılarak soğuklanır.
- Tel sudan çıkarılarak kurutulur.

- Teller yapılacak çiçeğin dal ve uzunluğuna göre kesilir.

Şekil No 235: Tellerin Kesilmesi

- Katları ayrılarak teller düzeltilir.
- Kullanılacağı yerin gerektirdiği kalınlığa uygun sayıda teller bir araya getirilir.
- Krepon kâğıdı, katlı haliyle sarılacak telin veya sapın kalınlık ve inceliğine uygun bir ende kesilir.

Şekil No 236: Kreponun Kesilmesi

- Sağ elin baş ve işaret parmağı arasında bulunan kâğıt şeridin ucunu, telin üst ucuna ve işaret parmağı ile tel arasına gelmek üzerine yerleştirilir.

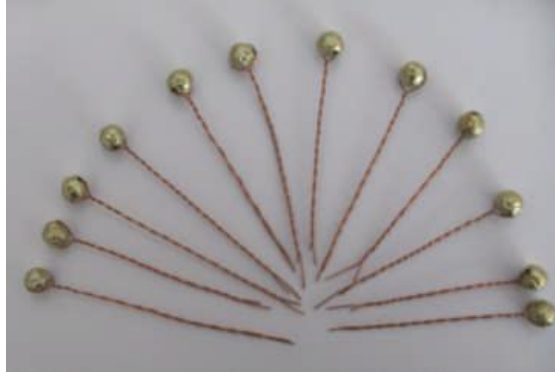
Şekil No 237: Kreponun Yapıştırılması

- Krepon kâğıdı tele verev şekilde sarılır.
- Krepon kâğıdının bitiş ve başlangıç kısımları yapıştırılır.
- Atatürk çiçeği tohumu için tel ve boncuk hazırlanır.

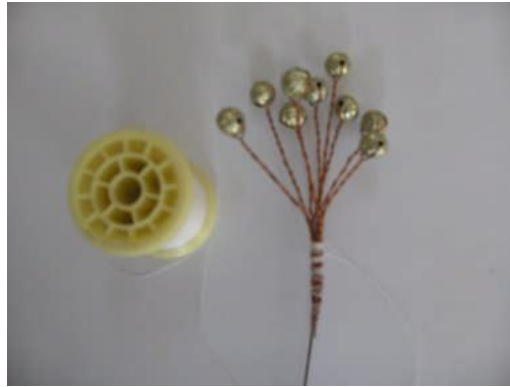
Şekil No 238: Tohum Malzemeleri

- Teller 10-12 cm. uzunluğunda kesilir.
- Boncuklar tellerden geçirilerek kıvrılır.
- Her çiçek için 6-7 tohum hazırlanır.

Şekil No 239: Tohumlar

- 6-7 adet tohum bir araya getirilerek nakış makarası ile sıkıca bağlanır.

Şekil No 240: Tohumların Gruplanması

- İplik sarılan yerin üzerine krepon kâğıdının başlangıç ve bitiş yeri yapıştırılarak sarılır.

Şekil No 241: Tohumlara Krepon Kâğıdının Sarılması

- Ütü ısıtılarak ıslak pamuk üzerinde ısısı kontrol edilir.
- Madeni yapraklar yaprağın şekline göre ütülenir.
- Metal yapraklar pensle ateşe tutularak yakılır.

Şekil No 242: Ateşe Tutulmuş Bakır

- Yaprak büyüklüğüne uygun kalıp seçilir.
- Yaprak kaymaması için kalıba yerleştirirken ikiye katlanır.

Şekil No 243: Kaymaması İçin Orta Nokta Oluşturulması

- Kalıbın içine yaprağın yüzü gelecek şekilde yerleştirilir.

Şekil No 244: Cendere Kalıbına Yerleştirme

- Kalıbın üst kısmı kapatılır.

Şekil No 245: Kalıbın Cenderede Sıkıştırılması

- Cendere kalıbı çevrilerek bastırılır.
- Ütülen yaprak pensle tutulup kaldırılır.
- Tel yapıştırılacak yapraklar ayrılır.
- Tohum etrafına yapıştırıcı sürerek en küçük boy taç yaprakları teker teker yerleştirilir, nakış makarası ile bağlanır.

Şekil No 246: Yaprığı Tohum Kenarına Alma

- İkinci boylar yapıştırılarak bağlanır.

Şekil No 247: Makara İle Bağlama

- Üçüncü boylar yapıştırılarak bağlanır.

Şekil No 248: Üçüncü Boy Taç Yaprakın Bağlanması

- Dördüncü boy taç yapraklar yapıştırılarak bağlanır.

Şekil No 249: Taç Yaprakların Toplanmış Durumu

- Çanak yaprak yapıştırarak bağlanır.
- Krepon kağıdı sarılmış tele yapıştırıcı sürülür.
- Teli yaprağın arkasına ve tam ortasına, üst kısmında yaprak boyunun 1/3 kadar bir boşluk bırakarak yapıştırılır.

Şekil No 250: Tel Yapıştırılmış Yaprığın Önden Görünüşü

- Yaprak dibinden tel yaprağa nakış makarası ile sarılarak sağlamlaştırılır.
- Üzerine bir kat daha krepon kâğıdı sarılarak temizlenir.

Şekil No 251: Yaprığın Önden Görünüşü

- Yeşil yapraklar modelin doğal haline uygun olarak bağlanır, üzerine krepon kağıdı sarılır.
- Bütün boylar bağlanarak dallamaya hazır hale getirilir.
- Dal için uygun ölçüde kalın tel kesilir.
- Bir kâseye su koyularak parmak ıslatılır.
- Tel çiçeğe bağlanarak çiçeğin dibinden başka bir çiçek veya yaprak eklenecek yere kadar pamuk sarılarak dal kalınlaştırılır.

Şekil No 252: Dalın Pamuk Sarılarak Kalınlaştırılması

- Krepon kâğıdı dalın kalınlığına göre kesilir.
- Başlangıç yerine yapıştırıcı sürülerek pamuğun üzerine sarılır.

Şekil No 253: Çiçeğin Dibine Kreponun Sarılması

- Yaprak veya ilave dal bağlanarak eklenir.
- Üzerine pamuk ve krepon sarılır.

Şekil No 254: Yaprığın Bağlanması

- Bağlanan yerin altında kalan fazlalıklar verev kesilir.
- Dal kalınlığını muhafaza etmek için bir sonraki eklemeye kadar pamuk ve krepon sarılır.
- Sırayla ikinci, üçüncü çiçek ve yaprak eklenir.

Şekil No 255: Yaprakların Bağlanmış Hali

Şekil No 256: Yapraklı Bir Dal

- Dala yaprak veya başka bir dal bir ilave edilmeyecekse tabiattaki kalınlığına dikkat edilerek aşağıya kadar pamuk sarılır.
- Krepon kağıdı sarılarak tamamlanır.
- Dalların üzerine sulandırılmış tutkal fırçayla sürülür.
- İstenirse dalların üzerine metale uyum sağlaması bakımından sarı veya bakır yaldız sürülür.
- Tanzim kabı hazırlanır.
- Tanzim kabının dip kısmına yapıştırıcı sürerek köpük yapıştırılır.
- Tanzim edilecek metal çiçekler ve yardımcı dallar hazırlanır.
- Çiçeklerin aralarına yardımcı dallar yerleştirilir.
- Çiçek yaprak ve dallar düzeltilerek tanzim bitirilir.

Şekil No 257: Tanzimin Bitirilişi

2.6.2.12.3.Metal Çiçek Örnekleri

Şekil No 258: Metal Çiçek Örneği-1

Şekil No 259: Metal Çiçek Örneği-2

Şekil No 260: Metal Çiçek Örneği-3

2.6.2.13.Deri Çiçek Yapımı Hakkında Genel Bilgi

Deri çiçek yapma modülü 16 ders saatinden oluşmaktadır. Modül henüz yazılmamış olduğu için araştırmada farklı kaynaklar kullanılmıştır.

Deri çiçek yapımında genellikle renkli, ince, arkası tıraşlanmış, renkli süetler, lame ve doreler kullanılır.

Arkası muntazam tıraşlanmış ince renkli derilerden; yaka çiçekleri, buketler, dekoratif tanzim çiçekleri, duvar panoları yapılabilir. Deri çiçek yapımında, artık deri parçalarından yararlanılır. Deri çiçeklerin yeşil yapraklarından, yapraklık kumaş kullanılabilir. Süet, deri, lame, dore birbirine karıştırılarak da deri çiçek yapılabilir.

İnce deriler tersinden jelatin kola ile sertleştirilerek kullanılabilir. Jelatinle sertleştirme deriye; yumuşaklık verir, kenarı atmaz, çiçeğin taç yaprakları ütülendiğinde, verilen şeklin kalıcı olmasını, yeşil yaprakların da ütüsünün kolay bozulmamasını sağlar.

Bütün yapma çiçeklerde olduğu gibi çiçek kalıpları derinin tersinden ince uçlu kalemle deriye çizilir ve ince uçlu makas yardımıyla kesilir.

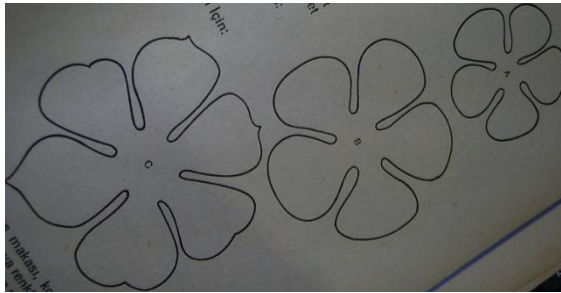
Derinin ön ve arka yüzünden çiçek ütülerıyla muntazam ütü yapılabilir. Kullanılan ütüler normal sıcaklıkta olmalıdır. Sıcak ütüyle yüzünden ütülen deride beyaz benekler oluşur, derinin yüzü kalkar veya yanar. Eğer sıcaklığı az ise çiçeğin ütüsü çabuk bozulur.

Derinin kenarlarında kesilen yerlerin beyaz olarak kalmaması için ütülen taç yapraklarının kenarları pensle tutularak fazla ateşe yaklaştırmadan hafifçe rengi değişene kadar yakılır veya keçeli kalemle boyanabilir.

Çiçek bittiğinde kaba bir görüntünün olmaması için yapma çiçekte kullanılan derinin tersi mutlaka tıraşlanmış, ince ve yumuşak olmalıdır(Belge, 1987: 7-9).

2.6.2.13.1. Deri Çiçek Yapım Aşamaları

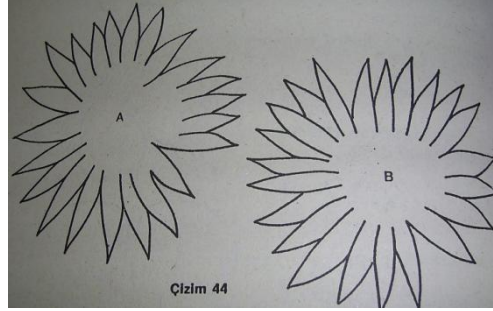
- Anemonun taç yaprakları istenilen sayıda tükenmez kalemle derinin tersine çizilir.

Şekil No 261: Anemon Çiçeği Taç Yapağı Kalıpları

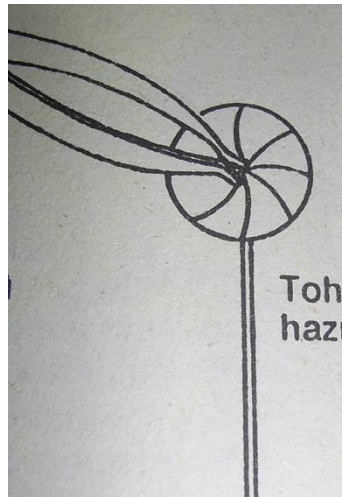
- Kurşunkalem izleri görünmeyecek kadar ince uçlu nakış maskı ile kesilir.

- Kesilen kalıpların ortası çitlatılır.
- Yapraklık deriden istenilen sayıda çanak yaprakları ile yeşil yaprakları çizilir.

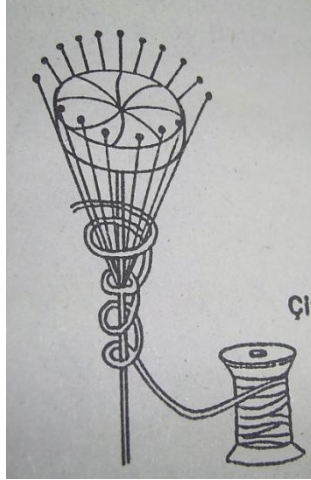
Şekil No 262: Anemon Çiçeği Çanak Yapağı Kalıpları

- Çanak yaprakların ortaları çitlatılır.
- 20 cm. uzunluğunda kesilen Leton tele krepon kâğıdı sarılır.
- Telin ucu çengel yapılır.
- Seramik hamurundan bir nohut büyüklüğünde alınarak telin çengeli ucuna tutturulur.
- Elle üstü hafif bastırılır.
- Çiçek pensiyle hamurun üstünden sıkıştırarak ince çizgi görünümünde şekillendirilir.

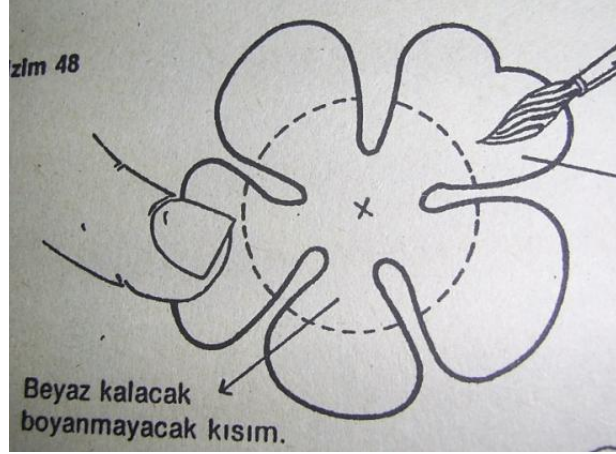
Şekil No 263: Tohum Hazırlanışı

- Tohum kurumaya bırakılır.
- Kuruyan tohum siyah çini mürekkebi ile boyanıp kurutulur.
- Çini mürekkebi kuruyan tohumların etrafına lif bağlanır.

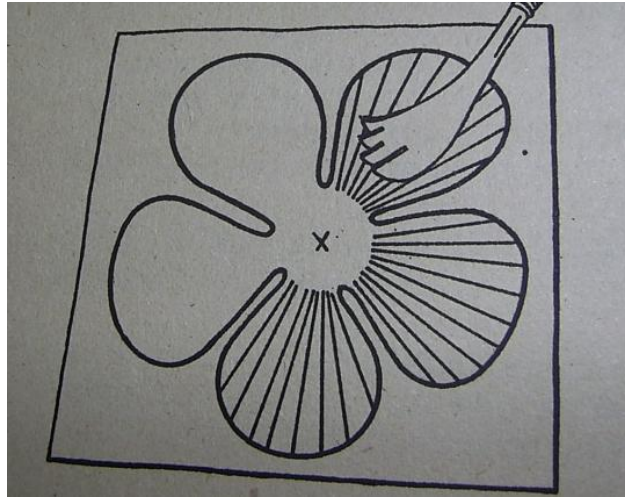
Şekil No 264: Tohumların Etrafına Liflerin Bağlanması

- Lifin ucu, sulandırılmış formika tutkalı veya sulu zamka batırılıp irmiklenir. İrmikleri de siyaha boyanır.
- Tohumun Etrafına lif yerine siyah hazır tohum da bağlanabilir.
- 0,28, Mor boyaya 0,29 mavi 0,17 kırmızı renkler katılarak mor tonlar elde edilebilir. Boyanın rengi bir ton açık, bir ton koyu yapılabilir.
- Taç yapraklar alkolde ıslatılır. İstenilen renk boya fırçayla taç yaprağın kenarına sürülür. Parmakla boya yedirilir. Lekeleme tekniği ile taç yaprağın ortası beyaz kalacak şekilde boyanır.

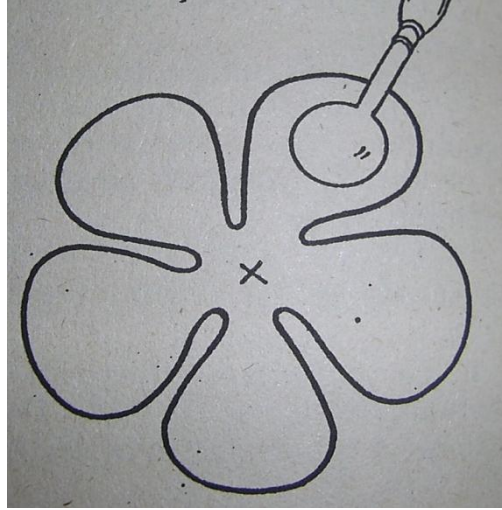
Şekil No 265: Boyanmayacak Kısım

- İstenirse daldırma tekniğiyle de boyama yapılabilir.
- Kurutma kağıdının üzerinde kurumaya bırakılır.
- Kalın bir karton üzerinde ortadan dışa doğru keçiayağı ütüsü ile ütü yapılır.

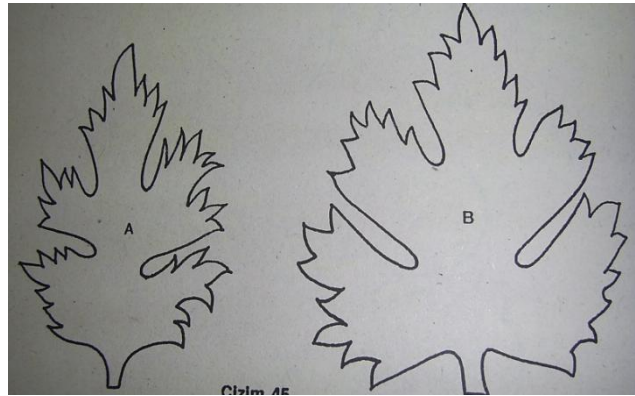
Şekil No 266: Bıçak Ütüsünün Yapılması

- Taç yaprağın kenarlarına ve ortasına top ütüsü basılır.

Şekil No 267: Top Ütüsünün Yapılması

- Küçük çiçek için I. ve II. boyunu birbirinin içine koyup yapıştırıcı sürülür. Ortasına hazırlanan tohuma yapıştırıcı sürülür.
- I. boy çanak yaprağı burun ütüsü ile ütülenir.
- Ortasına top ütüsü basılır.
- Taç yaprağın altına takıp yapıştırılır.
- Kibrit çöpü kalınlığında 3-4 cm. uzunluğunda dallanır.
- II. Çanağa yapıştırıcı sürülüp büzdürülerek tutturulur.

Şekil No 268: Yeşil Yaprak Kalıpları

- Yeşil yapraklar katlanarak orta damarları bulunur.
- Yeşil yapraklar cenderelenir.

- Arkasına yeşil krepon kağıdı sarılan tele yapıştırıcı sürülür.
- Yaprak dibine krepon kağıdı sarıp 1 cm. sap bırakarak dala bağlanır.
- Yaprakları dala sarmal tutturularak tanzim yapılır.

Şekil No 269: Anemon Çiçeğinin Bitmiş Hali

2.6.2.13.2.Deri Çiçek Örnekleri

Şekil No 270: On Bir Ay Çiçeği Örneği

Şekil No 271: Edelwals Çiçeği Örneği

Şekil No 272: Deri Gül Örneği

2.6.2.14.Canlı Çiçek Tanzimi Hakkında Genel Bilgi

Çiçekler, insanların yaratılışları ile birlikte doğan sevgi ve süs kaynağıdır. Çiçekler zengin renk, çeşitli koku ve duruşları ile insanları büyülemiştir. Atalarımız çiçekleri sevmişler, koklamışlar; mevsimine göre bahçelerinde yetiştirip üretmişler, kaplarda, vazolarda odalarını süslemişlerdir.

Canlı çiçek ve tanzimleri; insanların ev, bahçe ve balkonlarını süslemek, sevgilerini ifade etmek için doğum, düğün, ölüm ve özel günlerde birbirlerine sundukları tasarlanmış bitkilerdir.

Mısır'da MÖ 2028–2000 yılları arasında mezarlar, kâseler içinde toplu hâlde bulunan buket şeklindeki çiçek resimleri ile süslenmiştir. Müzelerde Mısırlılara ait cam, bronz ve seramik kapların bazılarının içinde çiçek takaçlarına rastlanmıştır.

Yunanistan'da MÖ 600–146 yılları arasında ise çiçek düzenleme alanında en büyük gelişme olmuştur. Yunan Çağına rastlayan bu dönemde çiçek düzenlemesine ağırlık verilmiştir. Bu çağda dinsel törenlerde çiçekler başa çelenk olarak takılmış, çiçekler ya çelenk şeklinde ya da sepet içinde kullanılmıştır.

Romalılar, MÖ 28, MS 325 yılları arasında savaşçı askerler olduklarından sanata olan katkıları da azdır. Yunanlıların etkisi altında kalmışlar, Roma çağında süs hevenklerini dekoratif motif olarak kullanmışlardır (MEB, 2011: 3).

Bizans'ta ise MS 325–660 yılları arasında tapınaklar çiçeklerle süslenmiştir. Çiçek demetlerinin ve süs hevenklerinin yapraklarının yapımında konik ve spiral şekiller kullanılmıştır. Bizanslıların çiçek düzenleme zevki kilise duvarlarındaki mozaiklerden anlaşılmaktadır.

İran'da MS 1300–1700 yılları arasında Kaşmir'deki Moğol Bahçeleri, İranlıların bahçe ve çiçekleri çok sevdiklerini gösterir. 14. yüzyıl başlarında İran sanatında, Doğu stilinde vazolar içinde çiçek düzenlemelerinin başladığı görülür.

Rönesans'ta MS 1400–1600 yılları arasında sanatta ilerleme devri, etkisini çiçek düzenlemede de göstermiştir. Alçak boylu kâse ve sepetlerde çeşitli çiçeklerle dengeli buketler oluşturulmuştur.

Hollanda'da MS 1550–1700 yılları arasında çiçekler resimlere fon olarak kullanılmaktan çıkmış, ana unsur hâline gelmiştir. Bu çağın genel karakteristik özelliği çiçeklerin zarif buketler hâlinde düzenlenmesi, zengin renklerin kullanılmasına karşın, uygun bir ton yaratılmış; kuş kafesi, yumurtalar ve meyveler buketlerle birlikte kullanılmaya başlamıştır.

MS 1762–1830 yılları arasında klasik çağın canlanmasıyla Avrupa ve Amerika sanatı bu çağın etkisi altına girmiştir. Süs hevenkleri bu çağda daha zarif bir şekilde yapılmıştır. Çiçek ve yapraklarla yapılan çelenkler ise eski Roma ve Yunanistan dönemindeki önemini yeniden kazanmıştır.

Amerika'da 20. yy. da bahçecilik kulüplerinin bahçıvanlıkla ilgili olarak düzenledikleri çiçek gösterilerinde sanatsal çiçek düzenlemeleri yapılmaya başlandı. Daha sonra çiçek düzenleme sanatında geometrik düzenleme şekli kuruldu. Amerikalılar, Japonlardan çizgi ilkesini, asimetrik dengeyi, doğa hayranlığını, iyi bir oran kazanmak için çiçek gövdelerinin kaplara göre ölçülerini öğrendiler. Batılılar, buna toplu çiçek kümelenmelerini ve süsleyici deseni ekleyerek daha gösterişli düzenlemeler oluşturdular. Amerika, Japon çiçek düzeni (ikebana) ile Avrupa'nın küme buket tipini birleştirerek geometrik formu geliştirdi (MEB, 2011: 4).

2.6.2.14.1.Çiçek Yerleştirmede Temel Bilgiler

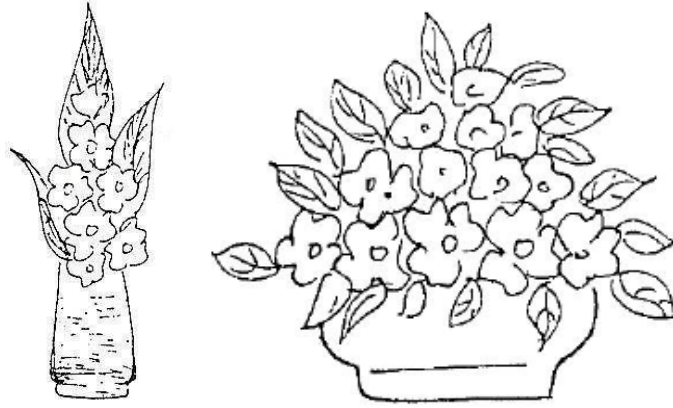
Bugün evleri çiçek ile süslemek günlük ihtiyaçlar arasında yer aldığından bu işi zevkli ve sanata uygun yapmanın yollarını bilmek gereklidir. O hâlde, temel bilgilere sahip olduktan sonra yine zevk ve imkânlarla göre yaratıcılık da kullanılarak bazı değişiklikler yapıp yeni desenler oluşturulabilir.

Çiçek yerleştirmede dikkat edilecek temel kurallar şunlardır.

2.6.2.14.1.1.Oranlar

Oran, bütün kısımların ölçü yönünden ilişkileridir. Çiçek yerleştirmede önemli oran, çiçek kabı ile çiçeklerin birbiriyle ölçü yönünden dengesidir. Çiçek kabı, göz estetiğine hitap etmesi bakımından yerleştirilecek çiçeklerin ölçüsüne uygun seçilmelidir.

Uzun vazo kullanılırsa ortalama ölçü, kullanılan çiçek uzunluğunun vazo uzunluğundan 1, 1/5 veya 2 katı fazla olmalıdır.

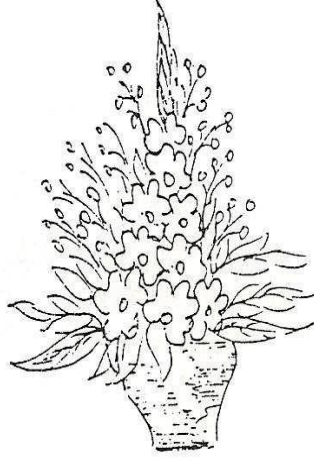
Şekil No 273: Oranlar

Kısa kaplar için ortalama ölçünün çiçek saplarının kap genişliğinden 1, 1/2 veya 2 katı fazla uzunlukta veya kabın genişlik ölçüsünde olması gerekir.

2.6.2.14.1.2.Denge

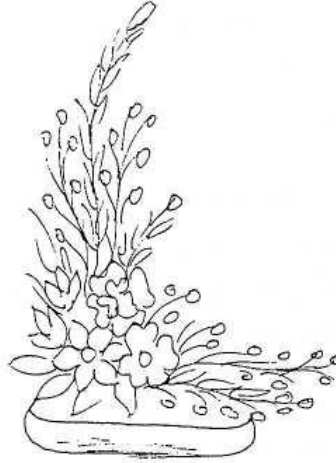
Çiçek yerleştirmede denge, merkez etrafında toplanan grupların şekil bakımından dengesidir. İki taraf dengeli olduğu takdirde yerleştirme denge yönünden iyi ayarlanmış olur. Çiçek yerleştirmede iki türlü denge esas alınır.

- **Simetrik Denge**, merkezden itibaren iki yarım kısmın birbiriyle aynı olmasıdır. Çiçek yerleştirmede çok tutulan bir tarzdır.

Şekil No 274: Simetrik Denge

- **Asimetrik Denge**, merkezden itibaren iki ayrı kısmının birbirinden tamamen ayrı olmasıdır. Simetrik dengeye göre daha az kullanılır. Asimetrik yerleştirmede çok deneme yapmak gerekir. Modern tasarımlar için uygundur.

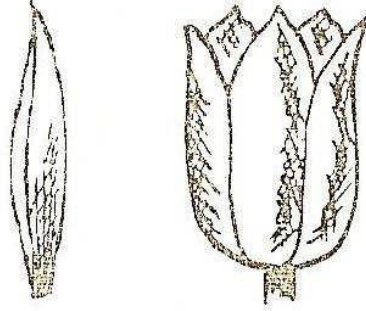

Şekil No 275: Asimetrik Denge

2.6.2.14.1.3. Desen

Tanzim kabına çiçek ve yapraklar beraber yerleştirildikleri zaman, birbirlerini şekil ve renk bakımından etkiler. Uzun kesilmiş yapraklar tek başlı çiçeklerle

yerleştirilirlerse desen daha ilgi çekici olur. Çok kez bitkilerin yaprakları (yapı, renk ve şekil bakımından), çiçekleri ile kontrast teşkil eder. Eğer yerleştirme için seçilen çiçeğin yaprakları bu özellikte değilse istenilen özellikte diğer bir bitki yaprağı seçmek gerekir.

Şekil No 276: Desen

Desende kullanılacak materyalin seçiminden sonra esas olan yerleştirmede kullanılacak hatları tespit etmektir. Bu tespiti yapmadan önce hatları tanımak gereklidir.

- **Dik Hat;** yükseklik anlatır, dramatik ve artistiktir. Bu hattın uzunluğunu tespit ederken kaba olan oranını daima düşünmek gerekir. Yerleştirilmiş çiçeğin nerede ve nasıl kullanılacağı kişinin zevkine göre değişir.
- **Yatay hat;** istirahat, sükûnet ve barışı anlatır.
- **Çapraz hat** hareket anlatır, sarsıntılıdır. Zevkli bir hat sayılmaz.
- **Eğri hat;** Meydana getirdiği eğriyle uyum anlatır. Nezaket, kuvvet ve büyük bir kudretin sembolüdür.
- **Zikzak hat;** asabiyeti anlatır, sarsıntılıdır. Zevkli bir hat sayılmaz.

Verilen bütün bu bilgilerle birlikte çiçek yerleştirmede çiçeği yerleştirenlerin desene kendi buluş ve zevklerini katmaları da gerekir. Verilen desenlerin sadece kopya edilmeleri çiçek yerleştirme tekniğini geliştirebilir. Fakat sanat açısından farklı bir çalışma için kişisel buluş ve zevkli ilaveler gerekir. Renklerin bizi yanıltacağını düşünerek deseni önce kara kalemle bir kâğıt üzerine çizmek gerekir. Bu aynı zamanda

desendeki hatların açık olarak görülmesine de yardım eder. Deseni çizerken orana, dengeye ve kullanılacak hatlara dikkat edilmelidir.

2.6.2.14.1.4.Yapı Uyumu

Çiçek yerleştirmede yapı uyumunun ayarlanması kolaydır. Çok kez yapı yönünden karşıt olan çiçekleri kullanmayı gerektirir. Yumuşak, tüylü, taç yapraklı çiçeklerle parlak ve düzgün yeşil yapraklar kullanılmalıdır. Eğer kullanılan çiçekler bu yapıda değilse çiçek oluşturulmasında gerekli kontrast sağlanmalıdır.

2.6.2.14.1.5. Renk Uyumu

İki veya daha fazla rengin bir amaca göre yan yana gelmesine uyum (armoni) denir. Renk uyumunu nasıl sağlayabiliriz? Yerleştirilecek çiçeklerde açık ve soluk renkli çiçekler desenin dış hatlarına, koyu ve parlak renkli çiçekler desenin orta ve aşağı kısımlarına yerleştirilmelidir. Yeşil yapraklar bazen farklı çiçek renklerini birbirinden ayırmak için kullanılır. Renk uyumunda, yerleştirilecek çiçeğin rengi ile yerleştirileceği fondaki renk, yapacağı kontrast bakımından önemlidir. Aynı renkte bir grup çiçek, ayrı renk bir grup çiçeğe göre daha çekici olur.

Şekil No 277: Çiçeklerden Oluşan Renk Yelpazesi

2.6.2.14.1.6.Vurgu Uyumu

Desenin ilgi toplayan hatlarıdır. Bunun mutlaka desenin ortasında olması gerekmez. Bu renk veya özel bir çiçek, eklenecek ilgi çekici bir materyal de olabilir. Bu şekilde göz kendiliğinden desenin o noktasına takılır.

2.6.2.14.1.7.Genel Uyum

Yerleştirilen çiçekte oran, desendeki denge, şekil, yapı ve renk uyumu, yerleştirildiği kap ve kullanılacağı yere uygunluğu bakımından uyumu ve beraberliğidir.

2.6.2.14.2.Çiçek Tanzim Şekilleri

Temel olarak tanzim şekilleri hat şeklinde (dikey, L, S, yarım ay, yatay) ve kütle şeklinde (üçgen, daire, oval, yelpaze) olmak üzere iki gruba ayrılır.

2.6.2.14.2.1.Hat Şeklinde Düzenlemeler

- **Dikey Tanzim;** düzenleme yüksektir. Çiçek ve yaprakların ağırlığı kabın ağzına en yakın gelecek şekilde verilir.

Şekil No 278: Dikey Tanzim

L şeklinde Tanzim; En çok kullanılan ve en kolay yapılabilen düzenleme şekillerinden biridir. Yüksek olan kenar, düzenlemenin yapıldığı kabın solunda veya sağında olabilir. Üst kısmına hafif çiçekler yerleştirilir. Ağırlık (ilgi merkezi) düşey hâlde hattın alt kısmına toplanır.

Şekil No 279: L Şeklinde Tanzim

- **S Şeklinde Tanzim** Zarif S eğrisi, kabın merkezinin çok üstünden başlayarak ağzının aşağısına kadar devam eder. Sallanan bir ritm hissi uyandırır. Ağırlık (ilgi merkezi), düzenlemenin orta kısmındadır.

Şekil No 280: S Şeklinde Tanzim

- **Yarım Ay Şeklinde Tanzim;** oval ve gösterişli kaplar için uygun bir düzenleme şeklidir. Ağırlık (ilgi merkezi) aşağı ve ortadadır.

Şekil No 281: Yarım Ay Şeklinde Tanzim

- **Yatay Tanzim;** yemek masası üzerindeki ayaklı kaplar için en uygun düzenleme şeklidir. Düzenleme, hatların kabın iki yanına uzatılmasıyla elde edilir. Ağırlık (ilgi merkezi) ortadadır.

Şekil No 282: Yatay Tanzim

2.6.2.14.2.2.Kütle Şeklinde Düzenlemeler

- **Üçgen Tanzim;** birçok düzenlemenin esasını oluşturan üçgen düzenlemede merkeze açılmış çiçekler yerleştirilir. Kenarlara doğru yaprak ve küçük çiçeklerle üçgen tamamlanır. Ağırlık (ilgi merkezi) aşağıdadır.

Şekil No 283: Üçgen Tanzim

- **Yuvarlak (Daire) Tanzim;** Düzenleme kavisli olarak yapılır. Ağırlık (ilgi merkezi) ortadadır. Hatlar ilgi merkezinden yukarıya, yanlara ve aşağıya doğru yayılarak daireyi tamamlar.

Şekil No 284: Yuvarlak Tanzim

- **Oval Tanzim** Ayaklı vazolarda kullanılması tercih edilir. Büyük çiçeklerle kuvvetli renkler ovalin aşağıdaki ağırlık merkezine yerleştirilir. Dış kenarlar, küçük ve açık renk çiçekler ve yapraklarla tamamlanır.

Şekil No 285: Oval Tanzim

- **Yelpaze Tanzim** Düzenleme yarım daire biçimindedir. Ağırlık (ilgi merkezi) aşağı ve ortadadır. Ağırlık merkezinden dışa doğru küçük çiçekler ve yapraklarla yelpaze şekli verilerek düzenleme tamamlanır.

Şekil No 286: Yelpaze Şeklinde Tanzim

2.6.2.14.3.Canlı Çiçek Tanzimi Yapım Aşamaları

- Tanzim şekli belirlenir.
- Oda ve su ısı derecesi ayarlanır.
- Çiçeklerin alt yaprakları temizlenir.

Şekil No 287: Alt Yaprakların Temizlenmesi

- Saplar kesilir.

Şekil No 288: Sapların Kesilmesi

- Yeşillikler veya yardımcı bitkiler hazırlanır.
- Tanzim kabına uygun çiçek takacı seçilip yerleştirilir.

Şekil No 289: Çiçek Takacı

- Çiçekler tasarıma uygun şekilde tanzim kabına yerleştirilir.

Şekil No 290: Tanzim Kabı

- Yeşillikler veya yardımcı gereçler yerleştirilir.
- Gerekirse zevke uygun tül, rafya, krepon vb. ürünlerle süsleyerek tanzim zenginleştirilebilir.
- Tanzim kabına oda sıcaklığında su koyularak tanzim tamamlanır.

Şekil No 291: Yelpaze Şeklindeki Tanzimin Tamamlanışı

2.7.İlgili Araştırmalar

Erdal (2004), tarafından yapılan araştırmanın amacı, Gazi Üniversitesi, Mesleki Eğitim Fakültesi, El Sanatları Eğitimi Bölümü, Dekoratif Ürünler Öğretmenliği Bölümünde uygulanan deri eğitiminin öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesidir.

Çalışma, tarama modeline dayalı betimsel bir araştırmadır. Literatür taraması sonucunda, araştırmayı oluşturacak verileri elde etmek amacıyla bölüm öğrencilerine uygulanmak üzere anket hazırlanmış ve öğrencilere uygulanmıştır.

Araştırmada elde edilen veriler değerlendirildiğinde Deri Eğitimi Programının, Bölüm öğrencileri tarafından çok sevildiği görülmektedir. Deri eğitimi için ayrılmış olan atölyeler, sayı, büyüklük ve donanım açılarından yetersiz bulunmaktadır. Kullanılan araç-gereçlerin günün teknolojisine uygun olmadığı sayı bakımından yetersiz olduğu tespit edilmiştir.

Şekerci (2006), tarafından yapılan araştırmanın amacı, Dumlupınar Üniversitesi Kütahya Meslek Yüksekokulu Görsel Sanatlar Programları Bölümü Uygulamalı Takı Teknolojisi Programında uygulanan Kuyumculuk eğitiminin, öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesidir.

Çalışma tarama modeline dayalı betimsel bir araştırmadır. Araştırmacı tarafından literatür taraması sonucunda, araştırmayı oluşturacak verileri elde etmek amacıyla bölüm öğrencilerine uygulanmak üzere anket hazırlanmış ve öğrencilere uygulanmıştır. Araştırmanın çalışma evreni, 2005-2006 öğretim yılında Dumlupınar Üniversitesi Kütahya Meslek Yüksekokulu Görsel Sanatlar Programları Bölümü Uygulamalı Takı Teknolojisi Programının 1.ve 2. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır.

Uygulamalı Takı Teknolojisi Programı'nı öğrencilerin kendi tercihleri olması sebebiyle öğrencilerin bölümü sevdiği görülmüştür. Takı eğitimi için ayrılmış atölyeler sayı, büyüklük ve donanım açısından yetersiz bulunmaktadır. Kullanılan araç-gereçlerin günün teknolojisine uygun olmadığı ve sayı bakımından yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Çizim dersleri dışında programda bulunan derslerin, saatleri yeterli bulunmuş çoğunlukla öğrencilerin amaçlarına ulaştığı görülmüştür.

Pekşen (2007), tarafından yapılan bu araştırmanın amacı Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Dekoratif Sanatlar Ana Bilim Dalında uygulanan takı tasarımı dersi eğitim programının incelenmesi ve öğrencilerin aldıkları eğitim sonunda bu ders hakkındaki düşüncelerinin belirlenmesidir.

Araştırmanın çalışma evrenini, 2005- 2006 öğretim yılında Gazi Üniversitesi, Mesleki Eğitim Fakültesi, El Sanatları Eğitimi Bölümü, Dekoratif Ürünler Öğretmenliği programının 3. ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Toplam 77 öğrenciye anket uygulanmış, elde edilen verilerin değerlendirilmesinde Microsoft Excel programı kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarını yorumlamak için verilerin analizinde frekans ve yüzde dağılımları alınmış, bulgular tablolarda verilmiş ve yorumlanmıştır.

Araştırmada elde edilen veriler değerlendirildiğinde takı tasarımı ders programının, bölüm öğrencileri tarafından sevildiği görülmektedir. Takı tasarımı ders programı için ayrılmış atölyeler büyüklük açısından yeterli bulunmuştur. Kullanılan araç-gereçlerin günün teknolojisine uygun olmadığı tespit edilmiştir.

Cingöz (2007), tarafından yapılan araştırmanın amacı, Celal Bayar Üniversitesi, Salihli Meslek Yüksek Okulu Deri Konfeksiyon eğitimi programının incelenmesi ve bu programda öğrenim gören öğrencilerin programa ilişkin görüşlerinin alınmasıdır.

Araştırmanın çalışma evrenini, 2005–2006 öğretim yılında Celal Bayar Üniversitesi Salihli Meslek Yüksek Okulu Deri Konfeksiyon bölümü I. ve II. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Toplam 111 öğrenciye ölçek uygulanmış, elde edilen veriler SPSS 13 paket programında değerlendirilmiştir. Araştırma sonuçlarını yorumlamak için verilerin analizinde frekans ve yüzde dağılımları alınmış, bulgular tablolarda verilmiştir.

Araştırmada elde edilen veriler değerlendirildiğinde, Deri Konfeksiyon eğitimi programının bölüm öğrencileri tarafından çoğunlukla sevildiği görülmektedir. Programdaki diğer derslerin süreleri yeterli görülmüş ve çoğunlukla amacına ulaştığı saptanmıştır. Programa eklenmesi gereken dersler olduğu görülmüştür. Derslerde kullanılan kaynaklar yetersiz düzeydedir. Derslerde en fazla kullanılan eğitim aracı dergi ve model kitaplarıdır. Programda yer alan dersler kısmen beklentilere cevap verebilmektedir.

Yılmaz (2008), tarafından yapılan araştırmanın amacı, Beypazarı Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu Kuyumculuk ve Takı Programının, öğrencileri görüşlerine göre incelenmesidir.

Araştırmanın evrenini, Beypazarı Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu Kuyumculuk ve Takı tasarımı programının 2006-2007 yılları arasında eğitim alan 60 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada evrenin tümüne ulaşıldığı için örneklem alınmamıştır. Öğrencilere anket formu uygulanmış elde edilen verilere göre yüzde ve frekans hesaplamaları yapılmıştır.

Araştırma sonucunda; Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Programı öğrencilerinin kendi tercihleri olması sebebiyle bölüm derslerine seveerek katıldıkları görülmüştür. Atölyelerde temel araçların bulunduğu; fakat sayı, büyüklük, donanım ve teknolojik açılarından yeterli olmadıkları tespit edilmiştir. Kuyumculuk alan dersleri dışındaki dersleri ve çizim dersleri dışındaki derslerin saatleri yeterli bulunmuş öğrencilerin beklentilerini karşıladıkları görülmüştür.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, verilerin toplanması ve verilerin analizine ilişkin bilgiler verilmiştir.

3.1.Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, tarama modelinin kullanıldığı betimsel bir araştırmadır. Araştırmanın amacı, Samsun İli Kız Meslek Liselerindeki Ev Aksesuarları dersi programının incelenmesi, ev aksesuarlarının estetik boyutları açısından incelenmesi, burada öğrenim gören öğrencilerin bu dersten beklentileri ve aldıkları eğitim sonunda bu program hakkındaki düşüncelerinin belirlenmesidir.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2010-2011 eğitim-öğretim yılı Samsun İli Kız Meslek Liselerindeki Ev Aksesuarları dersi programını alan 11. ve 12. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Bu evrenden rastgele seçilen 60 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Tekniği

Araştırmada 60 öğrencinin görüşlerini alabilmek amacıyla anket tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın amaçlarına paralel olarak elde edilen veriler doğrultusunda Samsun'daki Kız Meslek Liselerinde ev aksesuarları dersi programını alan öğrencilere uzman görüşlerine başvurularak hazırlanan anket araştırmacı tarafından uygulanmıştır.. Anketler uzman görüşü alınarak, gerekli düzenleme ve düzeltmeler yapılarak geliştirilmiştir.

Araştırma için araştırmacı tarafından konuyla ilgili olarak Samsun Kız Meslek Liseleri, Samsun İli Halk Kütüphanesi, Milli Kütüphane ve Gazi Üniversitesi Merkez Kütüphanesinde literatür taraması yapılmıştır. Ayrıca, internetten ev aksesuarları dersi programının işlenmesinde kullanılan modüller alınarak araştırmanın ikinci bölümünde kullanılmıştır.

3.4.Verilerin Analizi

Araştırma kapsamına alınan kursiyerlere uygulanan anketlerden elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarıldıktan sonra istatistiksel analizlerin yapılması için Microsoft Excel ve Spss 16 programları kullanılmıştır. Bu programlardan faydalanılarak frekans (f) ve yüzde (%) değerleri hesaplanmış ve değerler tablolar üzerinde gösterilmiştir. Elde edilen verilere göre tablolar yorumlanmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırmanın genel amacı doğrultusunda aranan cevaplarla ilgili ulaşılan verilerin istatistiksel analizi sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır.

4.1.Öğrencilerin Kişisel Niteliklerine İlişkin Bilgiler

Bu bölümde öğrencilerin kaçınıcı sınıfta olduklarına, derse katılma ve programdaki konuları sevmeye durumlarına ilişkin görüşleri yer almaktadır.

Tablo 4. Öğrencilerin Sınıflarını Gösteren Dağılım

Sınıfı	f	%
12. Sınıf	9	15.0
11. Sınıf	51	85.0
Toplam	60	100.0

Tablo 4'te görüldüğü üzere araştırmaya katılan öğrencilerin % 15'i 12. sınıf, % 85'i 11. sınıf öğrencileridir.

Öğrencilerin çoğunluğunun 11. Sınıf öğrencisi olduğu görülmektedir. Bu durumda bu bölüm öğrencilerinin 11. Sınıfta daha çok olduğu söylenebilir.

Tablo 5. Öğrencilerin Ev Aksesuarları Dersine Katılma Durumunu Gösteren

Tablo

Ev aksesuarları dersine katılma durumu	f	%
Evet	60	100.0
Hayır	0	0.0
Toplam	60	100.0

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin % 100'ünün ev aksesuarları dersine seveerek katıldıkları görülmektedir.

Öğrencilerin hepsinin derse seveerek katılmaları derste yaptıklarından zevk aldıklarını göstermektedir.

Tablo 6. Ev Aksesuarları Dersindeki Konuların Hangisinin Daha Çok Sevildiğini Gösteren Dağılım

Programdaki konuların tercih sırası	f	%
Canlı çiçek tanzimi	16	26.7
Makrome gazetelik	13	21.7
Kumaş abajur	11	18.3
Makrome sarkaç	7	11.7
Davul derisi pano	3	5.0
Diğer	10	16.6
Toplam	60	100.0

Tablo 6 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin % 26.7' sinin canlı çiçek tanzimini, % 21.7' sinin makrome gazetelik yapımını, % 18.3' ünün kumaş abajur yapımını, % 11.7' sinin makrome sarkaç yapımını, % 5'inin davul derisi pano yapımını, % 16.6 'sının ise diğer konuları sevdiklerini göstermektedir.

Öğrencilerin çoğunluğunun canlı çiçek tanzimi yapmayı daha çok sevdiği görülse de genel anlamda canlı çiçek tanzimi, makrome sarkaç yapımı ve kumaş abajur yapımının sevilme oranlarının birbirlerine yakın olduğu görülmüştür. Diğer şıklarının içinde ise tabii kumaş çiçek yapımı, makrome abajur yapımı, çuval çiçek yapımı, metal çiçek yapımı, deri çiçek yapımı ve davul derisi kukla şıkları bulunmaktadır.

4.2.Öğrencilerin Programın Uygulanmasında Kullandıkları Araç- Gereçlere İlişkin Bulgular

Bu bölümde programın uygulanmasında kullanılan araç-gereç yeterliliğine, araç-gereçlerin teknolojik açıdan yeterliliğine, araç-gereç bilgisine, atölyede bulunması istenilen araç-gereçlere, kullanılan kaynaklara ve araç-gereç teminine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 7. Programın Uygulanmasında Kullanılan Araç- Gereç Sayısını Gösteren Dağılım

Programda kullanılan araç gereç sayısı yeterliliği	f	%
Yeterli	20	33.3
Yetersiz	40	66.7
Toplam	60	100.0

Tablo 7 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin % 33.3' ünün kullanılan araç-gereç sayısını yeterli, % 66.7'sinin ise yetersiz bulduğu görülmektedir.

Öğrencilerin çoğunluğunun ev aksesuarları programının uygulanmasında kullanılan araç-gereç sayısını yetersiz bulduğu söylenebilir.

Tablo 8. Programın Uygulanmasında Kullanılan Araç-Gereçlerin Teknolojik Açıdan Yeterliliğini Gösteren Dağılım

Programda kullanılan araç-gereçlerin teknolojik açıdan yeterliliği	f	%
Yeterli	18	30.0
Yetersiz	42	70.0
Toplam	60	100.0

Tablo 8 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin %30'unun kullanılan araç-gereçleri teknolojik açıdan yeterli, %70'inin ise yetersiz bulduğu görülmektedir.

Öğrencilerin çoğunluğunun ev aksesuarları programının uygulanmasında kullanılan araç-gereçleri teknolojik açıdan yetersiz bulduğu söylenebilir.

Tablo 9. Programın Uygulanmasında Kullanılan Araç-Gereçlerin Dağılımı

Programda kullanılan araç-gereçler	Kullanmayan		Kullanan	
	f	%	f	%
Cendere	1	1.7	59	98.3
Yakma makineleri	15	25.0	45	75.0
Pres	27	45.0	33	55.0
Işıklı masa(Desen geçirmek için)	32	53.3	28	46.7
Çeşitli kraftlar	47	78.3	13	21.7
Diğer	54	90.0	6	10.0
Deri dikiş makineleri	55	91.7	5	8.3
Çizim bilgisayarı	60	100.0	0	0.0
Kauçuk ve mermer kaplı masa	60	100.0	0	0.0

n:60

Tablo 9 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin % 98.3'ünün cendere kullandığı, %75'inin yakma makinelerini kullandığı, % 55'inin pres kullandığı, % 46.7'sinin ışıklı masa kullandığı, %21.7'sinin çeşitli kraftları kullandığı, % 10'unun diğer araç gereçleri kullandığı, % 8.3'ünün deri dikiş makinelerini kullandığı, görülmektedir.

Ev aksesuarları programında çiçek konularının yoğun olmasından dolayı öğrencilerin çoğunluğunun cendereyi kullandığı söylenebilir. Anket uygulanan öğrencilerin atölyelerinde çizim bilgisayarı ve kauçuk veya mermer kaplı masa bulunmadığı için hiç kullanılmadığı görülmüştür.

Tablo 10. Atölyede Bulunması İstenilen Araç-Gereçleri Gösteren Dağılım

Atölyede bulunması istenilen araç-gereçler	f	%
Çizim bilgisayarı	24	40.0
Deri dikiş makineleri	19	31.7
Cendere	8	13.3
Işıklı masa(Desen geçirmek için)	7	11.7
Çeşitli kraftlar	2	3.3
Kauçuk ve mermer kaplı masa	0	0.0
Pres	0	0.0
Yakma makineleri	0	0.0
Diğer	0	0.0
Toplam	60	100.0

Tablo 10 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin %40'ının çizim bilgisayarı, %31.7'sinin deri dikiş makineleri, %13.3'ünün cendere, %11.7'sinin ışıklı masa, %3.3'ünün çeşitli kraftlar istediği görülmüştür.

Öğrencilerin çoğunun çizim bilgisayarı istediği, kauçuk veya mermer kaplı masayı, presi, yakma makinelerini, diğer araç-gereçleri ise istemedikleri söylenebilir.

Tablo 11. Öğrencilerin Kullandıkları Yazılı Kaynakları Gösteren Dağılım

Programda kullanılan yazılı kaynakların sıralaması	f	%
Dekorasyon dergileri	32	53.3
Kitle iletişim araçları (Bilgisayar)	18	30.0
Ders kitapları	5	8.3
Desen kitapları	3	5.0
Broşürler	2	3.3
Dekoratif dergiler	0	0.0
Diğer	0	0.0
Toplam	60	100.0

Tablo 11 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin % 53.3'ünün dekorasyon dergilerini, % 30'unun bilgisayar gibi kitle iletişim araçlarını, %8.3'ünün ders kitaplarını, %5'inin desen kitaplarını, %3.3'ünün broşürleri kullandıkları görülmüştür.

Öğrencilerin dekoratif dergileri ve diğer yazılı kaynakları kullanmadıkları söylenebilir. Tabloda da görüldüğü gibi dekorasyon dergilerinin ve kitle iletişim araçlarının diğer kaynaklara göre daha çok kullanıldığı söylenebilir.

Tablo 12. Öğrencilerin Malzeme Temininde Çektiği Güçlükleri Gösteren Dağılım

Kullanılan malzemelerin temininde çekilen güçlük	f	%
Evet	41	68.3
Hayır	19	31.7
Toplam	60	100.0

Tablo 12 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin % 68.3' ünün malzeme temininde çekilen güçlüğü evet, % 31.7'sinin ise hayır dediği görülmüştür.

Öğrencilerin çoğunluğunun ev aksesuarları dersi programının uygulanmasında kullanılacak malzemelerin temininde güçlük çektiği söylenebilir.

4.3.Ev Aksesuarları Dersi Programın Değerlendirilmesi

Bu bölümde ev aksesuarları programı süre, mesleki beceri kazandırması, içerik, kullanılan öğretim yöntemlerinin amaçların gerçekleşmesi açısından yeterliliği, değerlendirme süreçlerinin bilgi, beceri ve alışkanlıkları ölçebilirliğine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 13. Öğrencilerin Süre Yeterliliğine İlişkin Görüşlerini Gösteren Dağılım

Ev aksesuarları ders programının uygulanmasında kullanılan süre yeterliliği	f	%
Yeterli	41	68.3
Yetersiz	19	31.7
Toplam	60	100.0

Tablo 13 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin % 68.3' ünün süreyi yeterli, % 31.7'sinin ise süreyi yetersiz bulduğu görülmüştür.

Öğrencilerin çoğunluğunun ev aksesuarlı dersi programının uygulanmasında kullanılması için uygun bulunan süreyi yeterli bulduğu söylenebilir.

Tablo 14. Öğrencilerin Programın Amaçlarını Mesleki Becerilerin Kazanılmasının Yeterliliğine İlişkin Görüşlerini Gösteren Dağılım

Ev aksesuarları dersi programının amaçları mesleki becerilerinin kazanılması açısından yeterli midir?	f	%
Yeterli	53	88.3
Yetersiz	7	11.7
Toplam	60	100.0

Tablo 14 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin % 88.3' ünün programın amaçlarının mesleki becerileri kazandırması açısından yeterli bulduğu, %11.7'sinin ise yetersiz bulduğu görülmüştür.

Öğrencilerin çoğunluğunun ev aksesuarları programında konu çeşitliğinin çok olmasından dolayı mesleki becerilerin kazanılması açısından programı yeterli bulduğu söylenebilir.

Tablo 15. Öğrencilerin Programın İçeriğini Mesleki Becerilerin Kazanılmasının Yeterliliği Açısından Görüşlerini Gösteren Dağılım

Program içeriğinin mesleki becerileri kazandırması açısından yeterliliği	f	%
Yeterli	50	83.3
Yetersiz	10	16.7
Toplam	60	100.0

Tablo 15 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin % 83.3' ünün program içeriğinin mesleki becerileri kazandırması açısından yeterli, %16.7'sinin yetersiz bulduğu görülmüştür.

Öğrencilerin çoğunluğunun program içeriğini mesleki becerileri kazandırması açısından yeterli bulduğu söylenebilir.

Tablo 16. Programın Uygulanmasında Kullanılan Öğretim Yöntemlerinin Amaçların Gerçekleşmesi Bakımından Yeterliliğini Gösteren Dağılım

Programda uygulanan öğretim yöntemlerinin amaçların gerçekleşmesi açısından yeterliliği	f	%
Yeterli	46	76.7
Yetersiz	14	23.3
Toplam	60	100.0

Tablo 16 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin %76.7' sinin programın uygulanmasında kullanılan öğretim yöntemlerini amaçların gerçekleşmesi bakımından yeterli bulduğu, % 23.3'ünün ise yetersiz bulduğu görülmüştür.

Öğrencilerin çoğunluğunun ev aksesuarları programının uygulanmasında kullanılan öğretim yöntemlerinin amaçların gerçekleşmesi açısından yeterli bulduğu söylenebilir.

Tablo 17. Programın Değerlendirme Süreçlerinin Bilgi Ölçebilme Açısından Yeterliliğini Gösteren Dağılım

Programın değerlendirme süreçlerinin bilgi ölçebilme yeterliliği	f	%
Yeterli	45	75.0
Yetersiz	15	25.0
Toplam	60	100.0

Tablo 17 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin %75'inin değerlendirme süreçlerini yeterli, %25'inin yetersiz bulduğu görülmüştür.

Araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun ev aksesuarları programını değerlendirme süreçlerinin bilgi ölçebilme açısından yeterli bulduğu söylenebilir.

Tablo 18. Programın Değerlendirme Süreçlerinin Beceri Ölçebilme Yeterliliğini Gösteren Dağılım

Program değerlendirme sürecinin beceri ölçebilecek yeterliliği	f	%
Yeterli	44	73.3
Yetersiz	16	26.7
Toplam	60	100.0

Tablo 18 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin %73.3' ünün program değerlendirme süreçlerini beceri ölçebilirliği açısından yeterli, %26.7'sinin ise yetersiz bulunduğu görülmüştür.

Öğrencilerin çoğunluğunun ev aksesuarları programının değerlendirme süreçlerini beceri ölçebilme açısından yeterli bulunduğu söylenebilir.

Tablo 19. Programın Değerlendirme Süreçlerinin Alışkanlıkları Ölçebilme Açısından Yeterliliğini Gösteren Dağılım

Program değerlendirme süreçlerinin alışkanlıkları ölçebilme yeterliliği	f	%
Yeterli	40	66.7
Yetersiz	20	33.3
Toplam	60	100.0

Tablo 19 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin %66.7' sinin programın değerlendirme süreçlerini alışkanlıkları ölçebilme açısından yeterli, %33.3'ünün ise yetersiz bulunduğu görülmüştür.

Öğrencilerin çoğunluğu ev aksesuarları programını değerlendirme süreçlerini alışkanlıkları ölçebilme becerileri açısından yeterli bulunduğu söylenebilir.

4.4.Ev Aksesuarları Programının Uygulanmasında Yapılan Ürünlerin Değerlendirilmesi

Bu bölümde programda yapılan ürünlerin piyasadakilerle benzerlik gösterip göstermediği, hangi ürünlerle benzerlik gösterdiği, piyasadaki değişikliklerin yansıtılması, farklı tekniklerin kullanılıp kullanılmaması, sergileme imkânları, ilgi görmesi, alınan eğitimin iş hayatında kullanılabilirliği, yaratıcılığın kullanılabilirliği, programın geliştirilmesine ilişkin görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 20. Programda Oluşturulan Ürünlerle Piyasadakilerin Arasındaki Benzerlikleri İlişkin Öğrenci Görüşleri

Programda oluşturulan ürünlerle piyasadaki ürünler arasındaki benzerlikleri	f	%
Evet	45	75.0
Hayır	15	25.0
Toplam	60	100.0

Tablo 20 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin % 75'inin piyasadaki ürünlerle programda oluşturulan ürünler arasındaki benzerliklerine evet, %25'inin hayır dediği görülmüştür.

Öğrencilerin çoğunluğunun ev aksesuarları dersinde yapılan ürünlerle piyasada yapılan ürünler arasında benzerlik gösterdiğini düşündüğü söylenebilir.

Tablo 21. Programda Oluşturulan Ürünlerle Piyasada Oluşturulan Ürünlerin Hangilerinin Daha Çok Benzerlik Gösterdiğinin Dağılımı

Programda oluşturulan ürünler ile piyasadaki ürünler arasındaki benzerlik sıralamaları	f	%
Canlı çiçek tanzimi	26	43.3
Kumaş abajur	18	30.0
Makrome sarkaç	5	8.3
Makrome gazetelik	4	6.7
Metal çiçek yapma	3	5.0
Diğer	4	6.7
Toplam	60	100.0

Tablo 21 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin %43.3' ü canlı çiçek tanzimini, %30'u kumaş abajuru, %8.3'ü makrome sarkacı, %6.7'si makrome gazeteliği, %5'i metal çiçek yapımını, %6.7'si ise diğerlerini piyasadaki ürünlerle kendi yaptıkları arasında benzerlik gösterdiğinin düşünüldüğü görülmektedir.

Öğrencilerin çoğunluğuna göre; kendi yaptıkları ile piyasadaki ürünlerin arasındaki benzerliğin canlı çiçek tanziminde çok olduğu ve bunu kumaş abajurun takip ettiği görülmüştür. Diğer şikkının içerisinde ise; makrome abajur, tabii çiçek, çuval

çiçek, metal çiçek, deri çiçek yapımı, davul derisi abajur, davul derisi nazarlık, davul derisi pano, davul derisi kukla, deri gazetelik, deri yastık ve deri örtüdür.

Tablo 22. Programa Piyasadaki Değişikliklerin Yansıtılma Durumunu Gösteren Dağılım

Piyasadaki değişikliklerin programa yansıtılma durumu	f	%
Evet	55	91.7
Hayır	5	8.3
Toplam	60	100.0

Tablo 22 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin % 91.7' sinin evet, % 8.3'ünün hayır dediği görülmüştür.

Öğrencilerin çoğunluğunun piyasadaki değişikliklerin programa yansıtıldığını düşündüğü söylenebilir.

Tablo 23. Programda Gelişen Teknolojiye Bağlı Yeni Tekniklerin Kullanılma Durumunu Gösteren Dağılımı

Teknolojiye bağlı olarak gelişen yeni tekniklerin kullanılma durumu	f	%
Evet	0	0.0
Hayır	60	100.0
Toplam	60	100.0

Tablo 23 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin tamamı teknolojiye bağlı olarak gelişen yeni tekniklerin kullanılmadığını ifade etti.

Öğrencilerin tamamının görüşleri teknolojiye bağlı yeni tekniklerin ve gelişmelerin programa yansıtılmadığı yönünde olduğu söylenebilir. Teknolojiye bağlı yeni tekniklerin kullanılmamasından dolayı anketteki 21. Soruya tablo hazırlanmamıştır.

Tablo 24. Programda Yapılan Ürünlerin Sergilenme veya Satış İmkânını Gösteren Dağılım

Yapılan ürünleri sergileme veya satış olanakları	f	%
Evet	57	95.0
Hayır	3	5.0
Toplam	60	100.0

Tablo 24 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin % 95'inin yapılan ürünlerin sergilenme veya satış olanaklarına evet, % 5'inin ise hayır dediği görülmüştür.

Öğrencilerin çoğunun yaptıkları ürünleri sergileme veya satış imkânları bulduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 25. Programda Yapılan Ürünlerin Okul Dışında İlgi Görme Durumunu Gösteren Dağılım

Programda yapılan ürünlerin okul dışında ilgi görme durumu	f	%
Evet	59	98.3
Hayır	1	1.7
Toplam	60	100.0

Tablo 25 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin % 98.3' ü yapılan ürünlerin okul dışında ilgi gördüğünü, %1.7'si ise ilgi görmediğini belirtmiştir.

Öğrencilerin çoğunluğunun yaptığı ürünlerin okul dışında da ilgi gördüğü söylenebilir.

Tablo 26. Programın Uygulanmasında Alınan Eğitimin İş Hayatına Uygun Olma Durumu Gösteren Dağılım

Programının iş hayatına uygunluğu	f	%
Evet	59	98.3
Hayır	1	1.7
Toplam	60	100.0

Tablo 26 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin % 98.3'ü aldıkları eğitimin iş hayatına uygun olduğunu, %1.7'si ise uygun olmadığını belirtmiştir.

Öğrencilerin çoğunluğunun aldıkları eğitimi iş hayatına uygun bulduğu söylenebilir.

Tablo 27. Programın Uygulanmasında Öğrencilerin Yaratıcılıklarını Kullanabilme Durumunu Gösteren Dağılım

Programı uygulanmasında yaratıcılığın kullanılabilirliği	f	%
Evet	60	100.0
Hayır	0	0.0
Toplam	60	100.0

Tablo 27 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin tamamı ev aksesuarları programının uygulanmasında yaratıcılıklarını kullanabildiklerini belirtmiştir.

Tablo 28. Programın Geliştirilmesine İlişkin Öğrenci Önerilerini Gösteren Dağılım

Programın geliştirilmesine ilişkin istenenler	f	%
Dersin amaçları geliştirilmeli	25	41.7
Ders süresi arttırılmalı	9	15.0
Ev aksesuarları dersi ayrı bir bölüm olmalı	8	13.3
Derste öğrencilerin yaratıcılığını geliştirecek teknolojik araç-gereçler kullanılmalı	6	10.0
Derste öğrencilerin yaratıcılığını geliştirecek rahat atölye ortamı sağlanmalı	5	8.3
Diğer	7	11.7
Toplam	60	100.0

Tablo 28 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin %41.7' sinin dersin amaçlarının geliştirilmeli, % 15'inin ders süresinin arttırılmalı, % 13.3'ünün ev aksesuarlarının ayrı bir bölüm olmalı, % 10'unun derste öğrencilerin yaratıcılıklarını kullanabilecekleri araç-gereç kullanılmalı, % 8.3'ünün derste öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirecek rahat atölye ortamı sağlanmalı, %11.7'si ise diğer seçeneğini belirtmiştir.

Sonuç olarak araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun ev aksesuarları programının geliştirilmesine ilişkin dersin amaçlarının geliştirilmesi gerektiğini önerdiği görülmüştür.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1.Sonuç

Eğitim, insanın biyolojik, psikolojik, sosyal ve kültürel yönleri ile ilgili ve bu yönlerle ilgilenen bir kavram haline gelmiştir. Eğitim bir anlamda da bireyin sosyalleşmesi sürecidir. Kişi, içinde bulunduğu toplumun örf adet ve geleneklerini yaşamak ve aktarılması gerekenleri yaşatmak durumundadır.

Eğitim toplumun yaratıcı gücünü ve verimini arttıran, bireye yeteneklerini geliştirme olanağı veren sosyal adalet, fırsat ve olanak eşitliği ilkelerini geliştiren etkili araçtır.

Ülkemizde eğitim sistemi formal ve informal olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

Eğitim etkinliklerinin gelişigüzel ve kasıtsız olarak yapılmasına informal eğitim, önceden belirlenen amaçlar doğrultusunda hazırlanan program çerçevesinde yapılan eğitime ise formal eğitim denilmektedir.

Formal eğitim örgün ve yaygın eğitim olmak üzere ikiye ayrılır. Belli yaş grubundaki bireylere belirlenen plan, program çerçevesinde verilen eğitim eğitime örgün eğitim, örgün eğitim dışında kalan bireyleri kapsayan eğitime ise yaygın eğitim denilmektedir.

Tüm dünyada halkın eğitilmesini sağlamak, eğitim seviyesini yükseltmek, kalifiye eleman yetiştirmek, bilgili insan gücüne sahip olmak için örgün eğitimin

yapıldığı görülmektedir. Ülkemizde örgün eğitim dönemi okul öncesinden başlayıp, ilköğretim, orta öğretim, üniversite gibi devam etmektedir.

Orta öğretimde çeşitli lise grupları bulunmaktadır. Mesleki eleman yetiştirmek için meslek ve teknik liseleri, eğitim fakültelerine öğrenci hazırlamak için Anadolu öğretmen liseleri, fen fakültelerine öğrenci yetiştirmek için fen liseleri, İngilizce eğitimin ağırlıkta verildiği Anadolu liseler ve özellikle bir alana yönelik eğitim vermeyen genel anlamda eğitim veren genel liseler gibi gruplar bulunmaktadır.

Ülkemizde mesleki ve teknik eğitim önemli bir alanı kapsamaktadır. 8 yıllık ilköğretim döneminden sonra öğrencilerin tercih edebilecekleri 4 yıllık orta öğretim gruplarından birisidir. Kız Meslek, Ticaret meslek, İmam hatip ve Endüstri meslek gibi çeşitleri vardır.

Kız meslek ve teknik liselerinde, yeni iş sahalarına nitelikli ve kaliteli eleman yetiştirmek, kız çocuklarına sanat öğretmek, orta öğretim düzeyinde ortak bir genel kültür kazandırmayı amaçlayan genel kültür dersleri ile birlikte, meslekî ve teknik alanlarda meslekî formasyon verilerek öğrencileri hayata ve yüksek öğretime hazırlayan programlar uygulanmaktadır. Bu okullardan “teknisyen” unvanı ile mezun olanlar, alanları ile ilgili iş yerlerinde çalışabilecekleri gibi, isterlerse yüksek öğrenim kurumlarına da devam edebilirler.

Kız meslek liselerinde çocuk gelişimden, kuaförlük ve cilt bakımına, hazır giyimden el sanatlarına kadar birçok bölüm vardır. El sanatları teknolojisi alanında halı desinatörlüğü, el dokuma, sanayi ve makine nakışı, makine nakışı, dekoratif ev tekstili ve dekoratif sanatlar gibi bölümler vardır.

Araştırmamızda ise dekoratif sanatlar bölümünün 11. ve 12. sınıflarında okutulan ev aksesuarı dersi programı incelenmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre araştırmaya katılan grubun çoğunluğunun 11. Sınıf olduğu, tamamının derse severek katıldığı, çoğunluğun canlı çiçek tanzimini daha çok sevdiği söylenebilir.

Araştırma grubunu oluşturan öğrencilerin çoğunluğu araç-gereç sayısını ve araç-gereçleri teknolojik açıdan yetersiz bulmaktadır. Bu da araştırmada yer alan okulların

programın verilmesi için gerekli olan araç-gereç donanımı yeterliliğine tam anlamıyla sahip olmadığını göstermektedir. Programın uygulanmasında grubun kullandığı araç en çok kullandığı araçların başında cenderenin geldiği en az kullanılan ise deri dikiş makinelerinin olduğu görülmüştür. Ankette yer alan çizim bilgisayar ve kauçuk veya mermer kaplı masanın hiç tercih edilmemesi ise atölyelerde bu araç-gereçlerin hiç olmadığını göstermektedir bu sebepten dolayıdır ki atölyelerde bulunması en çok istenilen araç-gerecin başında bilgisayar gelmektedir. Yazılı kaynak olarak dekorasyon dergilerini çok kullanmaktadırlar. Programın uygulanmasında gerekli olan malzemelerin temininde güçlük çektikleri bu malzemeleri satan yerlerin çok olmadığını göstermektedir.

Araştırma grubunun programı süre açısından yeterli, mesleki becerileri kazandırması açısından amaçları, içeriği ve öğretim yöntemlerini yeterli, program değerlendirme süreçlerini bilgi, beceri ve alışkanlık ölçebilme açısından yeterli bulduğu görülmüştür.

Ev aksesuarları dersinde araştırma grubunun yaptığı ürünlerle piyasadaki ürünler arasında benzerliğin çok olduğu bu benzerliğin en çok canlı çiçek tanziminde olduğu görülmüştür. Piyasadaki değişikliklerin programa yansıtıldığı, ürünlerin yapımı sırasında geleneksel tekniklerin dışında başka tekniklerin kullanılmadığı, yapılan ürünlerin sergilenme veya satış imkânının yüksek olduğu, ürünlerin okul dışında da ilgi gördüğü, programın genel anlamda iş hayatına uygun olduğu ve programın uygulanması sırasında yaratıcılığın tamamen kullanılabildiği sonuçları söylenebilir.

Programın geliştirilmesine yönelik öğrencilerin çoğunluğu dersin amaçlarının geliştirilmesi önerisinde bulunmuştur.

Sonuç olarak öğrenciler genel anlamda derse severek katılmakta, araç-gereç donanımı eksikliğinden ve malzeme temininde çekilen sıkıntıdan şikayetçi olmakta, programı her yönünden olumlu bulmakta olduğu söylenebilir.

5.2.Öneriler

Bu araştırmada elde edilen bulgulara göre, ilgililere ve bu konuda yapılacak araştırmalara yön göstermesi amacıyla aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

- Ev aksesuarları programında canlı çiçek tanziminin dışındaki konuların sevilmesini sağlamak için ilgi çekici çalışmalar yapılmalıdır.
- Programda verimliliği arttırmak için araç-gereç donanımı arttırılmalıdır.
- Programın uygulanması sırasında kullanılan araç-gereçlerin teknolojik donanımı sağlanmalıdır.
- Öğrencilerin malzeme temininde yaşadıkları sıkıntıların en aza indirilmesi veya tamamen giderilmesine yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
- Programda var olan bütün konuların uygulanması sonucu ortaya çıkan ürünlerle piyasada var olan ürünler arasındaki benzerlikler arttırılmalı ve özgün tasarımlara yer verilmelidir.
- Teknolojinin gelişmesine bağlı olarak yeni teknikler geliştirilmeli ve artık çağın kaçınılmaz bir parçası olan teknolojiden programın uygulanması sırasında yararlanılmalıdır.
- Piyasaya kalifiye bir eleman yetiştirmek ve kaliteli bir eğitim vermek için piyasada bu işi yapan ustalarla iş birliği içerisinde olunmalı, çağın gerekleri sürekli takip edilerek programa yansıtılmalıdır.
- Ev aksesuarları programının süresi arttırılmalı, içeriği sürekli yenilenmeli, yaratıcığı geliştirmeye özen gösterilmelidir.
- Dersin amaçları geliştirilerek piyasanın bu dersi alan elemana ihtiyaç duyduğu hale getirilmelidir.

KAYNAKÇA

AKER ALPASLAN, S. (2003). **Tasarım**. İstanbul:Ya-pa Yayınları.

(A) AKYÜZ, Y. (1985). **Türk Eğitim Tarihi (Başlangıçtan 1985'e)**. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Yayınları.

(B) AKYÜZ, Y. (1993). **Türk Eğitim Tarihi (Başlangıçtan 1993'e)**. İstanbul: Kültür Koleji Yayınları

(A) ALTUNTAŞ, Y. (1992). **El sanatlarının dünü, bugünü ve sorunları**. Kamu ve Özel Kuruluşlarla Orta Öğretimde, Üniversitelerde El Sanatlarına Yaklaşım ve Sorunları Sempozyumu Bildirileri, İzmir.

(B) ALTUNTAŞ, Y. (1994). **El sanatlarının dünü, bugünü ve sorunları**. Kamu ve Özel Kuruluşlarla Orta Öğretimde, Üniversitelerde El Sanatlarına Yaklaşım ve Sorunları Sempozyumu Bildirileri, Ankara.

ALKAN, C., DOĞAN, H. ve SEZGİN, H. (1988). **Mesleki ve Teknik Eğitimin Esasları**. Ankara: Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Matbaası.

ALKAN, C. (1996). **Mesleki ve Teknik Eğitimin Esasları**. Ankara: Nobel Yayınları

(A) AND, M. (1985). **Geleneksel Türk Tiyatrosu**. İstanbul. Bilgi Yayınevi

(B) AND, M. (2003). **Oyun ve Bügü**. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

ANONİM. (1987). **Milli Eğitim Temel Kanunu İle İlköğretim ve Eğitim Kanunu**. Ankara: M.E.B Basımevi.

ARLI, M. (1987). Kullanıldıkları Hammaddeye Göre El Sanatlarının Sınıflandırılması. **III. Milletler Arası Türk Folklor Kongresi Bildirileri, Cilt:5**

ARMAĞAN, İ. (1992) **Sanat Ve Toplum Bilimi** İzmir:İleri Kitabevi.

ARSLAN, E. (2008). **Program Geliştirme**. Ankara: İrem Yayıncılık.

ATANUR, M. (1994). El Sanatlarını Geliştirmeliyiz. **Kültür ve Sanat Dergisi (23)**. Cilt:6. Sayı:4.

ATAY, A. (1987). **Örücülük**. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi

ATAY, F. (1991). **Yapma Çiçek Sanatı (Tabii Çiçek)**. İstanbul: Dilem Yayınevi.

AVCI, N. Ve TURLA, A. (2003). **Kuklalar**. İstanbul: Ya-pa Yayınları.

AYTAÇ, Ç. (1982). **El Dokumacılığı Temel Ders Kitabı**. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

AYDIN, Nilgün. (1996). **Deri Ev Aksesuarları Üzerine Bir Araştırma**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

AYYÜCEL, M. ve Sugertin, Ş. (1994). **Çiçek Düzenleme Teknikleri**. Ankara.

Başbakanlık Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü. (2000). **Kız Çocuklarının Mesleki Eğitime ve İstihdama Yönelimleri**. Ankara: Başbakanlık Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü.

BELGE, N. (1987). **Deri Çiçek**. Ankara: Dilem Yayınevi.

BİÇER, H.(1993). Sanat Eğitiminin Geleceği. **Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Eğitim Bilimleri Birinci Ulusal Kongresi, 24-28 Eylül 1990**. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

Büyük Kültür Ansiklopedisi. (1984). Cilt:7 Ankara.

Büyük Larousse Ansiklopedisi. (1986). Cilt:22 İstanbul.

CİNGÖZ, H. (2007). **Celal Bayar Üniversitesi Salihli Meslek Yüksek Okulu Deri Konfeksiyon Bölümü Programının İncelenmesi**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

ÇAĞATAY, E. (2009 Mayıs 20) <http://72cagatay61.blogcu.com/egitimislevleri/5543202>> (2011, Şubat 6).

ÇELİKKANAT, F. (1994). El Sanatlarını Dünyü Bugünü ve Sorunları. **Kamu ve Özel Kuruluşlarla Orta Öğretimde Üniversitelerde El Sanatlarına Yaklaşım ve Sorunları Sempozyum Bildirileri**, Ankara.

ÇELİKKAYA, H. (1997). **Fonksiyonel Eğitim Sosyolojisi**. İstanbul: Alfa Yayınları.

ÇİL, S. (2005). **T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Kız Meslek Liselerinde Uygulanan Yapma Bebek Eğitimi ve Bu Bebeklerin Turizmde Değerlendirilmesi**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

DEĞİRMENCİOĞLU, Ç. (1977). **Eğitime Bilimsel Yaklaşım**. Ankara: Gazi Yayınları.

DEMİREL, Ö. ve KAYA, Z. (2011). **Eğitim Bilimine Giriş**. Ankara: Pegem Akademi.

DOĞRUOL, H. (1995). **Ayaşta Çorapçılık ve Tekstilcilik**. Ankara.

DURU, N. E. (2005). **Ankara İlinde Görev yapan Nakış Öğretmenlerinin Kız Meslek Liselerinde Uygulanan Nakış Öğretim Programlarına İlişkin Görüşleri**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

ERCAN, F. Ve SEZGİN, İ. (1983). **Türkiye’de Mesleki Eğitimin Sorunları**. “Eğitim ve Mesleki Eğitim İlişkisi” Ankara: TED Yayınları.

ERÇAĞ, B. (1989). “**İlk Çağda Mısır Mobilya Sanatı**” Antika Dergisi, Sayı:33

ERDAL, S. (2004). **Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Dekoratif Ürünler Anabilim Dalında Uygulanan Deri Eğitiminin Değerlendirilmesi**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

ERDEN, A. M. (2001). **Eğitimde Program Değerlendirme**. Ankara: Pegem Yayınları

ERDOĞAN, İ. (2000). **Türk Eğitim Sistemi**. Ankara: Gazi Üniversitesi Yayınları.

ERDOĞAN, İ. (2002). **Eğitimde Değişim Yönetimi**. Ankara: Pegem Yayıncılık

ER, T. (1997). **Eğitim Bilimine Giriş**. Ankara: Gazi Kitabevi

ERGUVANLI, İ. (1997). Sanat ve Toplum. **Türkiye’de El Sanatları Geleneği ve Çağdaş Sanatlar İçindeki Yeri Sempozyumu Bildirileri**, Ankara.

ERONÇ, P. Y.. (1984). **Giyim Süsleme Teknikleri**. İstanbul.

ERTÜRK, S. (1984). **Eğitimde Program Geliştirme**. Ankara: Yelkentepe Yayınları.

FINDIKÇI, İ. (1996). Bilgi Toplumunda Eğitim ve Öğretmen. **Bilgi ve Toplum Dergisi**. Cilt:1.

FISCHER, E. (1993). **Sanatın Gerekliliği**. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

FİDAN, N. ve ERDEN, M. (1993). **Eğitime Giriş**. Ankara: Meteksan Matbaacılık.

GEL, Y. (1991). Sanat Eğitimi ve Yaratıcılık. **Özgün Eğitim. 24 Kasım Öğretmenler Günü Dergisi**. Sayı:2

GÜLŞEN, N. (1997). **Ankara’da Kız Meslek Liselerinde Nakış Alanında Yeni Teknolojinin Kullanılma Sorunları**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

GÖÇMEN, M. (1987). **Abajur Sanatı**. İstanbul: Dilem Yayınevi.

GÖRÜR, S. (2007). **İstanbul İl Piyasalarında Bulunan El Yapımı Dekoratif Deri Ev Aksesuarları Üzerine Bir Araştırma**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

GÜNDAS, S. ve TURTİN, M. (1977). **Yapma Çiçek**. İstanbul.

HANÇERLİOĞLU, O. (1992). **Türk Dili Sözlüğü**. İstanbul.

<http://okulweb.meb.gov.tr/59/05/966066/bolumler/tarihce.htm>. (06, Şubat 2012).

KAYA, F. (1990). Sanatkârın Kolunda Altın Bileziği Vardır. **Milli Kültür Dergisi**. Cilt:70. Sayı:3.

KAYA, Y. K. (1996). **İnsan Yetiştirme Düzenimize Yeni Bir Bakış**. Ankara: Bilim Yayınları

KARAYAĞMURLAR, B. (1991). Yaratıcı Bireylerin Yetiştirilmesi Açısından Genel Eğitim İçinde Sanat Eğitiminin Yeri. **Dokuz Eylül Üniversitesi 1. Eğitim Kongresi Bildiriler Kitabı**, İzmir.

KILIÇ, E. (1981). **Halk Eğitimde Kuram ve Uygulama**. Ankara: Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayınları.

KOMİSYON. (2009). **Program Geliştirme**. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Kültür Bakanlığı (1993). Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, **Türk El Sanatları Maddi Kültür Dizisi**. Sayı:12

MEILACH D. Z. (1971). **Macrame Creative Design İn Knotting- Crown Publish-ers Inc**. New York.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2007). **Örgün Eğitim**. Ankara: Milli Eğitim İstatistikleri.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2009). **Orta Öğretim Kurumları Yönetmeliği**. Ankara: Tebliğler Dergisi.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2009). **Davul Derisi Çiçek**. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2009). **Çuval Çiçek**. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2011). **Canlı Çiçek Tanzimi**. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2011). **Makrome Abajur**. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2011). **Davul Derisi Nazarlık**. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2011). **Davul Derisi Abajur**. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2011). **Makrome Gazetelik**. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2011). **Davul Derisi Kukla**. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2011). **Davul Derisi Pano**. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2011). **Metal Çiçek Yapma**. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2011). **Kumaş Abajur**. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2011). **Makrome Sarkaç**. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Milli Eğitim İstatistikleri. (2007). **Örgün Eğitim** (2007-2008). Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı strateji Geliştirme Başkanlığı Yayınları.

MUALLAOĞLU, R. ve NASIRLI, C. (1983). Dağ ve Orman Köylerinde Köy ve El Ev Sanatları. **III.Ulusal El Sanatları Sempozyumu Bildirileri**. İzmir.

ONUK, T., AKPINARLI, F., ORTAÇ, S. ve ALP, Ö. (1998). **İçel El Sanatları**. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları: Ankara

ORAL, Ü. (2003). **Kukla ve Kuklacılık**. İstanbul: Kitabevi.

ÖZDEMİR, M. (1995). **Anakara İli Piyasalarında Bulunan Dekoratif Deri Ev ve Giyim Aksesuarları Üzerine Bir Araştırma**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

ÖZDEMİR, M. ve YETİM, F. (1997). Günümüz Ekonomisinde El Sanatlarının Yeri ve Önemi. **Türkiye’de El Sanatları Geleneği ve Çağdaş Sanatlar İçindeki Yeri Sempozyumu Bildirileri**. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

ÖZDOĞANAR, S. (1977). **Çiçek Meslek Analizi**. Ankara.

ÖZTÜRK, İ. (1984). El Sanatları Üzerine Açılan Yarışmaların Düşündürdükleri. **7. El Sanatları Sempozyumu**, İzmir.

ÖZTÜRK, İ. (1998). **Geleneksel Türk El Sanatlarına Giriş**. Ankara: Ürün Yayınları.

PAŞU, N. (2007). **Halk Eğitimi Merkezlerindeki Takı Tasarımı Dersinin İncelenmesi**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

PEKŞEN, M. (2007). **Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Dekoratif Sanatlar Anabilim Dalında Uygulanan Takı Tasarımı Dersi Eğitim Programının İncelenmesi**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

SAN, İ. (1982). Sanat Eğitimi. **Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi**. Cilt:25. Sayı:2

SAPMAZ, N. (1964). **Çiçek Yerleştirme Yolları ve Şekilleri**. Ankara: Balkanoğlu Matbaacılık.

ŞAHİNKESEN, A. (1993). Mesleki ve Teknik Eğitimde Eğitim Teknolojisi. **Eğitim Bilimleri I. Ulusal Kongresi**, Ankara.

ŞEHİRLİOĞLU, A. (1994). Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı El sanatları Eğitim Sistemi. **Kamu ve Özel Kuruluşların, Üniversitelerde El Sanatlarına Yaklaşımları, Sorunları Sempozyum Bildirileri**, Ankara.

ŞEKERCİ, H. (2006). **Dumlupınar Üniversitesi Kütahya Meslek Yüksekokulu Görsel Sanatlar Programları Bölümü Uygulamalı Takı Teknolojisi Programının İncelenmesi**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

TERTEMİZ, N. (1977). **Eğitim Bilimine Giriş (Eğitimde Program Geliştirme)**. Ankara: Gazi Yayınları

TÜRK, E. (1999). **Türk Eğitim Sistemi**. Ankara: Nobel Yayınları.

TÜRKOĞLU, A. (1996). **99 Soruda Eğitim Bilimine Giriş**. İzmir: Memleket Gazetecilik ve Matbaacılık.

URAL, A. (2005). Örgün Eğitim İle Kazanılan Nitelikler, 1-11, 06.02.2011
<http://www.acikasiv.gazi.edu.tr/dosya/nitelikler.doc>

(A)VARIŞ, F. (1988). **Eğitim Bilimlerine Giriş**. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

(B) VARIŞ, F. (1996). **Eğitimde Program Geliştirme (Teori ve Teknikler)**. Ankara: Alkım Kitapçılık Yayıncılık.

YILAR, Ö. (2006). **Halk Bilimi ve Eğitim**. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

YILMAZ, Fatma. (2008).**Beypazarı Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu Kuyumculuk ve Takı Tasarımı Programının İncelenmesi**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

YORULMAZ, S. (2008). **Konya İli Müzelerinde Bulunan Dekoratif Deri Ev ve Giyim Aksesuarları**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

YURTSEVEN, G. (2006). **Öğretim İlke Ve Yöntemleri**. Ankara: Nobel Yayınları.

YÜKSEL, Suna. (2011). **Diyarbakır Halk Eğitim Merkezlerindeki Takı Tasarımı eğitim Programının İncelenmesi**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

(A) ZÜBER, H. (1982). **Türk Süsleme Sanatı**. Ankara: Türkiye İş Bankası ve Kültür Yayınları.

(B) ZÜBER, H. (1991). **Türk Süsleme Sanatı**. Ankara: İş Bankası Kültür Yayınları Sanat Eserleri Dizisi.

EKLER

Ek1. Anket Soruları

ANKET FORMU**SAMSUN İLİ KIZ MESLEK LİSELERİNDEKİ EV AKSESUARLARI DERSİ
PROGRAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ**

Değerli Öğrenci,

Bu anket Samsun ilindeki Kız Meslek Liselerindeki el sanatları eğitimi bölümünde uygulanan ev aksesuarları dersi programı ile ilgili öğrencilerin görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Araştırmanın amacı; Samsun ili Kız Meslek Liselerinde uygulanan ev aksesuarları dersi programını öğrenci görüşlerine dayanarak değerlendirmektir.

Anket iki bölümden oluşmaktadır. İlk Bölümde kişisel bilgilerinizi, ikinci bölümde Ev Aksesuarları Eğitimi Programına ilişkin görüşlerinizi, belirlemek için düzenlenen sorular bulunmaktadır. Ankete vereceğiniz doğru cevaplar araştırmaya büyük katkı sağlayacaktır. Bilgiler sadece araştırma için kullanılacaktır.

Yardımlarınız için teşekkür ederim.

Gazi Üniversitesi,
Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
El Sanatları Eğitimi Bölümü,
Yüksek Lisans Öğrencisi
Meryem ALTUNER

Size uygun olan seçeneğin yanına (x) işareti bırakınız

1.Kaçıncı sınıftasınız?

() 10. Sınıf

() 11. Sınıf

2.Ev aksesuarları dersine severek katılıyor musunuz?

()Evet

()Hayır

3.Ev aksesuarları dersi programındaki konuların hangisini daha çok seviyorsunuz? Sıralayınız.

()Kumaş abajur

()Makrome abajur

()Makrome gazetelik

()Makrome sarkaç

()Canlı çiçek tanzimi

()Tabii kumaş çiçek yapma

()Çuval çiçek yapma

()Metal çiçek yapma

()Deri çiçek yapma

()Davul derisi abajur

()Davul derisi nazarlık

()Davul derisi pano

()Davul derisi kukla

()Deri gazetelik

()Deri yastık

()Deri örtü

4.Ev aksesuarları ders programının uygulanmasında kullandığınız atölyedeki araç gereçlerin sayısı yeterli mi?

()Yeterli

()Yetersiz

5.Kullanılan araç-gereçleriniz teknolojik açıdan yeterli mi?

()Yeterli

()Yetersiz

6.Ev aksesuarları ders programında aşağıdaki araç-gereçlerden hangisini kullanıyorsunuz?

()Deri dikiş makineleri

()Pres

()Işıklı masa(Desen geçirmek için)

()Kauçuk ve mermer kaplı masa

()Çeşitli kraftlar

()Cendere

()Yakma makineleri

()Çizim bilgisayar

()Diğer

7.Atölyenizde bulunmasını istediğiniz araç-gereçlerinizi önem sırasına göre numaralandırınız?

()Deri dikiş makineleri

()Pres

()Işıklı masa(Desen geçirmek için)

()Kauçuk ve mermer kaplı masa

()Çeşitli kraftlar

- ()Cendere
 ()Yakma makineleri
 ()Çizim bilgisayarı
 ()Diğer

8.Ev aksesuarları dersinde kullandığınız yazılı kaynakları önem sırasına göre numaralandırınız.

- ()Kitle iletişim araçları (Bilgisayar)
 ()Dekorasyon dergileri
 ()Broşürler
 ()Desen kitapları
 ()Ders kitapları
 ()Dekoratif dergiler
 ()Diğer

9.Ev aksesuarları dersinde kullandığınız malzemelerin temininde güçlük çekiyor musunuz?

- ()Evet
 ()Hayır

10.Ev aksesuarları ders programının uygulanmasında kullanılan süre yeterli mi?

- ()Yeterli
 ()Yetersiz

11.Ev aksesuarları dersi programının amaçları mesleki becerilerinin kazanılması açısından yeterli midir?

- ()Yeterli
 ()Yetersiz

12.Ev aksesuarları dersi programının içeriği mesleki becerilerin kazanılması açısından yeterli midir?

- ()Yeterli
 ()Yetersiz

13.Ev aksesuarları ders programında uygulanan öğretim yöntemleri amaçların gerçekleşmesi açısından yeterli midir?

- ()Yeterli
 ()Yetersiz

14.Ev aksesuarları dersi programının değerlendirme süreçleri bilgi ölçebilecek yeterlilikte midir?

- ()Yeterli
 ()Yetersiz

15.Ev aksesuarları dersi programının değerlendirme süreçleri beceri ölçebilecek yeterlilikte midir?

- ()Yeterli
 ()Yetersiz

16.Ev aksesuarları ders programının değerlendirme süreçleri alışkanlıkları ölçebilecek yeterlilikte midir?

- ()Yeterli
 ()Yetersiz

17.Ev aksesuarları dersinde oluşturduğunuz ürünlerle piyasadaki ürünler arasında benzerlikler var mı?

- ()Evet
 ()Hayır

18.Ev aksesuarları dersinde oluşturduğunuz hangi ürünler piyasadaki ürünlerle benzerlik göstermektedir? Önem sırasına göre numaralandırınız.

- ()Kumaş abajur
 ()Makrome abajur
 ()Makrome gazetelik
 ()Makrome sarkaç
 ()Canlı çiçek tanzimi
 ()Tabii kumaş çiçek yapma
 ()Çuval çiçek yapma
 ()Metal çiçek yapma
 ()Deri çiçek yapma
 ()Davul derisi abajur
 ()Davul derisi nazarlık
 ()Davul derisi pano
 ()Davul derisi kukla
 ()Deri gazetelik
 ()Deri yastık
 ()Deri örtü

19.Piyasadaki değişiklikler ev aksesuarları dersine yansıtıyor mu?

- ()Evet
 ()Hayır

20.Ev aksesuarları dersinde geleneksel tekniklerin dışında teknolojiye bağlı olarak gelişen yeni teknikler de kullanılmakta mıdır?

- ()Evet

- ()Hayır

21.Cevabınız evet ise teknikleri sıralayınız.

- 1.....
 2.....
 3.....
 4.....
 5.....

22.Derste yapılan ürünleri sergileme veya satış imkânınız var mı?

- ()Evet
 ()Hayır

23.Ev aksesuarları dersinde yaptığınız ürünler okul dışında da ilgi görmekte midir?

- ()Evet
 ()Hayır

24.Ev aksesuarları ders programının uygulanmasında aldığınız eğitim iş hayatına uygulanabilir nitelikte midir?

- ()Evet
 ()Hayır

25.Ev aksesuarları dersi programının uygulanmasında yaratıcılığınızı kullanabiliyor musunuz?

- ()Evet
 ()Hayır

26.Ev aksesuarları ders programının geliştirilmesine ilişkin olarak aşağıda belirtilen önerileri önem sırasına göre sıralayınız.

- Dersin amaçları geliştirilmeli
- Dersin içeriği geliştirilmeli
- Ders süresi arttırılmalı
- Derste uygulanan öğretim yöntemleri geliştirilmeli
- Dersin değerlendirilmesinde uygulanan değerlendirme ölçekleri geliştirilmeli
- Ev aksesuarları dersi ayrı bir bölüm olmalı
- Derste öğrencilerin yaratıcılığını geliştirecek teknolojik araç-gereçler kullanılmalı
- Derste öğrencilerin yaratıcılığını geliştirecek rahat atölye ortamı sağlanmalı
- Diğer